

ఆంధ్రపత్రిక

సచిత్రవారపత్రిక

వెల 4 అణాలు ANDHRA PATRIKA ILLUSTRATED WEEKLY 23-8.

విజయవల్లభ

సంవత్సర చందా
రూ. 12-0-0

విడిపత్రిక
4 అణాలు

ప్రతిబుధవారము ప్రకటింపబడును.

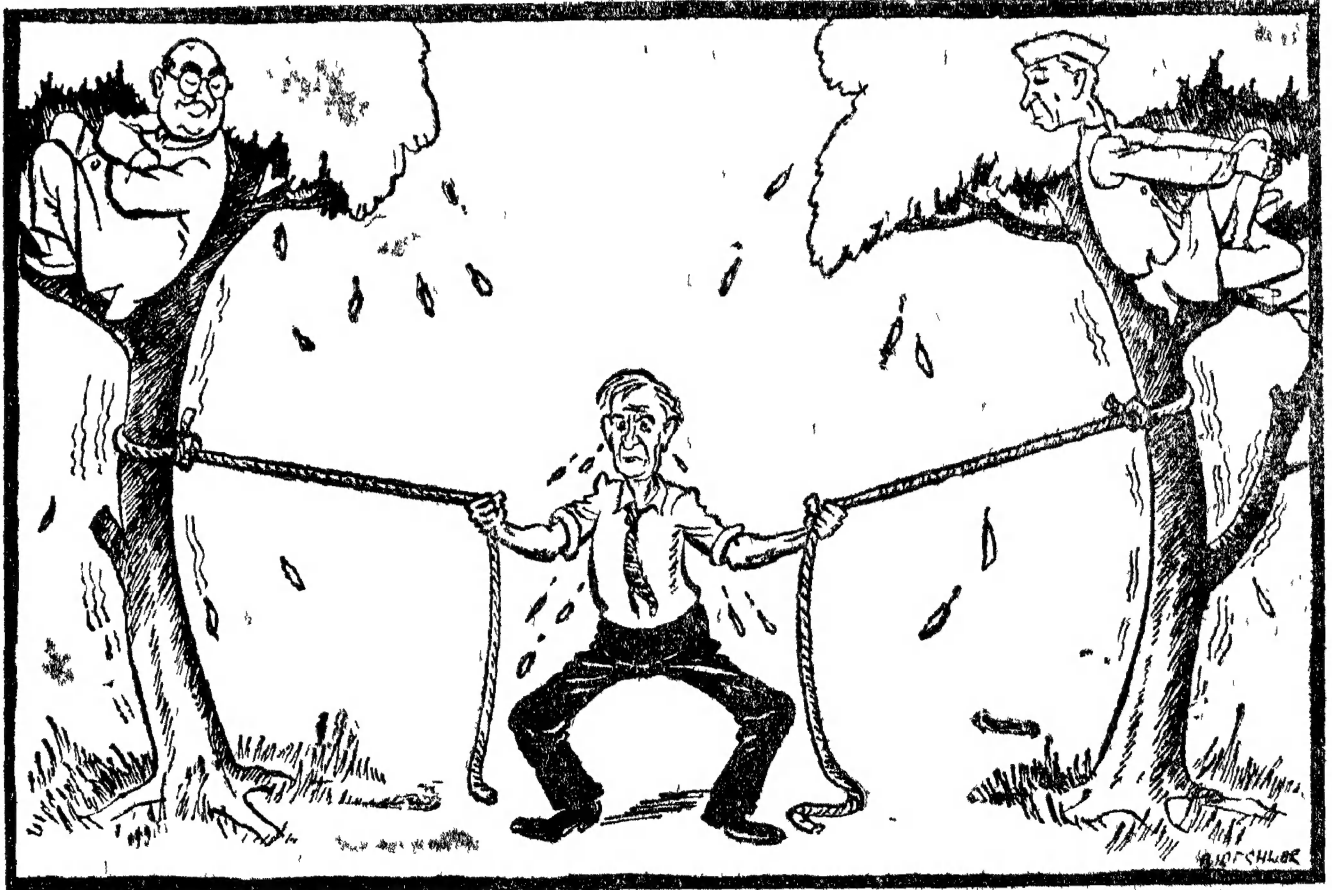
ఒరు లేయవియోసరించిన నరవర, ముప్రియము తనమనంబున కగు దా
నొరులకు నని సేయకునికి వరాయణము పరమధర్మపథముల కెల్లక
(మహాభారతము)

Founder : K. NAGESWARA RAO

సంపుటము 42

సంచిక 51

వికృతి సంవత్సర శ్రావణ శుద్ధ ఏకాదశి బుధవారము

డిక్చన్ పాట్లు:—కాశ్మీర్ వివాదవిషయంలో మధ్యవర్తిగా వ్యవహరిస్తున్న సర్ ఓవెర్ డిక్చన్ ఇటీవల చాలాసార్లు ఢిల్లీ, కరాచీలమధ్య తిరిగాడు. (నేషనల్ హెరాల్డ్)

క్రమశిక్షణను, ఐకమత్యమును కల్పారా చూచిన నేను, గతాన్ని వెక్కిరిస్తున్నట్లుగా యీనాడు జరుగుతున్న సాగుటనలను చూచి ఎంతగా ఆవేదనపడుచున్నానో దేశీయులు గ్రహించకపోరు" అని పటేలుగారు తమ విషాదమును వెల్లడించారు.

గతాన్ని వెక్కిరిస్తున్నట్లుగా ప్రవర్తించుచున్న మాటనిజమే. దేశములో అపారమైన స్వార్థత్యాగం చూపించినది కాంగ్రెసుపార్టీనాయకులు. అనేకసత్పుం కల్పములను వెల్లడించినది కాంగ్రెసుపార్టీవారే. ప్రజానీక మునకు మార్గదర్శకులుగా సత్యసంధులై నడచెడివారే నాయకులు. ప్రజలకు తమయందు విశ్వాసంగాని గౌరవంగాని తగ్గుచున్నదా హెచ్చుచున్నదా అని పరీక్షించి చూచుకోవలసిన భారంకూడా నాయకులదే.

కాంగ్రెస్ నాయకులు అనగా కాంగ్రెస్ అధిష్ఠాన పర్యములో చేరిన పటేలుప్రభృతులు, శ్రీమాన్ రాజగోపాలాచారిగారును భాషా రాష్ట్ర విభజని అత్యంతావశ్యకముగా జరిగి తీరవలె నని వాదించి అట్టి భాషా ప్రాంత విభజనమే ప్రజాప్రభుత్వమునకు ప్రాణప్రతిష్ఠ చేయగలదని బాహటంగా ప్రకటించి, చిట్టచివరకు ఆంధ్రరాష్ట్ర విభజనయైనను తప్పక చేసెదమని చేతిలో చేయివేసి, ఆఖరుకు "గతమును వెక్కిరిస్తున్నట్లుగా నోటితో లేదనకుండా చేతితో లేదని ఆంధ్రరాష్ట్రాన్ని హుష్ మహంకాళి అన్నారు. పటేలుగారు చెప్పినమాట నిజం. పెద్దలు మొదలు చిన్నలవరకు "గతాన్ని వెక్కిరిస్తున్నట్లుగానే ప్రవర్తిస్తున్నాడు. ఆనాటి గాంధీ-అనుచరులైన కాంగ్రెసు నాయకు లేరి? అనే శంక ప్రజలలో కూడా కలిగింది.

ఆ మాట నిజమే. సత్యం అనేది తప్పకుండా జయిస్తుంది. మనకు పరిస్థితులు జయప్రదంగా లేవంటే సత్యం విడిచి ప్రవర్తించడమే కారణం. పలికినట్లుగా తాను పనులు చేయడమే సత్యం. అదే జయించును.

ఇది ప్రజారాజ్యంగనుక ప్రభుత్వచక్రమందః ఏదైనా లోపము లున్నట్లయితే వాటిని ప్రజలే దిద్దుకోవాలి అనినా, ఆ లోపాలను దిద్దుకొనలేకపోతే, ఆ లోపం ఆ పాపం, అంతా ప్రజలదే అనినా వాదించడం కేవలం యుక్తివాదన. పటేలుగారు తమ సందేశంలో ఒక్కమాట అన్నారు. "కర్ణధారులమై కల్లోలజలధినుండి రాజ్యనౌకను సురక్షితంగా తీరం చేర్చామని గట్టిగా చెప్పగలను" కాబట్టి కష్టాలను గట్టెక్కించిన కర్ణధారులలో తాను చేరియున్నానని నిర్వచించారు. కాబట్టి యింతవరకూ కష్టాలను గట్టెక్కించినందుకు రావలసిన గౌరవం కర్ణధారులైన తమకు రావలసియున్నదన్నారు. కనుక, స్వాతంత్ర్యం లభించి మూడేళ్లు గడచినప్పటికీ యిప్పుడు దేశంలో జటిలస్థితిభూయిష్టపరిస్థితులు ఆందోళనకరంగా ఏర్పడి యున్నందుకు ఆ బాధ్యత కూడా కర్ణధారులదే. దేశంలో ఉన్న ముఖ్యస్థితిసమస్యగా ఆర్థిక సమస్య ప్రత్యక్షమౌతోంది. దేశానికి అన్నవస్తువుల లోపము లేకుండా చేయుటకుగాను అధికారవర్గమున్నూ విశ్వర్యవర్గమున్నూ పరస్పరం త్రికరణ శుద్ధిగా తోడ్పడి పనిచేయవలసియున్నది.

మన కర్ణధారులను మనమే స్తోత్రపాఠం చేసి కొనుటకంటే యీ సమయంలో యీ జటిలసమస్యల మూలహేతువులను విమర్శించుట యుక్తము.

విషయానుక్రమణిక

23 ఆగస్టు 1950

ముఖచిత్రం: కష్టజీవి—శ్రీ. కె. ముత్తురామలింగం.	
సంపాదకీయం—	2
ఆస్థానకవి—శ్రీ. నాగభట్ట మేధా దక్షిణామూర్తిశాస్త్రి	4
శ్రీశ్రీపాద కృష్ణమూర్తిశాస్త్రిగారు	5
మనదేశం—సీతారామ్	6
దేశీప్రపంచం—చూర్యనారాయణ	8
"కాంత కనకాంబ" (కథానిక)—శ్రీ పురాణం సుబ్రహ్మణ్యశర్మ	9
గుండ్రమనేని (నవల)—శ్రీ నోటి గరసింహశాస్త్రి	11

పట్నవాసపు మర్యాద (కేస్యనాటిక)—	
శ్రీమతి ఇల్లిందల సరస్వతీదేవి	14
అవార్డు—శ్రీ పి. వి. భట్టశర్మ	18
నాసిక్ కాంగ్రెస్ సమావేశ కర్తవ్యం—శ్రీ యస్. త్యాగరాజు	19
కామనిక అగ్రస్తు—శ్రీ నన్నపనేని సుబ్బారావు	17
స్వాతంత్ర్యదిన మహోత్సవం	21
సినిమా	22
జాలానందం—	24

ఆస్థాన కవి

పు. త్రి. భ. దా. నో. త్రి. న. ము

[శ్రీ నాదెళ్ల మేధాదక్షిణామూర్తిశాస్త్రి]

పకటానర్గళవాక్రచారముల నాంధ్రత్వతలంబందు, గా
కేకగోత్రుం డెవఁ డెన్నికం బడసె, నా శ్రీపాదపంశువుండు, కృ
ష్ణకపింద్రుం డిల మన్ని నందుతటి, నాస్థానంబునం బెక్క, వే
తాకఁ డర్హుండగు నెట్టు? లన్న నగునే? యుజ్జ్వాతలూఁగించినన్.

* * *

ఇతిహాసంబు లవెన్ని యన్నియును దానే పల్కె నేవృద్ధు, త
న్మతి మన్ముఖ్యునిగాక, యాంధ్రమున సమ్మాన్యుండుగా నెంచ, నం
చితవాక్యాతురు లెన్నియున్న, గవితాశ్రీపాదులే యైనఁ, గీ
రితి తెక్క, న్మతి తెక్క నానె చరితార్థిభూత మిట్లెటకున్.

* * *

ప్రతిభాధ్యుల్లల రెండతే నిలఁ గవుల్ భాషాంగనాసేవకుల్
తెతకం గృష్టునిఁ దక్క జేతొకని నీ విశ్వంభరం గందుమే?
తతకావ్యైకవిధాత నాంధ్రకవితాసామ్రాజ్యపట్టాభిషి
క్తతకుం బద్యసహస్రపట్టికమహాగ్రంథంబు సంధింపఁగన్.

* * *

పటువాక్ప్రాధిమ మింపుఁ బెంచెనఁగ విద్యద్వర్ణ్యవాదేవతా
నటనోద్దిపితసత్ప్రబంధరచనానందంబు నందించు నున్న
దృటసత్కిర్తిసుభానిధాన మగు నా ధన్యుం గవిడ్లఱు, వేం
కటయజ్ఞాగ్రతనూభవు నిలుపుట న్నణ్యంబు పీరంబగున్.

* * *

వికృతి న్నేఁ డిటు లగ్రపీఠమున నీ విద్యావయోవృద్ధునిక
సుకృతి నిల్పుట వైకృతంబునఁ గృతుల్ సాంపారఁగాఁ బల్కునో!
ప్రకృతం బేమగుఁగాక, యీతనికి దీర్ఘాయుస్సు నారోగ్య మి
చ్చి, కృపాళుండు పరాత్పరుండు మనుచున్ సిద్ధింప నిష్టార్థముల్.

శ్రీ శ్రీపాద కృష్ణమూర్తిశాస్త్రిగారు

మహామహాపాద్యాయ, కళాప్రపూర్ణ శ్రీ శ్రీపాద కృష్ణమూర్తి శాస్త్రిగారిని ఆంధ్ర ఆస్థానకవిగా నియమింపవలసిందంటూ, అందుకై నియమింపబడిన సలహాసంఘం ప్రభుత్వానికి సిఫారసుచేస్తూ ఏకగ్రీవంగా తీర్మానించింది.

మహామహాపాద్యాయైత్యాదిదిరుదాంకితులు కళాప్రపూర్ణ శ్రీ శ్రీపాద కృష్ణమూర్తిశాస్త్రిగారిని మద్రాసుప్రభుత్వం ఆస్థానకవిపట్టప్రదానం తో గౌరవం పనిజేయింప నున్న దన్న వార్త ఆంధ్రావనికంటిటికి సంతోషావహం. శ్రీ శాస్త్రిగారు శతాధిక గ్రంథకర్తలై ఆంధ్రజాతంలో అంతటా ప్రసిద్ధిగన్న సారస్వతమూర్తులు.

శ్రీ శాస్త్రిగారు వెల నాటి వైదిక బ్రాహ్మణులుంబంలో జన్మించారు. తిండి వేంకటాచార్యమూర్తి. తల్లి వెంకటసుబ్బసామిదమ్మ. వీరు ఎన్నగూడెము పద్దనన్న దేవరపల్లిలో 29-10-1816 వ సంవత్సరంలో జన్మించారు. కవితాలవాలమైన రాజమహేంద్రవరం వీరి నివాసస్థానము.

వీరు సుమారు 150 గ్రంథాలు రచించిన నిరంతరవాక్యప్రతులు. ఇప్పటికీ వీరు నిత్యము కవితావ్యాసంగం చేస్తూనే వున్నారు.

వీరి రచనలలో స్వతంత్రకావ్యాలు అనువాదాలు, నాటకాలు, గద్యరచనలు విరివిగా ఉన్నాయి.

కవిసారస్వభాములు సంస్కృతాంధ్రాలలోను వ్యాకరణాది శాస్త్రాలలోను, వేదవిజ్ఞానంలోను కూలంకషమైన పాండిత్యం గడించిన ఘనులు. ఈ క్రిందివి వీరు రచించిన శతాధిక గ్రంథాలలో ముఖ్యమైనవి. 1. శ్రీకృష్ణమహాభారతము, 2. రామాయణము, 3. గణేశపురాణము, 4. బొబ్బిలి

యద్దనాటకము, 5. వేదీసంహారము, 6. కలభాషణి, 7. శ్రీ రాజభక్తి, భోజరాజవిజయము 8. శ్రీనాథకవిజీవితము, 9. గౌతమీమహాత్మ్యము, 10. సత్యనారాయణోపాఖ్యానము, 11. గజాననవిజయము, 12. శ్రీకృష్ణకవిరాజీయము, 13. సావిత్రిచరిత్రము, 14. సంస్కృతకవిజీవితములు 15. కాళిదాసవిలాసము, 16. తెనాలి, రామకృష్ణ చరిత్రము. ఆంధ్రజాతికి మహాభారతము జీవగణనంటిది. జాతిసాంస్కృతికజీవితం అంతా ఈ మహాగ్రంథంలో ప్రతిబింబితమైనది. కవిత్రియం సుమారు 700కుపందల సంవత్సరాలు పరిశ్రమ చేకొని ఈ పెన్నిధిని ఆంధ్రుల కందించలేకపోయినారు. కవిత్రియరచన స్వీయోపజ్ఞాప్రధానమైనది. ఈ కవులు భగవద్గీతాదితాత్త్విక

శ్రీ వి. గణపతిశాస్త్రి

గ్రంథాలను అనువదించడం చేసి విడివిడిచేశారు.

కళాప్రపూర్ణులు ఒక్కచేతిమీదుగా ఇంచుమించుగా 15 సంవత్సరాలలో మహాభారతం అంతా యథామూలంగా రచించి, ఆఖండయశస్సును అర్జించుకొన్నారు. సంస్కృతాసభిజ్ఞులయిన ఆంధ్రులకు మూలమాధుర్యము, మహాత్మ్యము స్ఫురించుచూపించడానికి వీరి మహాభారతసహకారము అత్యంతవసరము. ముత్యాల సంస్థానాధీశ్వరులు శ్రీ వాసిరెడ్డి చంద్రమౌళిశ్వర ప్రసాదరావుగారును భారతకృతిస్థిరీకరించారు. పాలకొల్లువాస్తవ్యులు శ్రీరేపాక సత్యనారాయణమూర్తి, చుండూరు నారాయణరావుగార్లు భీష్మ, ద్రోణ, కర్ణ, శల్య, సౌప్తికాది పర్వాలు కృతీకనుచున్నారు. కవిత్రియంతరవాత మహాభారతం అంతా అమూల్యగంగా ఆంధ్రం

లోకి సంతరించిన భాగ్యం శ్రీ శ్రీపాద కృష్ణమూర్తిశాస్త్రిగారి కొక్కరికే దక్కింది.

భారతప్రభుత్వం వీరి నిదవరశే మహామహాపాద్యాయవీరుడుతో సత్కరించింది. ఆంధ్రవిశ్వవిద్యాలయం వీరిని కళాప్రపూర్ణులనుగా గౌరవించింది.

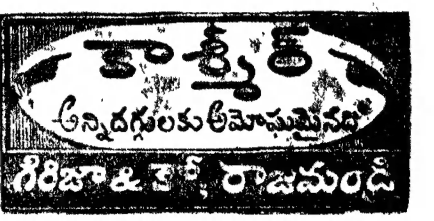
శాస్త్రిగారు పత్రికాసంపాదనలో కూడా బాగా ఆరితేరినవారు. మొదట వీరు 'కలావతి' అనే ముద్రాలయము చెన్నపురిలో నెలకొల్పారు. తరవాత దీన్ని రాజమహేంద్రవరానికి మార్చి అవిచ్ఛిన్నంగా 10 సంవత్సరాలవరకు నడిపించారు. మొదట వీరు 'గౌతమి' అనే పత్రికను స్థాపించి ఇంచుమించుగా ఒక సంవత్సరం నడిపించారు. ఆ తరవాత కొంతకాలము 'మాసరసేవ' 'వందమాతరం' అనే పత్రికలు కూడా నడిపించారు. తరవాత 'వజ్రాయుధము' అనే పత్రిక స్థాపించి దానిని సమగ్రతతో నిర్వహించారు.

వీరికి అనేకపర్యాయములు కనకాభిషేకాదిమహాసత్కారాలు జరిగాయి.

వీరి వ్యవహారములోని జరిగినపుడు బాల్యంలో వీరినద్ద విద్యాభ్యాసం చేసిన కింకవింధముటాపంచానములు చెల్ల విల్లకవి గండికొండేరంతో స్వయంగా వీరిని సన్మానించారు. చెల్లవిల్లనంటి మహాకవిశిష్యత్వం గడించుకొన్న శాస్త్రిగారి భాగ్యం అనితరపాధారణం.

ఇంకా అనేకులు వీరికి శిష్యులై కవులై ఆంధ్రంలో ఖ్యాతిగడించుకొన్నారు. ఆధునాతనకవులు శ్రీ వేదల సత్యనారాయణ శాస్త్రిగారు కొంతకాలం వీరినగ్గర విద్యాభ్యాసం చేశారు.

శాస్త్రిగారు వయస్సులో వృద్ధులయినా కవితావ్యాసంగంలో నిత్యయావనమే. వారు ఇంకా మహాచనలు చేస్తున్నారు. ఇంకా ముందుముందు వారి శేఖరినండి అమరరచనలు వెలువడగలవనీ పరమేశ్వరుడు వారికి చిరాయురారోగ్యైశ్వర్యాలు ప్రసాదించగలడనీ ఆశిస్తున్నాము.

మనదేశం

భూ కంపం *

స్వాతంత్ర్యోత్సవాల సందర్భానికి ముందు తుఫాన్ ఎస్.ఎస్.ఎస్. ప్రమాదమూ, తరువాత అస్సాంభూకంపమూ సంభవించాయి. రైలుపట్టాల నీలత్ని ఎవరో లాగేసినందువల్లనే ఎస్.ఎస్.ఎస్. ప్రమాదం మొఘల్ సెరాయ్ సమీపంలో సంభవించింది. 29 మంది చనిపోయారని అంచనా.

అస్సాంలో భూకంపం వీహార్ క్షేత్రా భూకంపాలకంటే తీవ్రంగానే వచ్చింది. ప్రాణనష్టం స్వల్పమే అయినా ఆస్తి నష్టం అపారం. 1897 అస్సాం భూకంపంతరువాత ఇంతవరకూ ఎక్కడా ఇంత తీవ్రంగా సంభవించలేదు. ఏపాటి కొద్ది భూకంపం ఎన్నికల మైళ్లదూరంలో సంభవించినా నూచిం చేయంత్రాలు బొంబాయికలకలలాటలో ఈ భూకంపం తీవ్రతకి ఆగలేక చెడిపోయినయ్యే.

వచ్చిన భూకంపం వచ్చి ఇదివరకు మాదిరిగా పోక రోజులతరువాత అడపాదడపా వస్తూనేవుంది. టిబెట్ లో ఏమూలా ఇది పుట్టివుంటుందని అంచనా వేస్తున్నారు. ఉత్తరాస్సాంలో మొదటిసారి అయిదు నిమిషాలు మూడోసారి ఏడు నిమిషాలువుంది. బర్మా పరిపాడుకూడా కొంచెం కదిలినా ప్రమాదం కాని, నష్టం కాని సంభవించలేదు. కానీ ఒకసారి వాత్రం పెద్ద ఫిరంగి పేలినంతగా వింతధ్వని వినిపించింది.

రావడంలోనే ఉధృతంగా వచ్చినందు వల్ల నేల కదిలిపోయి క్రమంగా సద్దుకొడానికి వ్యవధిపడుతోందట. అదివారం తరవాత వచ్చిన భూకంపాలన్నీ ఈ సద్దుకొడం లక్షణాలే నని తెలిసినవారు చెప్తున్నారు.

ఫలితం ఎనువఅస్సాంకి దిగువఅస్సాంకి మార్గం లేకుండా విడిపోయినాయ్. తంతి మార్గాలుకూడా లేకుండా పోయినయ్యే. అనేక నేల ఇళ్లు కూలిపోయినాయి. డిబ్రుగర్ - గౌహాటిలమధ్య బ్రంక్ రోడ్డు రెండు మైళ్లు అజాపహలేకుండా కుంగిపోయిందట. అక్కడక్కడ రి అడుగులు, 12 అడుగులు కూడా కుంగిపోయింది. డిగ్ బోయ్ ట్రైలోల్ నూతుల కేవీ నష్టం వాటిల్లలేదు. సరిగదా

ఒకచోట నేల పెద్దపెరద పడి, అందులోంచి నూనిఉంట దానంతటది పైకి వచ్చి పడుతోందిట. చాలాచోట్ల రైలుకట్టలు కుంగిపోయాయి. ఒకచోట ఇరవయ్యడుగులవరకూ నేల కుంగిపోయి, రైలుపట్టాలు కొబ్బరా కలాగా వేలాడుతున్నాయిట. అన్ని ప్రాంతాల్లోకి లక్ష్మీపుర్, జోర్ హాట్, డిబ్రుగర్ ప్రాంతాలలో ఎక్కువ నష్టం, నేలలో ఎక్కువ మార్పులను సంభవించాయి. 16 వ తేదీనీ ఒకచోట కొండచరియలో ఇరవైమంది కూలీలు పనిచేస్తుండగా ఉన్నట్టుండి నేల చీలిపోయి అందరూ మళ్ళీ కనిపించకుండా మాయమైపోయారన్నారు. ఏం జరిగిందో సరిగా తెలియదు.

బ్రహ్మపుత్రానదిలో నీటిమట్టం లేస్తోంది. జరిగిన నష్టం చాలక పెద్దవరదలొస్తాయోమో నని కూడా భయపడుతున్నారు.

ఇంతే కాదు, ప్రవాహవేగం అధికమయింది. నీరు గంభకపునాసన కొడుతోందిట. చేపలు నీళ్ళలో ఉండలేక గట్లు మీదికి దూకేస్తున్నాయట. డిబ్రుగర్ నగరం ప్రతిరోజూ భూకంపాలకి కదిలిపోతోంది. నాలుగో రోజున, అంటే శనివారంనాడు, ఎనిమిది మార్లు కంపించింది. ప్రక్కనే ఉన్న డిబ్రువది పొంగుతోంది. నగరానికి దిగువ ప్రాంతంలో పెద్ద పెద్ద రాళ్లు నదికి అడ్డంగా పడాయట. అదివరకు నీళ్ళు రాక నది ఇంకిపోతోంది. బ్రహ్మపుత్రానదిలో చేపలు పట్టుతున్న 20 మంది పల్లెవాళ్ళే మైపోయారో అతీపతీ లేదు. డిబ్రుగర్ మా పట్టణంవద్ద నేల 30 అడుగులు కుంగిపోయింది. డిహంగ్ నది నీ రెండిపోతోంది. అంటే ఎనువ నెక్కడో వరదలొస్తాయన్నమాట. తేయావతోట అన్న జోర్ హాట్ కూడా వరసగా రోజూ కంపిస్తున్నా తెల్లవాళ్ళ అదృష్టంకొద్దీ తోటల కాస్తే చెప్పకోదగిన నష్టం కలగలేదట.

ఏవూరి కేవలూ కా దన్నట్లు ఎనువ అస్సాం అంతటా రోడ్లు చాలావరకూ పాడైపోయాయట. రోడ్లు పాట్లుకావచ్చి పోయాయట. ఎక్కడో జరిగింది, ఎంత మంది చనిపోయింది, ఎంతమంది మిగిలింది

వార్త లేవీ రావడం లేదు. విమానాలమీద ముకుఖుల్ని పంపి పరిశీలించడానికి ప్రభుత్వం ఏర్పాట్లు చేస్తోంది.

అంటే కరువులు సంభవించడానికి, అన్నివస్తువుల గరల్లా వెంచడానికి మరో కారణం దొరికిందన్నమాట. ఈయేడు జాబితాలో సర్కార్ల తుపాన్లు, తమిళనాడు అనావృష్టి, కొరియా యుద్ధాలకి ఇంకో తమ్ముడు అస్సాంభూకంపం పుట్టాడు. పిదప కాలమని ముసలమ్మలూ, పాపం హిమాలయాల్ని కూడా మించి పెరిగి పోయి పేరుకుంటూందని ఓమందూరివారూ చెప్తారు. హిమాలయాల్లో గౌరీశంకరశృంగం కంటే ఎత్తైన మరో శృంగం ఉందని అనుమానం. ఇదే ఎక్కడనీంచి చూసినా కనిపించదుట. విమానంమీద వెడుతుంటే ఎవరో కొందరు పుణ్యాత్ములికిమాత్రం కనిపించిందిట. దాన్ని వెతికిపట్టుకోవాలని పాతికేళ్లు నిండని ఇద్దరు ఆస్ట్రీయన్ విద్యార్థులు బయలుదేరారు.

ఎక్కడెవరవల్ల ఏపాపం పెరిగిందో తెలియదు కానీ వస్తువుల ధరలుమాత్రం గౌరీశంకరశృంగాన్ని మించి పెరిగి పోతున్నాయి. ఏదో బద్ధకంకొద్దినో లేక మళ్ళీ స్వాతంత్ర్యోత్సవాలా చ్చాయి మేలుకోవాలనో భూదేవత ఒళ్లు విరుచుకుండేమో అస్సాంలో భూకంపం వచ్చిందనుకోవచ్చు. లేకపోతే టిబెట్ లో చీనా కమ్యూనిస్టులు ప్రవేశిస్తున్నారనే వార్తల వల్ల అస్సాంజ్యూరంగా ఉండటం మంచి దని కొంచెం జాగా జరిగి ఉండవచ్చు. ఏది కారణమైనా అస్సాంప్రాంతం అంతా ఇక మీదట కొత్తగా ఉంటుందిట. అంటే లేనిచోట్ల గట్టులేర్పడటం, ఉన్నచోట్ల కుంగి నేలతో చదునై పోవడం, ఒక్కొక్క చోట చెరువులు సరస్సులు పుట్టడం, నదులు కాలలు కొత్తదాల్లు తొక్కిడం మొదలైనవి సంభవిస్తాయన్నమాట. అలా జరగవచ్చని కొందరు కాస్త్రజ్ఞులు చెప్తున్నారు.

ఇదేదీ తూర్పు టెంగాల్ పరిపాడులో జరగలేదు. అనీ కొంత నయమే. అక్కడే జరిగితే ఆ నేలంతా తమ కొప్పగించాలని అలా కోరుతున్నావనీ కాబట్టి ఆ నేల తమ కివ్వాలనీ పాకిస్తాన్ పేరీ పేటివా వింత లేదు. ఆమధ్య రష్యన్లు పర్షియా పరిపాడులో ఒకనదికి అడ్డకట్టలు వేసి ప్రవాహమార్గాన్ని మార్చి కొంత నేల నాక్రమించుకున్నారని వార్త వచ్చింది.

వస్తువుల నిలవలు - ధరలు*

ముందే ముందుందో అనే భయం ల్ల గానీ,

ధరలు పెంచేసి చేతి కొచ్చినంతవరకు ఎక్కువ లాభాలు గుంజేయాలని కాని వస్తువుల్ని నిలవచేసేవారిని కఠినంగా శిక్షించటానికి పార్లమెంటు ఒకశాసనం చేసింది.

ఈ ప్రకారం అక్రమంగా ఆహారవస్తువుల్ని నిలవచేసేటట్లుంటే, ప్రభుత్వం ఆ నిలవస్థాపనాధీనంచేసుకుని, ఆ నిలవల ఖరీదుకి 20 శాతం జరిమానా, ఏడేళ్లు ఖైదు విధిస్తారు. బట్టలు మొదలైనవైతే వారికి ఖైదు

ఆట్రే ప్రయోజనకారి కావడం కష్టం. చిల్లరచింతపండుకాణదారుని పట్టుకుని ఇరవై పాపలాలు జరిమానా విధిస్తే ఏమైనట్లు? వారూ వీరూ అనే భయం పక్షపాతం. తమండాశాసనాన్ని అందరికీ సమానంగా అమలు జరిపితేనే ప్రయోజనం ఉంటుంది.

ఇంతే కాకుండా ధరల పెరుగుదలని అరికట్టడానికిగాను ఢిల్లీ ప్రభుత్వం త్వరలో

దరూ ఆ ప్రకారమే అమ్మి, అమ్మే ప్రతి వస్తువుకీ బిల్లులు రసీదులు ఇవ్వాలని నిర్బంధం విధిస్తారన్నమాట-ఎవ రెంత ప్రమాణం కంటే అధికంగా ఏవస్తువుల్ని నిలవచేయ్యుకూడదో నిర్ణయించబడుతుంది. సరుకు దగ్గర పెట్టుకుని అమ్ముడానికి నిరాకరించే వర్తకులకి శిక్ష విధించబడుతుంది. ప్రస్తుతం రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ఆధ్వర్యంలోని నిర్వహించబడుతున్న వ్యావసాయకోత్పత్తి వస్తువుల ధరల నిర్ణయం తదితరనిర్బంధాలూ జాతానికంతకీ సమానంగా వర్తించే విధంగా కేంద్రప్రభుత్వం వైశాసనంలోనే ఏర్పాటు చేయాలని బొంబాయి ప్రభుత్వం కోరింది. ధాన్యాలు, పత్తి, జనుము, అపరాలు, మానిగింజలు మొదలైనవి నవికూడా కేంద్రప్రభుత్వం కంట్రోల్ శాసనాల్లో చేరితేగాని, ఇతర వస్తువుల ధరల్ని పెరక్కండా ఆవశ్యం కట్టమని వారి అభిప్రాయం.

ధాన్య సేకరణ విషయంలోనూ, ఆహార వస్తువుల కంట్రోల్ విషయంలోనూ కూడా అన్ని రాష్ట్రాల్లోనూ ఒకే విధానం అమలు జరిపే విషయమై ముఖ్యమంత్రులు ఢిల్లీలో చర్చిస్తున్నారు.

అమ్మకపు పన్ను *

ఇక్కడింకో విషయంకూడా చెప్పాలి. గడిచిన సంవత్సరం వస్తువుల ధరలు పెరగడానికికల ముఖ్య కారణాల్లో అమ్మకపు పన్ను కేంద్రప్రభుత్వం ఒడ్డిగా ఉన్న కొన్ని సరుకులకి తప్ప భూమిపై ఉన్న అన్ని వస్తువులకి న్యాయపరమం ఒకటి. కూటి కవసరమైన వస్తువులపైన అమ్మకపు పన్ను విధించకూడదని కేంద్రప్రభుత్వం సలహా ఇస్తే దాన్ని మంత్రి గోపాలరెడ్డిగారు లక్ష్య పెట్టలేదు. ముగ్రాస ప్రభుత్వమనుగడ అమ్మకపు పన్నుపైనే ఆధారపడి ఉందన్నారు. అది వారికి కామధేనువన్నారు. ఈ పన్ను ఆహారవస్తువులపైన విధించరాదని రాజ్యాంగం నిర్బంధం విధించింది. ఆ నియమాన్ని వచ్చే యేడాదినించి పాటించగల రన్నారు. ఇప్పుడు తమ కామధేనువుతో కేంద్రప్రభుత్వం ప్రయోగం కలిపించుకుంటే ఊరుకోవోరని ఒక మహిళాసభిలో బల్లగుడ్డి చెప్పారు. అందరిదీ తలకా దారి అయినందువల్లనే ధరల్ని తగ్గించడంలో కాని మరో కారణకమంలో కాని ప్రభుత్వాసమర్థులై ప ప డిం దు పే ఆశ్చర్యం లేదు.

తమ గడియారమూ, కలమూ ఎవరో దొంగిలించుకొని పోయినారని డాక్టరు పట్టాభిగారు పోలీసులకు ఫిర్యాదుచేశారు. నేరస్థునికై గాఢమైన అన్వేషణ జరుగుతున్నది. (శంకర్ పిన్కీ)

మాజీశ్వ విధించబడుతుంది. వ్యాపారులకిది చాలా యోగ్యమైన దని శాసనసభ్యున్నారు. అయితే చిక్కుమిటంటే, నిలవల చేసేవారి నెల్లా పట్టుకోడం? ఎల్లా పట్టించడం? ఎవరు పట్టిస్తా? మనరాష్ట్రంలో ధాన్య సేకరణ, ఉద్యోగుల్లో అవినీతిర్యూలన ఈపద్ధతుల్లోనే నడుస్తే ఈ శాసనంకూడా

ఆర్థిక నెట్టులు జారీచెయ్యడానికి సిద్ధపడుతోంది. ఈ విషయమై సర్వరాష్ట్రముఖ్యమంత్రుల సమావేశం ఢిల్లీలో ఈ వారం జరిపించింది. యుద్ధకాలం అక్రమలాభాల నిలవల నరికట్టడానికి జారీచెయ్యబడిన శాసనంవంటిదే తయారైపోయింది. అంటే ధరల్ని నిర్ణయించుకుని కావాలి.

నేటిపనుచు

కొరియా సమస్య *

విశ్వరాజ్యసమితి భద్రతామండలికి రష్యా ప్రతినిధి అధ్యక్షతకాలం పది రోజుల్లో అంతం కానున్నప్పటికీ, ఇంత వరకూ కొరియా సమస్యపై విషయచర్చ జరగలేదు. ఉత్తరకొరియా ప్రభుత్వ ప్రతినిధిని కూడా చర్చలకు పిలవాలని రష్యా చేసిన ప్రతిపాదనకు ఆంగ్లో అమెరికా వర్గం అంగీకరించలేదు.

ఈలోగా కొరియా సమస్య కిపరిస్ మొరం నిమిత్తం అగ్రరాజ్యాల్లో మినహా మిగతా ఆరుదేశాల (భారతదేశం, ఈజిప్టు, యుగోస్లావియా, నార్వే, ఈక్వడార్, హ్యూబా) ప్రతినిధులూ ఒక కమిటీగా ఏర్పడి కృషి చేయాలని భారత ప్రతినిధి శ్రీ బి. యశ్ రావుగారు ఒక సూచనచేశారు. ఈ సూచన పట్ల అగ్రదేశాలలో ప్రాన్స్ మినహా మిగతా నాలుగు దేశాలూ (అమెరికా, రష్యా, బ్రిటన్, కొమింటాంగ్ చీనా) ఎట్టి అభిప్రాయాన్నీ ప్రకటించలేదు. రష్యా ప్రతినిధికి మా స్కోప్ ప్రభుత్వం అభిప్రాయం ఇంకా తెలియలేదు. మిగతా ఆరుదేశాలూ ఆమోదించగలవని వార్తలు వస్తున్నాయి. ప్రాన్స్ సుముఖత ప్రకటించింది కాని అగ్రరాజ్యాల వైఖరి సుముఖంగా ఉండవోదనే విషయం వేరే చెప్పనవసరంలేదు. బహిరంగంగా విముఖత ప్రకటించకపోయినా, వాని ప్రమేయంతో చిన్న రాజ్యాల్లో చోటు చేసుకొనవు.

కాని ప్రభుత్వాలలోరణి ప్రజల ధోరణి క్రమక్రమంగా వేరు వేరవుతున్నాయి. అనేక దేశాల్లో ప్రజాభిప్రాయం భారత ప్రతినిధి సూచనలకు సుముఖంగా ఉంది.

పసిఫిక్ రక్షణ *

పసిఫిక్ సముద్రతీరప్రాంతదేశాలలో జాతీయ ప్రభుత్వాలూ, యూరోపియన్ వలస ప్రభుత్వాలు కల దేశాలన్నీ కమ్యూనిటీల వారీనూండి రక్షించే బాధ్యత అమెరికా తరువాత తమదే నని ఆస్ట్రేలియా విజేతాంగముంట్రి పెర్స్ స్పెండ్ రో ఈ మధ్య

అన్నాడు. అంటే బ్రిటన్ బాధ్యత ఆస్ట్రేలియా తరువాతనే ఇందకు ఆస్ట్రేలియాకు అమెరికా ప్రాధులం ఉంది వాస్తవానికి మలయా ఆఫ్రికా వలసల్లో తప్ప, బ్రిటిష్ కామన్వెల్త్, వలసరాజ్యాలున్నీ రక్షణబాధ్యతగాని, ఆర్థిక సైనిక సహాయ మిచ్చే బాధ్యతకాని బ్రిటన్ హస్తాలనుంచి ఏనాడో అమెరికా అధీనమయింది. ఈ బాధ్యతని అమెరికా ఆస్ట్రేలియావల్ల నిర్వర్తించ దలుచుకుంది.

ఈ బాధ్యత నెలా నిర్వర్తించదలిచారనేది వేరే విషయం. మచ్చుకి ఇండోనేసియా చూడవచ్చు. ఇండోనేసియా రక్షణకు అమెరికా నాకాసహాయ మివ్వగలదని ఇండోనేసియా ప్రభుత్వం భావించింది కాని యుద్ధంనిమిత్తం సురభాయా నాకాశ్రయాన్ని వాడుకోదానికి మాత్రమే అమెరికా అనుసహమిచ్చి మిలిటరీ స్థానాల నిర్మాణానికి మాత్రమే కొరింది కాని రక్షణబాధ్యతను వహించజాలదని అమెరికా ప్రభుత్వం స్పష్టపరిచింది. వీరికి స్థావరాలిచ్చి, యుద్ధంలో వీరి శత్రువుల దాడులకి గురైనప్పుడు రక్షణకు వారిపై ఆధారపడకూడదన్నమాట భారతదేశంలో ప్రాంచి, పార్సీస్ పాలిత ప్రాంతాల్ని భారతీయుల కొప్పగించకుండా వారి అడుపులోనే ఉంచుకోవాలని రహస్యంగా ప్రాన్స్, పార్సీస్ దేశాలకు రహస్యంగా అమెరికా ప్రోత్సహించడానికి కూడా ఇదే ఆంతర్యం.

ఏమైతేనేం పసిఫిక్ ప్రాంత రక్షణ కూడాను ఆస్ట్రేలియా ప్రధాని మెంజీస్ అమెరికా సైన్యాధిపతి జనరల్ మెకార్థర్తో సయోక్త రక్షణపడబడిక వేసుకున్నాడు.

కొరియాయుద్ధం *

కొరియాలో కొనసన్న అమెరికా సైన్యకేంద్రం. పూసాక రేవుకి చుట్టూ 50 మైళ్ళదూరంలో ఇరుపక్షాలూ నిలిచి. పోరాడుతున్నాయి అమెరికా సేనలు పలాయనం మాని నిలబెట్టి పోరాడు

తున్నాయి తూర్పుకొరియా పాశ్చాత్య శత్రుత్వ తిరిగి దక్షిణకొరియా, అమెరికన్ సేనల వశమయింది దక్షిణాన చింజాసమీపంలో పోరాటం సాగుతోంది. ఆనగరాన్ని ఆక్రమించుకోవాలని అమెరికా సేనలు పది రోజులుగా చేస్తున్న యత్నం ఇంకా ఫలించలేదు.

పూసాక ప్రాంతంలో కూడా పోరాటం జరుగుతోంది. నక్తాంగనదిని దాటి, పూసాక రేవును రక్షిస్తున్న అమెరికా దళాల వ్యూహాన్ని చేదించిన కమ్యూనిస్టు సేనలు ఆట్రే ముందడుగు చెయ్యలేకపోతున్నాయి. టెగూనగరానికి విభుతర ప్రమాదం ఆసన్నమై తప్పిపోయింది. ఈలోగా దక్షిణకొరియా ప్రభుత్వం టెగూనగరాన్ని విడిచి పూసాక నగరం చేరింది. టెగూనగరం ఇంకా అమెరికా సేనల అధీనంలోనే ఉంది. మళ్ళీ ఏడుగులలో కమ్యూనిస్టు సేనలు ముందుకు వచ్చినప్పటికీ నగరాన్ని ధ్వంసం చెయ్యడానికి అమెరికా సేనలు సిద్ధంగా ఉన్నాయి. నక్తాంగనదిని దాటిన ఒక కమ్యూనిస్టుదళాన్ని పూర్తిగా నాశనం చేసినట్లు అమెరికన్ చెప్పకుంటున్నారు. మళ్ళీ మాసం వచ్చేసరికి యుద్ధగతి అట్లా ఇట్లా వేరవుతున్నాయి ఈలోగా కొరియా పట్టణాలు, గ్రామాలు తలదాడిగా అమెరికా బాంబులకి గురై ధ్వంసం అవుతున్నాయి. [మూర్ఖునారాయణ]

తెలుగు మెట్రగులు

గంభీర : వేటూరి ప్రభాకరశాస్త్రి,

తెలుగుదనము, తెలుగు సంప్రదాయాలు తెలుగుభాష ఆవతరించిన విషయం, తెలుగు తేటదనము, తెలుగుచిత్రపాఠశాలము శాస్త్రి గారి పాతిక ముప్పయి సంవత్సరాల పాఠశాల కృషి ఇందులో మూర్తిభవించి యున్నది. పేరు 2/- తపాలాఖర్చులు 0 7-0.

మేనేజరు, ఆంధ్రగ్రంథమాల,

నెం. 7, తంబుచెట్టి వీధి, మదరాసు.

“కాంతాకనకాలు”

(గతసంచిక తరువాయి)

జ్ఞానజంతువులు సకల ప్రాణుల యొక్క చలనం సంభించిపోయిన ఆ ఒంటి గంటసమయాన నాలుగురోడ్ల కూడలిలో ఒక జట్టావాడు బండిలో పలి ఆడవాళ్లతో పేటిలు పెడున్నాడు.

“అంత యిల్లక్కడో తెలియనిదానివి ఎందు కెక్కావమ్మా బండికి? అంటూ డగా అందులోని విధవరాలు ‘మా చక్రధర రావు కి పూరినిండా ఎరుగున్న వాళ్ళేగదా, ఎక్కడ దిగినా చెప్పకపోతారా అని వచ్చాం నాయనా. మా అల్లుడు చాలా పలుకుబడి గల మనిషి. ఈ చుట్టుపట్లలో ఎవ ర్న దిగినా చెబుతారు.’ అని ఆవిడ బండిలోంచి అల్లుడి గొప్పతనమంతా వెళ్ల బోసుకుంది. “చాల్లెమ్మా ఈ ఎండలో పిథులన్నీ తిప్పేటప్పటికి గుర్రం చచ్చి పోతుంది. అంత పలుకుబడి గల పెద్ద మనిషి స్త్రీవను కెన్నన్నా పంపక పోయాడా? ఉత్తరం ముక్క రాయక్క లేదుటమ్మా” అని వాడు కల్యాణిడికి మత్తే ప్రారంభించాడు. బండిలో ఓ పాతట్రంకు పెట్టి రెండు పూరకాయవాడిలు, ఒక పెద్ద మూట, మరచెంబు, ఓ విధవకర్ర తప్ప సామాగ్రి ఎక్కవ లేదు.

ఆ విధవరాలే గాకుండా లోఫ లో పడపోళ్ల చిన్నది కూడా కూర్చోనివుంది. ఆ అమ్మాయిముఖం ఎర్రగా కందిపోయి గాడ్పులకు పెదవుల తడి యారి జాట్టా కాగిపోవటంవల్న చూడ్డానికి వడిలిపోయిన తామరకూడుల్లా వుంది.

ఆ విధవరాలు మ రీ న ను గు తూ ‘అమ్మాయి ఏం చేద్దామే బావగారి యిల్లు సరిగ్గా తెలుసుకోకపోతిమి. ఈ బండి ఆబ్బాయి పూరికే సణుగుతున్నాడు.’ అని అంది. లోపల కూర్చున్న ఆ అమ్మాయి మాటాడకుండా బయట దూరాన్న వం తెన మీద ఎండవేడికి కరుగుతున్న రోడ్డుమీది తారులో విలవిలలాడున్న నూర్యకరణాలను చూసి ఆనందిస్తోంది.

‘దిగండమ్మా దిగండి. ఆ చెట్టునీడను సామాను దింపుతాను, ఏం మనుషులమ్మా - యిల్లా వాకిలి తెలుసుకోకుండా తీసికెళ్ళ మని బండి ఎక్కుతే బండికి మీ అల్లుడిగారి వైనమంతా తెలుసుందా?'

అని సామాను ఒక్కటొక్కటే దింపి చెట్టుక్రింద పడేశాడు. విధవరాలు రొంటి నున్న చిన్న మూటలోంచి ముప్పావులా తీసి వాడిచేతిలో వుంచుతూ - ‘రావే కనకం, కాస్తేపు యిక్కడ నిల్చుని ఎట్లాగన్నా తెలుసుకుందుకు ప్రయత్నిద్దాం.’

ఆ అమ్మాయి ఆవిడా ఆ విలవిలలాడే యెండలో దిక్కులు చూస్తూ ఆ చెట్టునీడను నిలుచుండిపోయారు. తల్లి

పురాణం సుబ్రహ్మణ్యశర్మ

కూతుళ్లు కాస్తేపు ఒకరిముఖం కేసి ఒకరు చూసుకున్నారు. నలిగిన కాగితముక్కలా వుంది ఆ అమ్మాయిముఖం. ఎవ్వరూ రోడ్డు మీద నడువ సామాసింపటం లేదు.

రైలుప్రయాణీకులు యిందాక నే పల్చ బడిపోయారు. మామూలుగా రోడ్డుమీద వేరుకనక్కాయ లమ్మకునే ముసలమ్మలూ అక్కడక్కడ వళ్లు అమ్మకునే చిల్లర వ్యాపారస్తులూకూడా యిప్పుడు మధ్యాహ్నం పూట బేరాలు ఏడేశారు.

‘అమ్మా దాహ మవుతున్నదే.’ అన్నది కనకం. ఆ విధవరాలు మంచినీళ్లు మరచెంబులోనుంచి గ్లాసులోకి వంచి ఆమెకు నోటిదాకా అందిచ్చింది. ఆ విధవరాలు దారివెంబ ఎకరన్నా వస్తారా, తమ తిట్టుడి వైనం బయట పడ్డాని కని ఆశతో ఎండ తిరగటంకోసం ఎదురుచూస్తోంది. ఆ అమ్మాయి నిశ్శబ్దంగా ఏ మాలోచిస్తున్నదో ఆలోచించుకుంటూ తెట్టెమీద చెట్టునీడను కూర్చున్నది నిశ్చింతగా.

నాలుగున్నరయేకరకూ నిర్మాణవ్యయమై వున్న పిథులన్నీ తిరిగి మేలుకున్నై.

నైక్కి రికాంలు బన్నులు రోడ్లను ఆక్రమించు కోగా పుర్రవాళ్లు, ఆఫీసుమనుష్యులు తిరిగి ఒక చోటనుంచి మరొకచోటకు పయనమై పోతున్నారు. సరిగా యిదే సమయానికి కాంతారావు స్నానంచేసి భోజనం పూర్తి గానిచ్చి ఓ నిద్రతీసి కాస్త మంచుచుట్టులు చిల్లరడబ్బులు జేబులో తేసుకుని బజారు లోకి వచ్చి అన్ని పిథులూ ఎరిగివున్న పరిచయస్థుడికిమల్లే దబ్బాగా నడక సాగించాడు. నిజానికి పట్టువాసపు కుర్రవాళ్లకన్నా ఆ వేళ్లలో విశాసార్థం వాహ్యారికి బయలుదేరరు. కాంతారావు బయలుదేరా డంలే అతనికి ఒంట్లో పట్టువాసపు కుర్రవాళ్ల కంటే ఎక్కువ ఓపిక శక్తి వుండిగనుక. కాంతారావు బయలుదేరా డన్నూటేగాని అతనికి రోడ్డుమీద ఎక్కువమంది జనం కనుపించకపోయ్యేసరికి నిరుత్సాహ మేసింది. అసలు ముఖ్యంగా వచ్చింది ఏ హోలో ఏ సినిమాయో తెలుసుకుందామని - ఆప్తైన కాస్త అగ్ని కార్యం కానిచ్చుకోవటానికి.

ఒక సిగరెట్టు ముట్టించి, రోడ్డుమధ్యగా మందంగా నడుస్తూ నడుస్తూ చెట్టుక్రింద కూర్చున్న విధవరాలనీ, ఆ అమ్మాయిని చూసి టక్కున లేచు పడినట్లు ఆగి. “పిళ్ల దుంపెయ్యి - పిళ్లు యిక్క డెండు మూర్చున్నారు కి ఏమో ఏ బన్నుకోసమా ...కనకం మొగు డీ పూల్లో ఏదన్నా వుద్యోగం చేస్తున్నా జేమో” అనుకుని తన కెందుకనే నిర్ణయంతో మరి విలాసంగా పొగ పీలుస్తూ రోడ్డు మీద నడక సాగించాడు.

అన్నలు కాంతారావుది చాలా సున్నితమైన హృదయం. ఎరిగివున్న స్వగ్రామ సుల్లి పలకరించేవాడే. పల్లరించకపోవటానికి గల ప్రబలకారణ మేమిటంటే యిప్పు డా చెట్టుక్రింద కూర్చున్న విధవరాలు ఆ కనకాన్ని తన కివ్వటానికి నిరాశ రించింది. ఏ కారణంవల్న? - భోర్లు ప్రారం తప్పాడని, చదువు లేడని, పట్టి

అదే సమయానికి స్కూలుపై నలు పాఠ్యస
యిన సంబంధ మోటి వచ్చింది. ఆ పిల్ల
నట్లా యివ్వటం జరిగింది. కనుక దర్జాగా
భయం లేకుండా సిగరెట్టు కాలుస్తూ రోడ్డు
వీధి వాళ్ల కేసి క్షణమొకసారి తిన్నగా
ముక్కుకు నూటిగా నడవ సారంభించాడు.

కాని కనకం పున్నట్టుండి కాంతా
రావుని గుర్తుపట్టింది. కనకానికి కాంతం
ఎరిగన్న బాల్యస్నేహితుడే. ఆ పిల్లకు
ప్రాణం లేచివచ్చిన ట్లనిపించిందో ఏమో-
పెట్టెనుంచి ముందు లేచి - కనకం రోడ్డు
అంచులదాకా నడిచివచ్చి "కాంతం.
కాంతం." అని వినపడేలా కేక వేసింది.

కాంతారావుకి హృదయస్పందనం ఆగి
పోయింది. కాని కాళ్లు నడుస్తున్నాయి.
మనస్సు నిర్మోహమాటంగా "వెనక్కు
తిరక్కు. నీకు సిగరెట్లూ - చదువు లేదనీ
కుంరవనీ నిన్ను ఆ పిల్ల చేసుకోలేదు. ఇప్పుడు
పలకరి సే తగుదువమా అని వెల్లి వింటావా?
ఛీ!" అని ఉద్బోధిస్తోంది.

కాంతారావు ఒక్కమాటు తనకేసి
చూసుకున్నాడు. ఇప్పుడు తన కేమి లోటు.
నిజంగా ఆ కనకంమొగుడు త నిప్పు డో
గుడ్డు గుడ్డితే ఆగగలడా? వెల్లి నీ మొగుడ్ని
సాగులు వాయిస్తాను - ఎదురుతిరిగి నన్ను
కొట్టగలదూ అని అడుగుదా మనిపించింది.
మళ్ళీ వెనకనుంచి - 'కాంతం - కాంతం'
అని కనకంకేక వినిపించింది. ఏమైనా సరే
వెనక్కు తిరగను - నాతో నీ కేమిటి పని
అంటా మనుకున్నాడు. కాని నడకమాత్రం
మందగించింది.

ఈ పట్టు కనకం రోడ్డుమీద గబగబా
సాలుగు అధిగలు వేసి కాంతాని కెదు
గుగా వచ్చి 'నీన్నే పిలుస్తూంట కాంతం-
ఒక్కమాటు యిల్లా వచ్చి వెల్లిపో...' అంది.

కాంతారావు కొంచెం దుగుసుగా 'ఏ
మిటి పని?' అని హేళనగా నవ్వాడు.

కనకం చాలా చిన్నపువ్వుకున్నదై 'నీ
కుపకారం చెయ్యాలని వుంటే ఒక్కమాటు
నా వెంట వచ్చి మేం చెప్పేది విను. లేక
పోతే నీ యిష్టం...అని జాలీగా చూసింది.

కాంతారావు 'ఉపకారమా' అని
మెల్లగా 'పద వస్తున్నా' నంటూ కనకం వెన
క్కుల చెట్టుదాకా నడిచాడు. ఆ విధన
రాలు కనకంవెంట వచ్చిన యువకుణ్ణి
మొదట్లో గురించలేదు.

కాంతారావు కొంతయిష్టతో "అమ్మా-

కాంతం వచ్చాడే. కనుక్కో బావగారి
యిల్లు తెలుసుకోమో, అంది. విధవరాలు
చాలా భిన్నురాలై ఏం నాయనా కులా
సాగా వుంటున్నావా. ఇప్పు డొక్కడేం
చేస్తున్నావు? అంది. కాంతారావు సగ
ర్యంగా-

'స్కూలుపై నలు చదువుతున్నాను.' అని
రొమ్ము విరిచాడు. కనకాని కెందుకో పెద
వుల చివరదాకా వచ్చిన నవ్వు లోపల్నే
అణిగిపోయింది.

"మా అల్లుడు చక్రధరరావు నెరుగుదువు?
అతని యిల్లెక్కడ? మధ్యాహ్నం ఒంటి
గంటనుంచి తెలియక సలిమత మవుతున్నాం"
అంది విధవావిడ.

'నేనూ ఒంటిగంటబండికే వచ్చాను.
నాకు మీ అల్లు డెవరో ఎట్లా తెలుస్తుంది?
ఇంతకీ ఏ అల్లుడు? కనకాని కీ మును బాగా
తగిలింది. విధవరాలు మనస్సులో యీ
గుప్తాసూతానికి మొదలెక్కడో వూహించు
కున్నదై నా విధిలేక-

'మా రుక్మణి నెరగవూ-దాని మొగుడు
చక్రి అనికూడా అంటారు.

'మరి మీరు బయల్లేరేమందు ఉత్తరం
వ్రాసుకోలే'

'లేదు నాయనా-ఇక్కడ్నుంచి వచ్చే
ఆసామీ చేత మా అమ్మాయి కురుచేసింది.
వంట్లో సుస్తీగా వుందని. ఆ మట్టైన బయ
ల్లేరి వచ్చాం ఆలోచించుకోకుండా'

ఆవిడకంతధ్వనిలో గాడ్డదిక త కూ డా
వచ్చింది. కాంతారావుమనస్సు యిక
అట్టే ఎక్కువకాలం గడ్డకట్టుకొని వుండలేక
పోయింది.

'మా యింటికి వెల్లిపోదాం రండి.
సాయంత్రం మా బాబయ్య వస్తాడు.బహుశా
అతడు మీ అల్లుడివిలాసం చెప్పగల డను
కుంటా. అన్నదాని కా విధవావిడ,

'ధర్మారావా-అతనికి తెలిసేవుంటుంది.
అంది.

కాంతారావు కుదిర్చిన బండిలో వారు
మువ్వరూ ధర్మారావుయింటికి బయల్లే
రారు. కనకంకళ్లలో నీళ్లు తిరిగినై.

మన కెప్పు డెవరితోటి అవసరం వస్తుందో
ఎవరి సహాయం అత్యవసర మవుతుందో
చెప్పటం కష్టం. మనదృష్టిలో అసమర్థులు
అత్యల్పము కించిద్దాల్సి కనవడే వారితో
కూడా ఎప్పుడో విధివశాన ఏదో పని
గడవలసిన పరిస్థితులు రావచ్చు. అందుకని

ఎవరిని నిర్లక్ష్యంగా చూడటంగాని కించ
పరచటంగాని అవమానించటంగాని జరగ
కుండా చూసుకోవాలి. అబా లేకపోతే
కిచ్చీదుకాణదారుడుకూడా మనకు ఋణదాత
అయ్యే పరిస్థితి చాలా సహజంగా
ఏర్పడవచ్చు.

అసలీ స్పష్టిలో అబ్బుడు అధిగడు అని
ఎవ రున్నారో? అల్పజ్ఞత అధిక్యతలూ ఏ
మాత్రాలమీద ఆధారపడి నిర్ణయించబడ
తాయి? కాంతారావుకు పిల్ల నివ్వ మని
భీష్మించుకు కూర్చుని పంతుగించిన విధవ
రాలు కీ కానిచోట యిప్పుడు ఎవరు దిక్కు
య్యారు? ఎక్కడి రంగాపురం! ఎక్కడి
పట్నం? కూతురుకు జబ్బుగా వున్నదని
చూడవస్తే యిల్లు తెలియకపోతే కాంతా
రావే గతయ్యాడు.

ధర్మారా వింటికి రాంగానే యిల్లంతా
విలవిలలాడుతోంది. క్రొత్తమట్టా లెవరా?
అని ఆలోచిస్తూండగా ఆ పెద్దామే పలక
రించింది. 'బాబూ కులాసాగా వున్నావా?'
అని. ధర్మారావుకు చాలా ఆశ్చర్యమే
వేసింది.

'మీ రా ... మీరా ... ఏమి టిల్లా
వచ్చారు?"

పాతకాలపునాటి కథ తె ర మీ ద
వెనక్కు నడచివచ్చి మనఃఫలకంమీద
చిందులు తొక్కసాగింది. రంగాపురంలో
ఎత్తరగుల పెద్దమండువాలాగిట్లో ధర్మారా
వు కూర్చుంటూ చింతిగింజుట, తొక్కు
డుబిళ్ల తాడాట లాడిన రోజులు కళ్లకు
కట్టినట్లు ఎదుట తేచ్చావసాగాయి. క్షీణార్థ
ణు - ఎంత చిరుతేల్చరమైన పేరు. ధర్మారా
వుని తాడాటలో చింతాడుతో బలంగా
మొత్తింది. అప్పు డేం చేశాడు. తొక్కుడు
బిళ్ల పెంకులు నూటిగా ఆ పిల్లమఖిలమీ
దకు విసరటం, సరిగ్గా దాని ముక్కు చితికి
నెత్తురు కారటం. అప్పట్నుంచి స్నేహితు

(33-వ పేజీ చూడుడు)

నారసింహలేఖ్యము

బంగారు చేర్చబడినది. సేహము, విశ్వాక
వివృతవ భుక్తనష్టమును పొందిచి విలమున
కొంతని వీర్యవృద్ధిని కలిగించు దర్శనపాటము...

తు. దర్శి. 3-4-0 పోస్టేజి 10 ఆ.

పి. సి. ఏ. ట్రి కంపెని.

నెరిడేపి-నెల్లూరు జిల్లా.

శ్రీ నరసింహశాస్త్రి ౪౬

“సంగాసంగజయాజయంబు పరిహా
ప్రసన్నతాప భా
మంగం బాకలితాంభరవలయ
కమ్యోభాగముదాలస
దృంగినిషిత కాన్యశంకుకము పా
పద్యూత మీ పన్నిదం
బంగికారము నేయువారి మొలం
బ్రాపించు గౌరవముతో”

విషకొండ వల్లభరాయడు

యువకవి యగు గోవిందశర్మయు కరణపాఠశాలలో చేరి విద్య
నభ్యసించుచుండెను. శస్త్రపరిశ్రమ యాతనికి అష్టా
పరిచితమై యొనరున ఈ నెలలోజులు అడవికుపుగానే ఉన్నది
అతనితోడి బ్రాహ్మణులలో నెక్కువమంది మహాశివరాత్రినాడు
శస్త్రసాధనవిధికి స్వయంభూదేవాలయమున శతగ్రద్దయము జపిం
చుచుండిరి అతనిది తిరుగనేర్చిన కాల విసంధున, నిలకడగా
నచ్చట నిలువలేకపోయెను మహాశివరాత్రియుత్సవము చూచుచు
వీరుగంటి వీధుల వాడల సంచారము చేయు నాతడు బయలుదేరి
పోయెను

దారిలో నాతడు కర్ణాటభౌమలతో సరిస మాడుచు, పామర
భౌమలు గోమయపిండములు ఇంటిముంగిట చేయుట చూచుచు,
సంపెంగనూచె యమ్మ కరణకాంతల శోకిలస్వరము లాలకించుచు,
ములికినాటి తెలిక చిలుకలకొలుకుల జకుకుజాపుల కులుకుచు,
మోహరివాడలో కుట్రపు పనివారిం గాంచుచు, నొక్కట పల్నా
టివీరుల కథ లాలకించెను

* “ద్రుతతాళంబున వీరగుంభితకథం
ధుంధుం కిటాత్కారపం
గతి వాయించుచు నాంతరాళియతి
గ్రామ సైరమంబుగా
యతిగూడం ద్విపదప్రబంధమున పీ
గానీకముం బాడె నొ
క్కత ప్రత్యక్షరముం గుమరకలు ఫీ
టూరంబునం దూలగన్

* వల్లభరాయడు

అత డంత కాకతమ్మకు ధైర్యం డు వికవీరను దర్శించి ఆ
కేవలయెదుట పరసురాముని కథ లన్నియు పాడెడి బసవీల చక్ర
వర్తి గాంచెను దారిలో కాపుటాండ్రను జమ్మల పురంధిని
జూచుచు, సంతానకాంక్షి యగు నొక యజమాని ఆక్కలకు పెట్టు
కొనుట తిలించెను బైరపుని గుడి, చమడేశ్వరీశ్వరీ నగరు, వీర
భద్రాలయము, బద్ధుని గుడి, ముసానగుడి, కుమారస్వామి
యాలయము, పాండవు గుడి, చూచుకొనుచు బోయి యాతడు
మధ్యాహ్నమునకు బ్రాహ్మణులవాడకు చేరికొని, యట పూటకొ
టింట నొక్క రూక యిచ్చి కప్పరభోగిగంటకము కమ్మని గోధును
పిండిసంటయు గుప్పెడు పంచదారయును క్రొత్తిగా గాచిన నీల
సేయిలో పెసరపప్పును కొమ్మకల్లనటిపండ్లు విడు సంజాలతో
గడ్డపెరుగుతో కూడ భుజించి గర్భన శ్రేష్ఠులు మరల నగరసంచా
రమునకు బయలుదేరెను

అభ్యాసవశమున నాతని కాళ్లంటట వేళ్లల వాడైపుకు
సాగిపోయినవి దారిలో కోళ్ళపండుములు పొట్టెళ్ళపొరు చూచు
నంతలో చీకటిపడెను వేళ్లలవాడసమీపమున పలువురు జూద
మాడట యాత డువలక్షించెను మాచల్లెనిముఖసందర్శనము చేయ
వలె నను సత్కంఠముగూడ మించి యాతని నా యత్నముల చప్పుడు
నిలవవేసెను

ఆ జూదమాడువారు గోవిందశర్మకు పూర్వపరిచితులు కాదు.
వారి యాకారములును మాటలునుగూడ అటువై పువారిచిగా కనుపట్ట
లేదు కాని జూదములో క్రొత్తపాతలతో నెమిత్తము లేదుగదా
ప్రాద్దుపోవువరకు వారితోపాటు గోవిందశర్మయు జూద మాడెను.
కాని మధ్యమధ్య వారు పన్నిదములు వేయటలో సర్మగర్భముగా
“ఇదిగో మేచయితలతో పంచము!” “ఇదుగో మహాదేవరాజు!”
“ఇదుగో క్రతాపగుగ్రుడు!” “రుద్రదేవమహారాజులే ఈ పండుము
నకు సాక్షి!” — ఇట్టి మాట లాత డాలకించి కలవరపడసాగెను
జూదరుల సంభాషణలో తప్పనిసరిగా వచ్చు, అట్టిములు మే,
ములు అగ్రము లేని మాటలు పొరువవచనములు సంకేతవాక్కులు
అతనికి పూర్వపరిచితుములే! కాని యీ నా గట్టు వారు మాట్లాడు
చుండుట యాతని కేవల ఒక భయము కలిగించుచుండెను

అంతలో దూరమున జైవవసతివండి యొక ఘంటాశాదము
భయంకరముగా వినవచ్చెను ఆ ఉత్తరతణుననే ఆ మదిం

రాంతర్వాగముననుండి యొక జైనసాధువు వచ్చి చేయి యెత్తెను. అంధుడు నొక్కసారిగా మంత్రముగలవలె యాట చాలించి లేచి నిలవబడిరి. ఆ సాధువు గోవిందశర్మపై క్రూరమైన దృష్టి ప్రసరింప జేసి “ఇత డెవరు?” అని యచ్చటివారల బ్రష్మించెను.

ఆ మాటలు వినినంతనే ఆ కంఠస్వరము పూర్వపరిచితమైన దని యాతడు పలకొనెను. అది మాచల్దేవిభవనమున, పర్వతనాయకునితో జూద మాడి పోరిన యజ్ఞాతయోగిది! అతడతని కంఠము గుర్తించినదే తడవుగా ప్రక్క నున్నవా రాతని బట్టుకొనబోవుచుండి రని యాతనికి దోచినది. వెంటనే శర్మ పిత్తిలోనికి పరుగెత్తెను. నలుపు రాతని వెంబడించిరి. చీకటిలో గోవిందశర్మ పారిపోవుచుండెను. వెంటబడువారిలో నొక్కజే యాతని నుపలక్షించి పట్టుకొన మీద బడెను. గోవిందశర్మ పూర్వాభ్యుస్త మగు మల్లయుద్ధనైపుణ్యముచే నాతని మాడు పిడిగ్రద్దులతో క్రింద పడజేసి తప్పించుకొని పోయి వేళ్ళవాటిక జూచ్చి మాచల్దేవియింటి లోనికి వరుగువారెను.

మాచల్దేవి యాతని తత్తర ముపలక్షించి ఎకసక్కముగా, “ఏమిటి కథ, యవకవిగారా?” అని ప్రశ్నించెను.

“కొంప మునిగిపోయినది!”

“మీ రీనాడు చెప్పిన పద్యములో యతిభంగమయినదా?”

“మన కాభయము లేదు. యతిభంగ మైన ఆంధ్రపద్యమును కర్ణాటసంప్రదాయముని తప్పించుకొందును.”

“మరి ప్రాసభంగ మైనదా?”

“అది నీకు తెలియదు, సంస్కృత మందును!”

“మీ దేహమున కేదో, ఈ మహాశివరాత్రిపూట, సంస్కారమైన ట్లున్నదే!”

“సంస్కారమే కాదు, దేహగుడియే కావలసినది, తప్పించుకొంటి!”

“ఎవరై యింట?”

“ఆట్రే నను సరసత ఉండెడిది. జూదయల యింట?”

“ఓడి ఎవ్వరి వచ్చితిరా? నేను వారికి విముక్తి పట్టించి ఈయవలసినప్పుడు!”

“ఆ భయము లేదు!”

ఈ మాటలతో గోవిందశర్మ తేరుకొని మాచల్దేవికి ఏకాంతమున జరిగిన దంతయు తెలిపెను.

గోవిందశర్మమాటలు వినినంతనే మాచల్దేవికిని భయమయ్యెను. కొంతకాలమునుండి ఆ యోగిసంగతి తలచినప్పు డెల్ల విపరీతమైన భయముతో నది యదరిపోవసాగెను. నగరనాయకులనుగూర్చి యంత చుటకనగా ప్రసంగించుటయు, వారి తలలపై నవ్వులకైన పండెము లొడ్డుటయు, సామాన్యము చేయునవి కావు. జైనవనపదిలో నేమి నాథప్రతిష్ఠకు నగరివెద్ద లందరను వెళ్ళియుండిరి. అక్కడి ఘంటకును ఛక్కడ యోగి జూద మాపుటకును ఏదో సంబంధ ముండి యుండవలెను. ఏదో మహాప్రమాదము జరిగియుండవలెను!

ఇట్లాలోచించుచుండినంతలోననె, జైనవనపదికి తమ ప్రభువులవెంట నేగిన పరిచారకులు తమ ప్రభువులు కనబడనందున వేళ్ళవాటికకు వచ్చి కేమా తెలిసికొనుటకు వారు వచ్చిరి. మేచయ నాయకుని పరిచారకులు వచ్చి మాచల్దేవికి నమస్కరించి “మా ప్రభువు తిటు వచ్చిరా?” యని ప్రశ్నించిరి.

మాచల్దేవి “లేదు. ఏమి జరిగినది?”

“మా ప్రభువులు నేమి నాథదర్శనమునకు లోపలికి పోయిరి. మరల గనబడలేదు.”

“అంతేనా? మరియొకమార్గమున ఇంటికి వెళ్ళి కేమా!”

“లేదు. మహాదేవరాజులును కనబడలేదని వారి పరిచారకులు వెదకుచున్నారు.”

“అ! ఏమి?”

“అంతే కాదు! ప్రసాదాదిత్యనాయకుడు రుద్రమనాయకుడు ప్రాలంభము, నాగదేవనాయకుడు!”

“త్వరగా పోయి, మీరు శ్రద్ధగా వారు సామాన్యముగా వెళ్లు ప్రదేశములు వెదకుడు!”

ఇట్లుచుచునే మాచల్దేవి తీవ్రముగా నాలోచించెను. శిష్యుముగా నొక నిశ్చయమునకు వచ్చెను. లోనికి పోయి ఒక్క యరగడియలో పురుషవీరుని వేషము ధరించి ఖడ్గము చేత బట్టి, గోవింద శర్మనుగూడ కవచము శిరస్త్రాణము ధరింపజేసి ఖడ్గము చేతి కిచ్చి తనతో రమ్మని దొడ్డివాకిటిగుండ నాతనితోగూడి ప్రయాణమయ్యెను.

మాచల్దేవి యట్లు పోయి పోలీసియవ్వాణమున చేరిదియు యక్కడ కాపున్న భటునిద్వారా తిక్కనసోమయాజులకు మీ కొరకు శరణాగతు లిరువురు వచ్చినారని వార్త పంపెను. ఆ మాటలకు వెంటనే తిక్కనసోమయాజులు లోపలికి రానిమ్మని యనుజ్ఞ యియ్యగా భటుడు వారిని లోనికి తీసికొనిపోయెను.

మాచల్దేవి గోవిందశర్మ వెంట పోయి సోమయాజులకు ఆతనితోపాటు వెుక్కెను. వారిరువురును జరిగిన దంతయు సోమయాజులకు నివేదించిరి. సర్వము నాలకించి సోమయాజులు వారి ముఖములు తేరిపారజూచెను. మోసము కనబడలేదు. అంతట నాతడు వారి నిట్టడిగెను.

“నావలన మీకు కావలసిన కార్య మేమి? ఈ యర్ధరాత్రమున మీ మాటలు నమ్మువా రెవరు?”

“మీయొద్ద శ్రీరుద్రదేవమహారాజుల అభయపత్ర మున్నది. మీ రెప్పు డైనను ఎక్కడి కైనను పోవుటకుగూడ ననుజ్ఞ కలదు. ఈవేళ రాజమందిరము నొచ్చి, యీప్రమాదవార్త రాజప్రతినిధుల కందజేసి, ప్రతీకారము ఆలోచించవలెను!”

సోమయాజులు మరియొక్కక్షణమే యాలోచించెను. ఇది యాలోచించుటకు గాని యాలసించుటకు గాని సమయము కాదు. గురునాథునకును మారనకును దివాణము భటులతో జాగరూకులై కాచుచుండవలె నని చెప్పి యప్పగించి, గోవిందశర్మను మాచల్దేవిని వెంట దీసికొని రాచనగరికి బయలుదేరెను.

నగరికి బయట కాపున్న భటులు ముందు వారి నడ్డగించిరి. ఆ పిమ్మట సోమయాజులు చూపిన పత్రములు చూచి, కన్నుల కద్దుకొని, వారికి భయభక్తులతో త్రోవ విడిచిరి. కాని వారివెంట మాచల్దేవిని గోవిందశర్మను పోనీయలేదు.

సోమయాజుల కోరిక, ప్రకారము భటులు దారితీయుచు సగౌరవముగా రుయ్యమ్మవాకిలిముందుకు తీసికొనిపోయి వారి రాక యామె తెలిగించిరి.

అలవాటు

శ్రీ పి. వి. చట్టగర్

“అమ్మ! నా జోళ్లక్కడున్నాయే?”
“ఏమైనమ్మా! నిన్న సాయంకాలం
మ్మలకి వెళ్లివచ్చి నువ్వేగా ఎక్కడో
దాచుకున్నావు? నీ జోళ్లసంగతి నీకే తెలి
యకపోతే నా కొట్లా తెలుస్తుంది?”

“కాస్త వెతికిపెట్టుదా! మ్మలకు
తైముయి పోతున్నాది. తొందరగా వెళ్ళక
పోతే మేష్టరు ఆపెంటు చేసేస్తారు”

“అబ్బ, పనివేళ - నన్ను వెదక మంటే
ఎట్లా, నాన్నగారికి కొద్దివేళకు భోజనం
వడించాలాయ్. ఇంకా కూరేనా కాలేదు”
అని సబుగుతూ ఎట్లానో తీరుబడి చేసు
కొని వెతికి వెతికి ఏ బీరువాఅడుగునందో
జోళ్ళను తీసి పిల్లలను మ్మలకు పంపడం
సామాన్యంగా జరుగుతూంటుంది. ఇట్లాగే
పలక, పెన్నిలు, అగిపెట్టె మున్నగు నిత్య
కృత్యావసరాలలో ఏదో ఒకటి పిన్నలూ
పెద్దలూ కూడ వెతుక్కోవలసిన అవసరం
ప్రతినీత్యం ఉంటుంది. ఎక్కడా ఏ
ఇంట్లోనూ, వస్తువులు నియమితసానంలో
ఉండే అదృష్టం నోచుకోవు. అవ్వాలి
చేతో తుడుచుకుని అట్లాగే ఎక్కడో
పెట్టేస్తాం. మళ్ళీ దాని అవసరం ఇంట్లోవారి
కెవరైనా కలిగేవరకూ దాని అజాపజా
పట్టించుకోము. ప్రకృతిచిత్రసరాయణు
లకు, పూర్వాచారపరాయణులకూ తప్ప,
ప్రతివారికి సబ్బు అవసరమైన వస్తువే. ఆ
సోపు ఎవరిచేతులో ఎట్లా మాయమై కూర్చుం
టుందో తెలియదు. స్నానంవేళకు సర్వ
సామాన్యంగా వాస్తోడిగామాలు అవు
తుంటారు.

ఇంతకూ చెప్ప వచ్చే దేమిటంటే-ఇట్లా
వస్తువులను అజాగ్రత్తగా మనపని పూర్తయిన
తరువాత వాటి దారిన వాటిని వదిలి
వేయడంగాక ప్రతివస్తువుకూ కొన్ని నియ
మితస్థానాలను ఏర్పరుచుకుని, ఆయా వస్తువు
లను మనపనులు పూర్తికావడంతోనే వాని
వాని నియమితస్థానాలలో ఉంచే అలవాటు
ప్రతిఒక్కరూ చేసుకోవాలి. కాని ఈ అల
వాటు అన్నది బాల్యంలో అభ్యసితమై వచ్చే
టంత తేలికగా పెద్దయిన తర్వాత రాదు.

అందుచేత మన బాలురకు ఇటువంటి మంచి
అలవాటు నేర్పాలి. నేర్పవలసిన బాధ్యత
పెద్దలది. మొక్కవంగనిది మ్రానై వంగదు.
బాల్యనంతరం ఇటువంటి అలవాటు
ఎంతో శ్రమపడితేకాని రావు.

ఆపైన ఈ అలవాటులను మన కంటో
సమయంకూడా కలిపివస్తుంది. ఒక్కొక్క
వస్తువుకు మనకు కావలసిన వస్తువులు
వెతుక్కోడంకోసం ఎంతో ప్రయాసపడి
సమయం వ్యర్థం చేసుకుని, బుర్ర పగలకొట్టు
కుని చివర కా వస్తువులు పోయాయి అనే
నిరారణతో, మళ్ళీ కొత్తవస్తువులను వాని
స్థానంలో ఏర్పాటు చేసుకొనడం, ఏమారు
మూలా, మళ్ళీ ఆ పాత వస్తువులు ఇంకే
వస్తువునో వెతుకునప్పుడు, అయాచితంగా
ప్రత్యక్షం కావడమూ, సంభవిస్తూంటుంది.

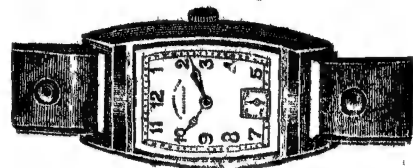
సామాన్యంగా మనం ఇళ్లలో ఉపయో
గించుకొనే వస్తువులను రెండు తరగతుల
నుగా విభజింపవచ్చును. కొన్ని ఇంట్లో
ప్రతిఒక్కరూ ఉపయోగించుకొనేవి;
సబ్బు, తువ్వలు, ఇతడిచెంబు వగైరా.
కొన్ని వస్తువులు ప్రతీకవ్యక్తులు మాత్రమే
ఉపయోగించేవి; జోళ్ళు, పెన్నిలు, పుస్త
కాలు వగైరా. ఇంట్లో అందరూ ఉపయో
గించుకొనే వస్తువులను, ఇంటిలోని వ్యక్తు
లందరూ కలిసి ఆయావస్తువులు ఫలానా
నియమితసానంలో ఉండాలి అని నిర్ణ
యించుకొని, ఆ నిర్ణయానుసారంగా తమ
తమ ప్రత్యేకోపయోగం తీరిన వెంటనే
నియమితసానం చేర్చేవరకూ తమపని
పూర్తి కాదేదనే భావంలో ఉండాలి.
ప్రత్యేక వ్యక్తులు ఉపయోగించే
వస్తువులకు ఆయా వ్యక్తుల ఇష్టాను
సారం స్థాననిర్ణయం జరిగినా బాధ
లేదుగాని, ఉపయోగానంతరం నిర్ణీత
స్థానానికి ఆ వస్తువులను చేర్చడంలో ఎంత
మాత్రమూ అలసత్పడకూడదు. ఏమంటే ఈ
అలసత్ తర్వాత తమనే వెతుకుకొనేటట్లు
చేసి ధనతుల్యమైన సమయాన్ని వ్యర్థం
చేస్తుంది కాబట్టి.

బాలురకు చిన్నతనంలోనే ఇట్లా నిగ్రహ

సానం చేర్చే అలవాటు చేయాలి. అంటే,
హరికి కొన్ని స్వంతవస్తువులను ప్రత్యేకించి
'ఇవి నావి' అనే భావం ఆ వస్తువుపై
వారికి కలిగేటట్లు చేయాలి. బాల్యంలో
మమకారం బాగా ఉంటుంది. కొందరు
పిల్లలు కొన్నికొన్ని రంగురాలా నేరి తెచ్చి
వాటి నెంతో ప్రాణవదంగా దాచు
కుంటారు. ఆ రాళ్లలో ఉండే రంగు వారి
సంతగా ఆకర్షించి, వారి కవి దాచుకో
వాలి అనే భావాన్ని కల్పిస్తాయి. అట్లాగే
మనం వారి అభీనంలో కొన్ని వస్తువుల
నుంచి, - “ఏదమ్మా - ఒక్కసారి - నీ
పెన్నిలు మర - ఇట్లా ఇయ్యవూ? పెన్నిలు
చెక్కినకుని నీకిచ్చేస్తావే” అనగానే
వా రెంతో జాగ్రత్తగా ఆ మరపట్టుకువచ్చి
మన కిస్తారు. మనం చెక్కివేయడం పూర్తి
కాగానే, “ఇనుగో - నీ పెన్నిలుమర,
భద్రంగా దాచుకో” అని చెప్పామంటే
చాలు. వారు మళ్ళీ దాన్ని యథాస్థానంలో
పెట్టి వస్తారు. ఇట్లా వారికి సరళంగానే
చెప్పి ఎన్నో మంచి అలవాటు ముచ్చ
వచ్చును.

ప్యాస్ వాచీలు

స్విస్ తయారయిన గొప్ప పనితీరు
10 సం॥ రాయ గ్యారంటీ.

5 జూయల్స్	క్రోంకేస్	రూ 30/-
.. ..	రోయల్ గోల్డ్	రూ 40/-
15 ..	క్రోంకేస్	రూ 50/-
.. ..	రోయల్ గోల్డ్	రూ 55/-
2 ..	క్రోంకేస్	రూ 20/-
.. ..	రోయల్ గోల్డ్	రూ 16/-

EASTERN WATCH Co. (A.P.)
Post Box No. 11201, Calcutta 14.

పట్నవాసపు మర్యాద

శ్రీమతి ఇల్లిందల సరస్వతీదేవి

పాత్రలు :

1 మాధవరావు	5 సుందరి
2 వాసుదేవరావు	6 జవాను
3 కేశవరావు	7 వెంకయ్య
4 గృహయజమాని	8 తపాలామనిషి

కేశవ : ఏమోయ్! మాధవరావు, పాత్రున్నే వచ్చావేమిటి సంగతి! బొత్తిగా కనబడటము మానేశావే? ఊళ్లోనే ఉన్నావా?

మాధ : ఊళ్లోనే ఉన్నాను. ఎన్నాళ్లు వెతికినా ఇల్లు దొరకటము లేదు. నేనొక్కణ్ణే కనక మా స్నేహితుడింట్లో ఉంటున్నాను.

కేశవ : ఇల్లు దొరక్కపోవట మేమిటి? ఇంత పట్నమూ గొడ్డుపోయిందా?

మాధ : నిజంగా అటాగ్ ఉన్నది! తిరిగి తిరిగి కాళ్లు పడి పోతున్నాయి. వచ్చిన నాలుగు నెలలకు ఉద్యోగమయినా దొరికిందిగాని ఇల్లుమాత్రము దొరికేటట్లు లేదు. చూడటానికి ఇన్నియళ్లు కనబడతాయిగాని ఎక్కడికి పోయి అడిగినా లేదన్నమాటే!

కేశవ : నీకు ఎంత అడ్డలో ఇల్లు కావాలో చెప్పు. నేనహడా ప్రయత్నం చేస్తాను.

మాధ : నాజీతముప్రకార మయితే ఇరవయ్యకంటే ఎక్కువ యివ్వలేనుగాని ఈ పరిస్థితుల్లో ఇంకే ఖర్చయినా తగ్గించుకొని ఇంకో ఇరవయ్య ఎక్కువపెట్టాను.

కేశవ : నేనుకూడా చూస్తాను. మళ్ళీ వారానికల్లా ఒక యిల్లు ఎట్లాగయినా దొరికేటట్లు చూస్తాను.

మాధ : (సంతోషముతో) నామీద దయించి ఒకయిల్లు చూపిస్తేనా- నీవేరు ఎప్పుటికీ జ్ఞాపకము ఉంచుకొంటాను. నాకు ఈ ఊళ్లో అంతా

కొత్తవాళ్లు. ఆ వాసుదేవరావుగారే మొదటి నుంచీ మా కుటుంబానికి తెలిసినవాళ్లు. ఆ ముఖమాటము మీదనే ఇన్ని నెలలనుంచీ వాళ్లింట్లో ఉంటున్నాను. పాపము వాళ్లయిల్లా చిన్నదే. జన మెక్కువ. ఒక డబ్బను మందిసిల్లలు- ఇద్దరు పెద్దవాళ్లు తమ్ముడూ- అతని భార్య... వాళ్లకే ఇరుగుగా ఉంటుందా యిల్లు. వాళ్ళ కెంత కష్టంగా ఉందో, పాపము. ఎంత పరిచయ మున్నా పరాయి మగవాణ్ణికదా! వాళ్ళ అడవాళ్ళ కెంత కష్టముగా ఉందో?

కేశవ : నీవు మాత్రము ఏం చేస్తావోయి? వాళ్ళయింట్లో ఎల్లకాలము ఉండిపోవాలవలసివలదు లేదుగా! ఇల్లు దొరకగానే నీయింటికి నీవు వెళ్తావు. కొత్తగా వచ్చిన వాళ్ళకు అమాత్రము సహాయము చేయకపోతే ఎట్లా? ఇంతవరకూ నోటితో ఏమీ అనలేదుకదా! అంతగా వాళ్లింట్లో నీలు లేకపోతే నీకు యిల్లు దొరికేవరకూ మావా కిటిగదిలో ఉండవచ్చును. మాకేమీ అభ్యంతరము లేదు. కట్టుకుపోతామా వెళ్లేటప్పుడు?

మాధ : నేను ఒక్కడిని ఉండటానికేమిటిగాని, ఒకచిన్నయిల్లే కావాలి అకసరంగా. నీవు యిల్లుమాసిపెడతా నంటేనే నాకు బ్రహ్మానందముగా ఉన్నది. ఉద్యోగముకొరకు ఆశ్రయించిన దానికంటే ఎక్కువగా అందరిచుట్టూ తిరుగుతున్నాను. ఉదయము రెండు గంటలూ- సాయంత్రం లము రెండుగంటలూ తిరుగుటానికే సరిపోతున్నది.

కేశవ : (అశ్చర్యముతో) ఏమిటి అంతచేటు తిరుగుతున్నావా?

మాధ : అవును. నా అదృష్టము బాగుంటే త్వరలోనే నీ సహాయము వల్ల దొరకవచ్చు.

2 వ రంగము

తపాలామనిషి : వాసుదేవ రావుగారికి ఉత్తరము వచ్చిందంటి.

వాసు : ఆ...కిటికిలోంచి పడెయ్యి... సుందరి, ఉత్తరము తీసుకురా.

సుంద : మనక్కొడు ఉత్తరము. మీ స్నేహితుడికి వచ్చినట్లుంది...అవునుగాని... మీ స్నేహితుడు యిక్కడ ఎన్నాళ్లు ఉంటాడు? ఉద్యోగప్రయత్నములో నాలుగు నెలలూ- ఉద్యోగము దొరికిన తరువాత రెండు నెలలూనా? మన భవన మేమన్నా పెద్దదా?

వాసు : ఊ...పొద్దటినుంచీ కచేరీలో చాకిరి చేసిచేసి వచ్చినవాడిని. ఇప్పుడిదేనా? అయితే ఏమంటావు?

సుందరి : మాట్లాడితే తగవు వస్తుంది. ఊరునుంచే పనిగడవదు. అడవాళ్ల ఖర్చుము ఎప్పుడూ యింతే. మీ స్నేహితుడికి ఉద్యోగము దొరికింది కనుక ఎక్కడయినా ఇల్లు చూసుకోమని చెప్పండి. మనకు ఇంటి నిండా పిల్లలు. వాళ్లు చదువుకోవటానికి- సంగీతము నేర్చుకోవటానికి స్థలమే లేకుండా ఉంది. అత్తగారికి శాస్త్రమునీ జ్యోతిషమెక్కువయింది. మన సరళకు మూడవ నెల వచ్చిన దగ్గరనుంచీ వాంతులు. భోజనాలయింట్లో తప్ప అది పడవోటానికి చోటు లేకుండా ఉంది.

వాసు : అయితే ఇంకలో నాకు తెలియని దేమున్నది? పన యింటి వైశాల్యమూ నాకు తెలుసు- మన యింటి గవాభా నాకు తెలుసు - మా అమ్మ ఆరోగ్యమూ - సరళ కడుపు సంగతి గ్రహించే ఉన్నాను.

సుంద : ఆహా...?

వాసు : నా నిర్లక్ష్యమూ తెలుసు. నీ విసుగుదలూ తెలుసు.

సుంద : మరి యిన్ని తెలిసినవాళ్లు మాట్లాడకుండా బ్రష్టాదేవుడిలా కూర్చుంటారేమి? సంసారము గడచే మార్గము ఆలోచించక రలేదా? ఈ బియ్యపు లేపన దినాలలో వంటయింట్లోకి వెళ్లాలంటే దళిబు మొస్తున్నది. నాలుగు శేర్ల బియ్యము తెస్తే రోజుకి గుప్పెడు నూకలయినా మిగలటము లేదు. 24 గంటలూ ఇంట్లో ఉండి సంసారము చేసేవారేమి తెలుస్తుంది.

వాసు : సుందరి! నీతోపాటు 24 గంటలూ ఇంట్లో ఉండి అన్ని విషయాలను కళ్లారా చూడకపోయినా అన్ని సంగతులు నాకు తెలుసు. ఈ తగవులాటలో నాకు కాఫీ యివ్వట మయినా జ్ఞాపకము లేదు.

సుంద : మీకు తెలిస్తే అతనితో ఎందు కనరు?

వాసు : నేను నానోటిమీదిగా అనక ముందే అతనే ఇల్లు చూసుకుంటున్నాడు. అతనికి తగినయిల్లు దొరక్కాలా వద్దా? నీకంటే ముందుగా ఇవన్నీ అతనూ అనుకుంటూనే ఉన్నాడు.

సుంద : ఎన్నార్ల పాటు అనుకుంటూ కూర్చుంటాడు? సంసారభారము ఏమాత్రము లేకుండా అతనికి హాయిగా ఇక్కడ గడచి పోతున్నది. నాకు మాత్రము ఈ సంసారాన్ని ఈదటము ఇంక ఒక్కతూణమైనా చేతకాదు.

వాసు : (నవ్వుతూ) పోనీ మనిద్దరమూ వృత్తులు మార్చుకుండా మేమిటి? మంత్రిగారి దగ్గర ఆసిస్తేంటుగా నీవు - ఇంటి వ్యవహారాలు చూస్తూ నేను-ఇలా ఒక నెల గడిపి చూద్దాము ఏమంటావు?

సుందరి : మీకు సంసారబాధ్యత యిస్తే, నాలుగవ నాటికల్లా, ముసలివారైన ఆసు పత్రికీ-నన్ను పుట్టింటికి-పిల్లలను హాస్టలుకి మీరు వికాశభవనానికి-దారితీస్తారు. నాకు నీతులు చెప్పినంత సులభ మనుకున్నారా?

వాసు : తొందరపడకు. నిదాని చే మర్యాద దక్కతుంది. అతను మనయింట్లో ఉన్నన్నాళ్లు ఉండడు. ఒకటి, రెండు రోజులలోనే వెలిపోతాడు. అతను వేరే చూసుకుంటూ ఉండగా, మనము తొందర పడి సెల్లమనటము మర్యాదగా ఉంటుందా? అందుకు నేనూ ఆలోచిస్తున్నాను గాని నాకు ఏసంగతి తెలియక కాదు.

3 వ రంగము

మాధ : వెంకయ్య! కేశవరావుగారు నన్ను యిక్కడ కలుసుకొమ్మని చెప్పారు. ఇంతవరకూ రాలేదు. నేను రాకముందు వచ్చి వెలిపోయారా లేక అసలే రాలేదా? వెంక : నేను చూడలేదండీ.

మాధ : వాళ్ల యిల్లు ఎక్కడుందో చెప్ప తావా? నీకు పుణ్యముంటుంది.

వెంక : ముషీరాబాదులో పెద్ద రోడ్డు ప్రక్కన ఉన్న సందులో ఉన్నదండీ. మిదైవెన్గి ఉంటారు.

(పావుగంటతరువాత)

మాధవ : కేశవరావు! కేశవరావు! (తలుపు కొట్టాడు. లోపలినుండి మాటలు వినపడుతూ ఉంటాయి)

కేశ : ఎవరో వచ్చినట్లున్నారు. మాధవ రావేనేమో! అతనికి ఇల్లు చూసి పెడతా నన్నాను. ఎక్కడా దొరకలేదు. ఇబ్బం దిగా ఉంటే మా యింట్లో వచ్చి ఉండ మన్నానుగాని, దానికి అతను సిద్ధపడితే పెద్దచిక్క వస్తుంది. నన్ను యింట్లోంచి లేచి పొమ్మన్నారని బొంక నన్నా బొంకాలి. అంతరాత్మను అణచిపెట్టుకొని కపటనాటకాలు ఆడితేనే గాని ఈపట్టు వాసాలలో బ్రతికే విధానము కనబడదు.

అయినా యింటికి వచ్చినవాడిని పలకరించకుండా ఎట్లా? (తలుపు తీస్తాడు)

మాధవరావు! నీవుటోయి! లోపలికి. రా. ఇంటివిషయము అడ.గ.టాని కే వచ్చావా? నీమాట అబద్ధ మేమో నని నేనూ తిరిగాను. ఎక్కడా లేదన్నముక్కే. అయినా పద, ఆ సందుయింట్లో ఒకచిన్న భాగము ఖాళీ అయిందనగా విన్నాను. కనుక్కుందాము పద. నా, కేశవరావు: రాత్రే తెలిసింది.

మాధ : సరే అడుగుదాము. నాకు అదృష్టముంటే దొరుకుతుంది.

(అయిదు నిమిషాల తరువాత)

కేశ : ఏమండీ! యింట్లో ఏదైనా ఒకచిన్న భాగము అద్దెకు దొరుకుతుందా? మాస్టే హీతుడే (చి ఈయన. ఇల్లుకొరకు చూస్తున్నాడు.

యిబ : ఇప్పుడేమీ ఖాళీగా లేవు. మొన్న ఖాళీఅయింది ఆ చిన్న భాగము కాని వెంటనే ఎవరో వచ్చి అడ్వాన్సు యిచ్చేవారు. శేపు వస్తారు ఆ భాగములోకి.

కేశ : ఆ భాగానికి బాదుగ ఎంతో రెండు మూడు గదులున్నాయా?

(38-వ పేజీ చూడుడు)

స ర్వో త్కృష్ట మై న

“కా నన్ దే వన్”

టీ మాత్రమే త్రాగండి.

Kanan Devan Tea

Quality Production

ఏజంట్లు : కర్నూలు, అనంతపురం, కడప & చిత్తూరు జిల్లాలకు

కె. ఎ. జోషి, అనంతపురం.

టోకు వ్యాపారస్తులకు విశేష సౌలభ్యము

వివరములకు నేడే వ్రాయండి.

నాసిక్ కాంగ్రెస్ సమావేశ కర్తవ్యం

శ్రీ యస్. ఐ. త్యాగరాజు

ఇతః పూర్వం జరిగిన భారతజాతీయ కాంగ్రెస్ సర్వ సభ్యసమావేశాలు రెండూ ప్రజలకు కాంగ్రెస్ ఏమిచేస్తున్నదో ఎందుకున్నదో స్పష్టపరచజాలక పోయినవి. కేవలం పార్టీ సభ్యులకోసం మాత్రమే కాంగ్రెస్ ఉన్నదనే అభిప్రాయం తప్ప మరొకటి తెలియరాలేదు. 1946 నవంబరులో మిరట్లో తుది పర్యాయం అఖండ భారతావనిలో కాంగ్రెస్ సమావేశమయింది. ముస్లింలీగ్ ఆటోజుల్లో ప్రభుభక్తితో మంత్రివర్గంలో చేరి అనుసరిస్తున్న విధానంవల్ల దేశానికి పెద్ద ముప్పు - దేశవిభజన - సంభవించునున్నదని గ్రహించినప్పటికీ, కాంగ్రెస్ కార్యవర్గం, అలిండియా కాంగ్రెస్ కమిటీలు చేసిన తీర్మానాల్ని సర్వసభ్యసమావేశం ఆమోదించింది.

దేశంలో అనేకచోట్ల చెలరేగిన మత కలహాల్ని అణచి మతద్వేషాల్ని అపనయించడానికి దేశవిభజన ఒక్కటే మార్గమని చెప్పి, ప్రజలచేత దేశవిభజనకు అంగీకరింపజేసింది కాంగ్రెస్. రాజకీయరంగంలో కాలు జారిపడి, అపైన దుర్గయులకు గురై యాతనలు పడుతున్న ప్రజానీకంపట్ల సానుభూతి తెలుపుతూ తీర్మానమాత్రం చేశారు. భారతదేశం రిపబ్లిక్ వ్యవస్థ పొందిన తరువాత ప్రప్రథమంగా కాంగ్రెస్ నాసిక్ లో సమావేశం కాబోతున్నది. రాజకీయదాష్ట్యంలో మణిగి ఉన్నప్పుడు మనం కలలుగన్న స్వతంత్రభారతం నాసిక్ సమావేశంవల్ల సిద్ధించగలదా అనేదే ప్రశ్న.

సమస్యలు *

కాంగ్రెస్ భవిష్యత్తు కర్తవ్యాన్ని నిర్ణయించుకోవడంలో ఏ దేశంలోనూ, పాలనాధికారంలో ఉన్న ఏ పార్టీకీ ఇంతటి దుష్కరసమస్యల్ని, ఇంతగా యత్నాలోపాలతో పరిష్కరించవలసిన అవసరం కలగలేదు. పరిపాలనావిషయాన్నిబట్టి యూరేపీ కాలంలో చప్పుకోవగిన దేదీ కాంగ్రెస్ సాధించలేదు. గతాన్ని చూస్తూ కూచుంటే ఏదో సాధించినది కానరాక

పోదు. దానికే అలసిపోయి, కర్తవ్యం నిర్వహించినట్లు తృప్తి పడినట్లయితే కాంగ్రెస్ కి సర్వనాశనం తథ్యం. దాస్య బంధాలలో బంధింపబడిన భారతదేశం బంధాలను తెంచగలిగిన ఆనాటి కాంగ్రెస్ కాదీనా ఉన్నది; నడుము బిగించి దాడి కుర్రకదానికి ఈనాడే సామ్రాజ్యబలమూ లేదు. పారు లందరికీ సమానహక్కులు సాధించిపెట్టడానికి కంకణం కట్టుకున్న సంస్థ అనే పేరు సార్థకం చేసుకోవాలేదు. స్వాతంత్ర్యం సిద్ధించినతరువాత గాంధీజీ ఆశించినట్లు కాంగ్రెస్ లోకసేవా సంఘంగా పరిణతి పొంది ఉన్నట్లయితే, దేశంలో దారిద్ర్యం, అజ్ఞానం, భీతి, లేమి నివారించడానికి విప్లవాత్మకమైన గతచరిత్ర మార్చదర్పి కాగలిగింది. కాని ఈనాడు కాంగ్రెస్ పాలనాధికారం చేగొన్న పార్టీ అయింది కాబట్టి ఏని నివారణకు జరిపే కృషిలో అప్పడప్పుడు ప్రజల సహకారం పొందజాలక పోతున్నది.

రాబోయే ఎన్నికలు *

ఏడాదిలో రానున్న ఎన్నికల్లో ఎలా పోటీ చేయాలనే సమస్యను నాసిక్ సమావేశం చర్చించి తీరుతుంది. ఈ సమస్యను సంస్థ నిర్మాణ రీత్యా కూడా పరిష్కరించడానికి క్షయత్నిస్తారని తెలుస్తున్నది. నాయకులూ కాంగ్రెస్ కార్యకర్తలూ కలహాల్లో మునిగి ఉన్న వ్యక్తుల్ని వర్గాల్ని సమాధానపరచడానికి శతధాకృషిచేస్తున్నారు. చెదరి దూరమైపోయిన సంస్థలో వివిధఅంగాల్ని తిరిగి కూర్చిపాష్టకమైన సంస్థగా రూపొందించడానికి యత్నాలు జరుగుతున్నాయి. గత నాలుగేళ్ళలో ఎన్నడూ కానరానట్లుగా కొన్ని మాసాలుగా వివిధకార్యకలాపాలలో ప్రభుత్వాలూ కాంగ్రెస్ కమిటీలమధ్య సామరస్యం సాధించడం ప్రధానమనే విషయాన్ని నొక్కినొక్కి చెప్తున్నారు. అనుకున్న వ్యవధిలో జరగని కాంగ్రెస్ ఎన్నికల్ని ఏదోరీతిని కొన

సాగించడానికి ప్రత్యేకవీర్పాట్లు జరుగుతున్నాయి. సంస్థకు సంబంధించిన ప్రతి విషయంలో, క్రమశిక్షణ, నియమాతిక్రమణకు శిక్ష మొదలైన కర్తవ్యాలలో, సంస్థ అవసరాలను గమనిస్తున్నారు. రానున్న సంవత్సరం జరగబోయే ఎన్నికల్లో 17 కోట్ల వోటర్ల ఆదరాన్ని సంపాదించడానికి కృషి చేస్తున్నారు.

ఎన్నికల నివేదిక*

గత ఏప్రిల్లో వివిధరాష్ట్రాల ముఖ్యమంత్రుల్ని రాష్ట్ర కాంగ్రెస్ అధ్యక్ష కార్యదర్శుల్ని. న్యూఢిల్లీలో కాంగ్రెస్ అధ్యక్షులు సమావేశపరిచి చేసిన తీర్మానాల్లో, కేంద్ర, రాష్ట్ర ప్రభుత్వాలకు ఇచ్చిన ఆదేశాలు, ప్లానింగ్ కమిషన్ నియామకం, కాంగ్రెస్ ప్లానింగ్ సబ్ కమిటీని యామకం మొదలైనవి, కాంగ్రెస్ నిర్వహించున్న అర్థికపారిశ్రామికపాలనావిధాన నిర్ణయానికి ప్రాతిపదికలు. ఈ విధానమే చివరికి కాంగ్రెస్ ఎన్నికల నివేదికగా వెలువడుతుంది. పార్టీని ఏవిధంగా పునరుజ్జీవితం చేయాలి; ఎలా ప్రజల విశ్వాసాన్ని పొందాలి అని కాంగ్రెస్ తీవ్రంగా యోచించడం సముచితమే. దేశాన్ని ఏరితిగా పరిపాలించాలో ఒక విధానాన్ని నిర్ణయించడం కూడా అవసరమైనదే.

కాని జరగబోవు సర్వసభ్యసమావేశం ఎన్నికల నిమిత్తం అవసరమై ఈ కనీస కర్తవ్యంతోనే తృప్తిపడినట్లయితే మిరట్, జైపూర్ సమావేశాలకు పైన ఒక్క ఆడుగ్గా ముందుకి వెళ్ళలేరు.

ప్రతినిధుల కర్తవ్యం *

సంబంధం, ఎన్నికల దృష్ట్యా కర్తవ్యం నిర్ణయించుకోవడమే కాకుండా, ఎవరి అనుమతిపై పాలనాధికారాన్ని చేగొంటున్నారో వారి యోగక్షేమాల్ని ఎన్నడూ మరువకూడదు. ప్రజలకు నాయకులకూ మధ్య సాన్నిధ్యం చేకూర్చే కాంగ్రెస్ సమా

మూలం :

సు మ థ్ నా థ్ హె మ్

అనువాదం :

శ్రీ నన్నపనేని సుబ్బారావు.

భర్త యెలా వుండాలా అని ప్రతిబాళిక తన మనస్సులో వూహించుకొంటూ వుంటుంది. కొంతమందికి అదృష్టవలన కొద్ది కల్పనానుభవమైన భర్తలు లభిస్తారు. కొంతమందికి అదృష్టం కలిసిరాదు. వాళ్లు చాటుగా వొక్కయేడ్పు యేడ్చి వూరుకుంటారు. కాని ఆ కల్పనలోని నిగూఢ సత్యాన్ని కించితుకూడా సంజేహించటానికి పిల్లేదు. బాళికలు తరుణ తరళతలో, దీనినిగురించే రకరకాల చిత్రాలు లిఖిస్తూ, చెరిపివేస్తూ వుంటారు. అనాది నించి ఇది యిలానే జరుగుతూ వస్తూంది.

ఇది అనివార్యంకూడా. ఎందువల్లనంటే బాళికల వివాహం మాడుముక్కు పడగానే వూర్తి అయినట్టుకాదు. వాళ్ల తిండిలిప్పులు మంచిచెడ్డలు, కష్టసుఖాలు, భవిష్యత్తు పనుస్తమా భర్తవైన ఆధారపడి వుంటుంది. అందువల్ల వివాహానికి, యొక్కడ తేని వివాహ చేశారోంది. అమల విషయంలో దీనికి ఇంకాయొక్కర ప్రాముఖ్యం వుంది.

ఆమెతండ్రి సీతివరుడు. ఆమెఅందగత్తె కాకపోయినా, బాగానేవుంటుందని చెప్పవచ్చు. ఆమె ఉన్నతవిద్య నభ్యసించింది; రెండు మాడుడిగ్రీలు వున్నవి; సీతారు వాయిస్తుంది; పాడగలదు. నృత్యంగూడా చేస్తుంది. ఆమె యెన్నో స్వప్నాలుకంటూ వుంది వివాహాన్ని గురించి.

చిక్కువచ్చింది కూడా ఇందువల్లనే. తల్లిదండ్రులికి నచ్చినవ్యక్తి, తనకి నచ్చడు. రాత్రులు మంచంపైన పరుండి స్వప్నలో కంటో విహరిస్తూవుంటుంది. పెళ్లిళ్లుఅయిన స్కూలు కాలేజీ చెలికత్తెల భర్తల సంగతి పడే పడే తలపుకుతెచ్చుకుంటుంది. కాని వాళ్లలో ఒక్కరూ యోగ్యులుగా కనిపించటంలేదు. తన భర్త ఆ చెలికత్తెల భర్తలందరంటే అన్నివిధాలా యోగ్యుడుగా వుండాలని ఆమెకోరిక. అందువల్ల అమలదీగులుకు అంతూ దరి లేకుండా వుంది. అందరికంటే మిన్న ఆనిపించుకోటానికి, భర్త యెలా వుండాలా అని యెంత ఆలోచించినా,

ఆమె ఒక నిర్ణయానికి రాలేకపోతూవుంది. డాక్టరు, లాయరు, ప్రొఫెసరు లక్షాధికారులనిత్యమూ వీన్నో సంబంధాలు వస్తున్నవి. లక్షాధికారుల సంబంధాలన్నీ యేకైక పుత్రులవే! కాని అమలమనస్సు యెటూ మొగ్గలేకపోతూవుంది. డాక్టరునగానే, ఒక స్నేహితురాలి భర్త గుర్తుకొస్తాడు. ఆమె తండ్రి ఆమెకు డబ్బు పంపుతుంటాడు. దానితోనే ఆమె భర్త సూట్లు కుట్టించుకుంటాడు, సిగిరెట్టుకాటాస్తుంటాడు. ఈనాటికీ, యెర్రని యాగాని సంపాదించి యెరగడు. సూటువేసుకుని, ఖాళీ సిగరెట్టుటిన్ను, టేబిలుమీదకొడుతూ మెడలో నైఫ్ నోకోపు వేసుకొని, డిన్నర్ రీలో కూచుంటాడు. కాలం గడవనవ్వడు, వైద్యగ్రంథం తెరచి, దానిమధ్య, వాకబాగు డిటెక్టివ్ నవల బెట్టుకుని, చాటుమాటుగా చదువుతూవుంటాడు.

తర్వాత ఆమెకి తన పినతల్లికూతురు సంగతి గుర్తుకొచ్చింది. ఆమెభర్తకూడా

డాక్టరు; కాని అతనికి భార్యతో కులాసాగా రెండుమాటలు మాట్లాడటానికయినా, తీరిక వుండదు. అర్థదాహం జాస్తి. ఇలాంటి వ్యక్తి ఊచ్చుకుకూడా దొరకడు. బంధువుల యిల్లకికూడా పెట్రాలు డబ్బులు పుచ్చుకోకుండా, రోగిని చూడటానికి రాడు. చాల కటువుగా మాట్లాడతాడు. తన యేదో వున్న తల్లిభార్యలను వున్నట్లు వ్యవహరిస్తాడు. సర్దులతో, మిడ్లపైళ్లతో, చెడతరుగు తాడని గోల! పాపం, అతని భార్య, యీ స్థితితోనే అయినవాళ్ల యింటికి వెళ్లటానికూడా సమ్మతించదు.

ఇంద్రబాబుతో మాత్రం యెవర్ని పోల్చటానికి వీలేదు. అతను యేకపత్ని ప్రతుడు. ప్రతిమని తప్ప అన్య మెరుగడు. సజ్జనుడు, కాని ఇలాంటి భార్యలొట్టి చూస్తే, ఆమె మనస్సు అసహ్యంతో నిండిపోతుంది. భార్యని కూచోబెట్టి, పొయ్యి రాకేస్తాడు. కూరలు తరుగుతాడు. భార్య జన్మజన్మాంతరాలకి అతడేతన భర్తకావాలని కోరుకుంటున్నట్లు చెప్పినపుడు, అమల లోలోపల ఛీ, ఛీ అనుకుంది.

ఇలా, రాత్రిళ్లు కాబోయే భర్తగురించి ఆలోచించినకొద్దీ, అమల సెర్వెస్ సెస్ ఫీలవుతూవుంది. తనకి ఇలాంటివాడే దొరకు తాడేమో! అటువంటప్పుడు అవివాహితురాలుగా వుండిపోవటమే కోటిరెట్లు నయం! ఇలాంటివ్యక్తితో తను యెలాగూడవలెను!

భువనబాబుసంగతి గుర్తొచ్చినపుడు, ఆమెకు మరి బాధ కలుగుతుంది. ఇంత కల్పరువున్న వ్యక్తులు చాలా అరుదు! కాని వొకరోజు మాలతినీ కలుసుకుందామనివెల్లిలే భువనబాబుకింద కూచుని, పసినిల్లికి అన్నం పెడుతున్నాడు. ఇదిసహించినా, అతనిమీద కలిగిన అభిప్రాయాన్ని మార్చుకోనక్కరలేదు. ఉదాహరణకి మరొక విషయం పేర్కొనవచ్చు. మాలతినను టీకి ఆహ్వానిస్తే, ఒకసారివెల్లింది. భువనబాబు పవిత్రాపవిత్రతలను నిర్దేశించే తల్లిమందర చిన్న అంగోస్త్రం చుట్టికొని నిలబడివున్నాడు. తల్లివచ్చి శిరస్సుమీద గంగాజలం చిలికేవరకు, లోపలికి వెద్దామనే భావమే అతనికి కలిగినట్లులేదు. ఆనాటినుంచే భువనబాబుతో ఆమెదృష్టిలో విలువ లేకుండా పోయింది. అందరికంటే మాలతితోనే ఆమెకి యెక్కువ దోస్తీ! ఇద్దరూ చాలా అన్యోన్యంగా వుంటారు. మిడిల్ క్లాసులనించి థర్డ్ ఇయర్ బాకా కలిసి చదివారు.

ఇద్దరూ ఒకేబస్సులో వస్తూ, పోతూ కబురు చెప్పుకుంటూ వుండేవాళ్ళు. ఆ రోజు మాలతినీ పక్కగదిలోకి పిలిచి - నవ్వు ఇదంతా యెలా సహిస్తున్నావు?, అని అడిగింది.

జవాబు చెప్పేటప్పుడు మాలతి కంఠస్వరం కం పించింది—“ఇంకా నవ్వు యెంచుననట్లు అమలా? ఈ అత్తగారి మూలాన రోజూ మూడునార్లు స్నానం చేయాలనివస్తుంది.”

అమల విస్మితకంఠతో—“కాళ్ళూ చేతులూ కొంగర్లుపోయే ఈ చలిలోనా?... అమ్మయ్యా, అయితే యమయాతనే!” అంది. మాలతి కనకాలకుల్లోనించి, రెండు కన్నీటిచుక్కలు రాలినై. “నేను రోజూ పొటానియమ్ సైనెడ్ తిని చచ్చిపోతే బాగుంటుందనుకుంటాను.”

అమల కుంకాలం పూరుకుని—“భువనబాబుతో చెప్పక పోయావా?” అన్నది.

మాలతి కన్నీరు కుడుచుకుని—“యెందుకు చెప్పలేదు? యెన్నిసార్లు చెప్పినా వారి నోటిమీదుగా వొకే జవాబు వస్తుంది. ‘తల్లి వున్నాళ్ళు ఆమెయిష్టప్రకారం పోవనిండే! ఆమెని కాదనటం బాగుండదు. యదంతా సహించలేకపోతే, పుట్టింటికి వెళ్లివుండు. ముసలితల్లిని నేను యెలా వదలి’ పెట్టను? ‘అని చెప్తుండగానే’ ఆమె సేత్రాలు కన్నీటితో నిండిపోయినవి.

మళ్ళికొంచెం ఆగి—“నా తల్లిదండ్రులు యెంతడబ్బు ఖర్చుపడి పెల్లిచేసిందీ నీకు తెలుసు... పెల్లి వొకరకంగా లాటరీ అని చెప్పవచ్చు. అమలా, నిన్ను ముందుగానే జాగ్రత్త పడమని హెచ్చరిస్తున్నాను.” అని చెప్పి, మాలతి దీర్ఘంగా నిట్టూర్చింది.

మాలతినంటే నవనాగరికురాలికి యెంత దుర్గతి పట్టింది! అమల ఆమెసంగతి తలుపుకుని, చాలా వుద్విగ్నరాలై బాగా పొద్దుపోయేవరకు నిద్రపోలేకపోయింది.

అరుణబాబుమాత్రం సరైన వ్యక్తి అని చెప్పవచ్చు. పక్కా దొరలా వుంటాడు. నూటువేస్తాడు. యెప్పుడు నీటుగావుంటాడు. నూటు కొంచెం నలిగితేచాలు తీసివేసి కొత్తది వేస్తాడు. ఆజానుబాహువు; బంగారపుచాయ, పెదవుల మధ్య పైపు పెట్టుకుని ఇంగ్లీషులో కమ్మగా మాట్లాడుతుంటే, గుర్రమబద్ధుడైనా అమల యీవ్యవహారం నీజంగా, నుర్రమ అదృష్టవంతురాలు! పడుపుమీద అమెకిధ్యానే వుండేదికాదు

కానులో. చూడటానికయినా, బాగుండదు. ఆమె అదృష్టంకొద్దీ, సెకండ్ ఇయర్ చదువు తూండగానే తండ్రి గొప్పవాడు కావటంచేత యీ వివాహం జతపడింది. అరుణబాబు విదేశాల్లో ఇంజనీరింగు చదువు కొచ్చాడని, అమల అతన్ని చాలా క్రద్ధగా చూసేది. కాని అతను వొక యంత్రాగారంలో పనిచేస్తున్నాడని వినిగానే ఆ క్రద్ధకాస్తా యెగిరిపోయింది. పొట్ట కోసినా, అక్షరంముక్కలేని కార్మికుల మస్య నివాసం! కార్మికచక్రవర్తి కావటం గొప్పవిషయమేమీ కాదు!

అమలతండ్రి, ప్రాఫెసరు ప్రసక్తి తెచ్చాడు. అప్పటికి ఆమె తన అభిప్రాయాన్ని మార్చుకోలేదు. ప్రాఫెసరు ఆమెవృష్టిలో విచిత్ర జీవాలు. వారిని విద్యా భారాన్ని మోసే గాడ్ బాలంటే చక్కగా అతికినట్లుంటుంది. సేత్రాల్లో, ముఖంలో, చురుకు అనేది కన్పించదు. కళ్ళకి జోళ్ళు, వదులువాక్కామీద మురికివొడే కాలవ! అడుగులు రెక్క పెటే నడక! చంకలో పుస్తకాల కట్ట! పాపం నవ్వుఅనేది యెరుగరు. సరసతకి మైళ్ల దూరాన వుంటారు! ప్రపంచభారమంతా తమనెత్తిమీద పడినట్లు పోజుపెడతారు. ఈసందర్భంలో నీలీమధ్యసంగతి జ్ఞప్తిరాగానే, అమల ఇప్పటికీ నవ్వుకుంటుంది. ఒకరోజు ఆ ఇంగ్లీషుప్రాఫెసరుతో కులాసాగా మాట్లాడాలని పెల్లింది. కాని ఆయన భీరువువాడిని అమలనంక చూస్తున్నాడు. ఈపరిస్థితిలో ఆయనతో మాట్లాడేది యెలా!

అమల—“భయపడమాకండి. నేను మీ స్టూడెంటుని కాదు! నాముఖంవంక చూసి మాట్లాడితే మీకులం పోదు.”

ఆపెద్దమనిషి అతికష్టమీద ఆమెముఖం వంక చూస్తూ “యేమన్నాడు” అన్నాడు.

ఇంతలో నీలీమ, గదిలోకి వస్తూ—“ఆమ్మా! ఇంకా అనే నేనుంది? అడిమీకు మరదలు అవుతుంది! మరసలి అందం చూసి, మతి భ్రమించిందా?” అన్నది.

ఆ పరిహాసంలో అమలకూడా ప్రతికలపవలసినచ్చింది. తర్వాత నవ్వు ఆపుకొని—“సరేగాని, రాయ్ గారూ, ముఱక్కాయితో మాట్లాడేటప్పుడు, యెటు చూస్తుంటారు?” అన్నది అమల.

ఆయన సన్నని గొంతుతో—“మీ అక్కాయ యెదటే కూచునివుంది. ఆమెనే అడగకూడదా?” అన్నాడు.

నీలిమ ముఖం కొంచెం పక్కకి పెట్టి—
“ఇలాంటివి మా ఇళ్లలో చెప్పకూడదు!”
అన్నది.

అమల ప్రశ్నించింది—“యెందువల్ల?...
అప్పుడు కూడా స్టూడెంటుతో మాట్లాడు
తున్నా ననుకుంటారా?”

నీలిమ—“నీకు తెలియదా? సినిమాకి
యెన్నడూ వెళ్లరు. ఎవరైతే నా స్టూడెంటు
చూస్తే, యింకేముంది? దురభ్యాసాలు
అలవడత వేమో నీ కళ్ళి నీగి రెట్టు ముట్టరు.
సన్నగ్ధుడ కట్టరు. అది వీరి దృష్టిలో విలాసం
కింద లెక్క!”

అమల—“ఏమండి, రాయగారూ!
ప్రాఫెసరి చేసేటప్పుడు, ప్రపంచంలోని
అమోఘప్రమాదాలకి దూరంగా వుండమని
యెక్కడైనా వ్రాసివుందా?”

ఈసారి ఆయన ముఖ మెత్తి—మనదేశం
సంగతి నాకు సరిగ్గా తెలియదుకాని
విదేశాల్లో మాత్రం ప్రాఫెసర్లు సన్యాసుల
వలె జీవితాన్ని గడుపుతుంటారు.”
అన్నాడు.

అమల వెంటనే—“మీకు ఇది తెలిసి
వుండి, మా అక్కయిన దేనికి పెళ్లి చేసు
కున్నారు?” అన్నది.

“ఇదేగదా నాజీవితంలో చేసిన పెద్ద
తప్పిదం! ఇప్పటి కయినా గూండాలు
యెత్తుకపోతే, నాప్రాణాలు కుదుటబడ
తయ్య” అన్నాడు రాయ్.

అమల ఆలోచనా ప్రవాహానికి మరొక నెచ్చెలి భర్తవడయం అడ్డు
తగిలింది. ఆయన వకీలు. పీక్కుపోయిన
కొలముఖం. మాంధాతలనాటి పంటాము,
రంగువెలిసిన నల్ల కొటు, చేతిలో దుమ్ము
పట్టిన నైల్లు! రోజూ బ్రాముమీద వెళ్లి
ముస సబుకోర్టుకు హాజరవుతాడు. అక్కడ
పడిగావులుకాసి, నాలుగైదు కేసులు
సంపాదిస్తాడు. ఉచ్చాటకాంక్ష అనేది
అతని జీవితానికి వున్నట్లేలేదు. క్లయింటుని
పట్టుకుని, సీడించో, భయపెట్టో, అబద్ధాలు
చెప్పో, నీలున్నంతవరకు డబ్బు గుంజ
తాడు. ఆ వకీలుయిల్లు, అమలయింటికి
ఆనుకునే, వుంది. ఒకనాడు - ఆయన,
క్లయింటువద్ద యెలా డబ్బు వసూలు చేసిందీ
కళ్లార చూసినప్పటినించీ, అమలకి అతని
చదువుసంధ్యలమీద, సంస్కారమీద
తగని చీదర వేసింది. క్లయింటు నాదగ్గర
ప్రస్తుతం డబ్బు లేదంటాడు. వకీలుగారు
‘గుడ్డలుదులుపు, యేపక్కనోదాచివుంటావు’

అంటారు. చివరికి క్లయింటువద్ద రెండు
రూపాయలు గుంజిగాని, విడిచిపెట్టలేదు.

వీడరి అంటేనే, అమలకు గిట్టదు.
అంతకంటే, అర్ధాకలితో కృశించి చావటం

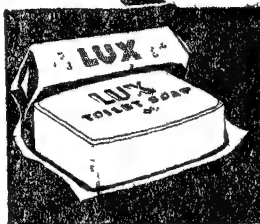
మెరుగు. భర్త జీవనోపాధి కోరవలసినదమయి
నది కాకపోతే, అందులో తన స్వీకరించ
వలసినది కించితుకూడా ఉండదు.

(36-వ పేజీ చూడండి)

మనోహరమైన
ప్రేమావతితనచర్మ
మును సుందర
ముగా నుంచుటకు
తానెందుకు లక్ష్మీ
టాయ్ లెట్
సబ్బును
ఎన్నుకొనునో
తెలియజేయు
చున్నది

“నా చర్మమును మృదువుగాను, నిష్కళంకము
గాను ఉంచే విషయములో నాకేవిధమైన కష్టములేదు.
ఒక పిసీమాతారకు ఈ అనుగ్రహము చిన్నదిగాదు. లక్ష్మీ
టాయ్ లెట్ సబ్బును నేనెప్పుడు మరువను. ఎందుచేతనంటే నా
చర్మరక్షణను ఇంత సులభముగా జేసేది మనోహరమైన ఈ
తెల్లటి సబ్బే. మరియు లక్ష్మీ టాయ్ లెట్ సబ్బు చర్మముమీద
బాం ఆనందకరమైనటువంటియు, బాం సువాసనయైనటు
వంటియునైన పరిమళమును వదిలిపెట్టు
టనుగూడ నేను కనుగొనుచున్నాను.”

★ తెల్లనైనటువంటియు, శుద్ధమైనటువంటియు,
మనోహరమైన పరిమళముతో గూడినటువంటి
యునైన ఈ సబ్బుతో మీ చర్మమును సుందర
ముగాకూడ ఉంచండి!

పిసీమాతారలకు స్పృహదర్శమును చున్న సబ్బును
LTS 252-172 TL

★
స్వాతంత్ర్య
దిన
మహో
త్సవం

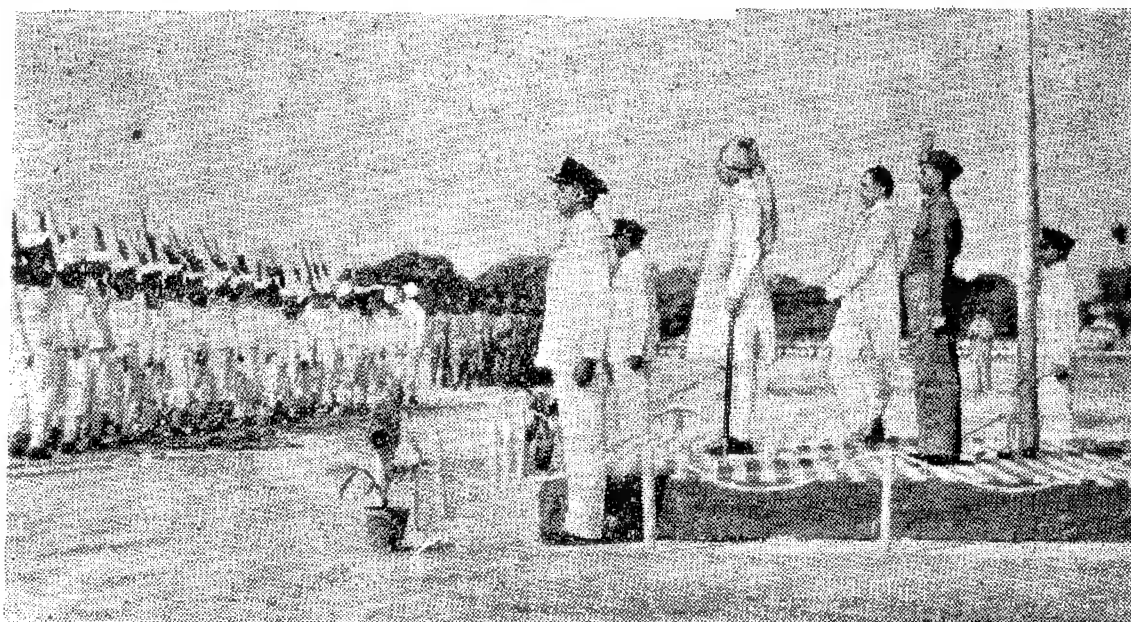
★

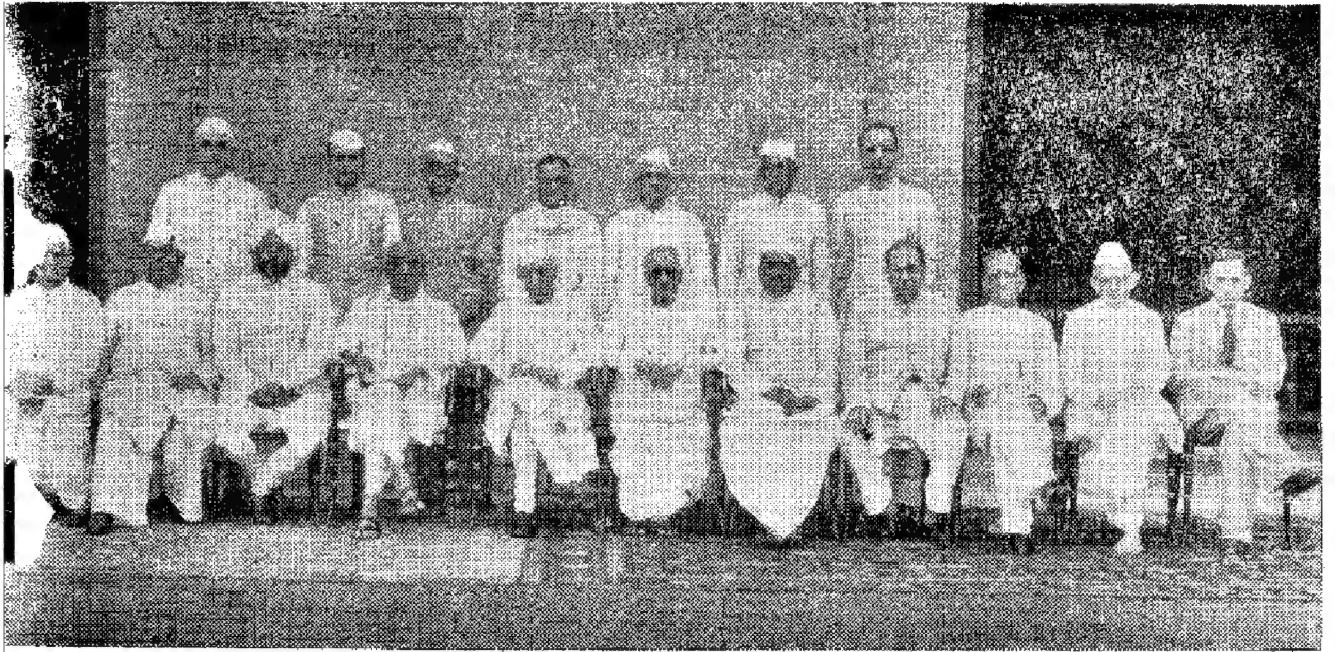
స్వాతంత్ర్య దినమహోత్సవం ఢిల్లీ ఎర్ర
కోటవద్ద పతాకాగోష్ఠిలో జరిగిన
ప్రధాని నెహ్రూ.

★

స్వాతంత్ర్య వార్షికోత్సవమునాడు మద్రాసు
రామగవర్మ రుథోడనగరుమహారాజాగారు
నైనికవందనము గైకొనిరి ప్రధానమంత్రి,
తిరువాళ్ళూరు సేనాధిపతి, ఆంగరతు
కుటుంబము నిలవీయకొన్నారు

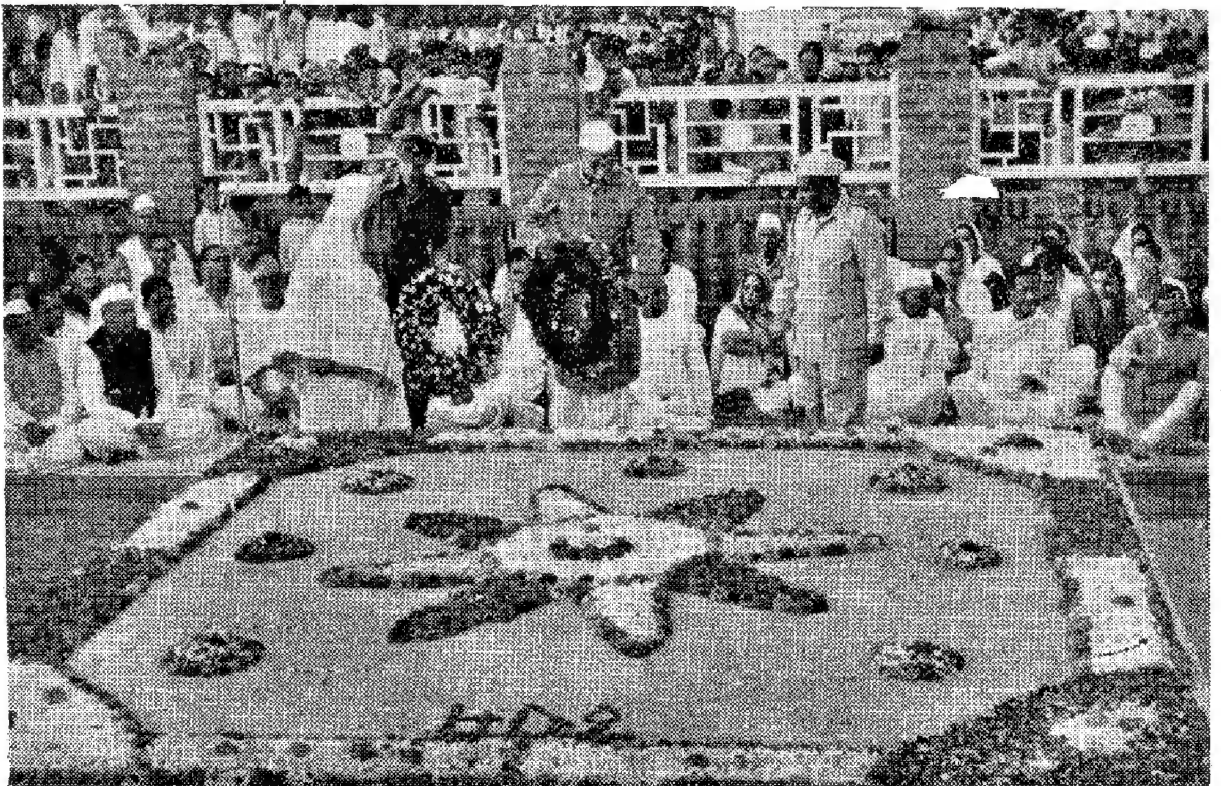
యశ
రత్న
చారి
అయ్య

కేంద్రమంత్రిమండలి

కూర్చున్నవారు:—(ఎడమనుంచి కుడికి) శ్రీ శ్రీప్రకాష్ (వాణిజ్యమంత్రి), శ్రీ హరికృష్ణ మెహతా (సాహిత్యమంత్రి), శ్రీ వి. గాడ్కర్ (గనులు, పనులు, విద్యుచ్ఛక్తిమంత్రి), రఫీకహమ్మద్ కిద్వాయి (తంతరి తపాలామంత్రి); సర్దార్ బలదేవసింగ్ మంత్రి); శ్రీ సర్దార్ వల్లభాయీపటేలు (ఉపప్రధాని); శ్రీ పండిట్ జవహర్లాల్ నెహ్రూ (ప్రధాని); శ్రీ సి. రాజగోపాలాచారి (ప్రార్థనా మంత్రి); శ్రీ జగ్జీవన్ రాం (కార్మికమంత్రి), డా॥ అంబేద్కర్ (న్యాయమంత్రి), శ్రీ యశ్వంతీ ప్రసాద్ (సాహిత్యమంత్రి), శ్రీ కె. యం. మన్న్ (ఆహార, వ్యవసాయమంత్రి); శ్రీ సి. డి. దేశ్ముఖ్ (అర్ధికమంత్రి).

గురుస్మరణ—స్వారంత్రిక్తువకుభదినాన డాక్టరు శాశీంద్రప్రసాద్ గారు రాజభూటుకు వెళ్లి, గాంధీజీ పవిత్ర సమాధివద్ద శ్రద్ధాభక్తులతో పూలగుత్తులు అర్పించి తాతూటినీ స్మరించారు.

'మ హాల్'

బొంబాయి టాకీస్ వారి హిందీ చిత్రం. దర్శకుడు, కథకుడు. కమాల్ అమ్రోహి, సంగీతదర్శకుడు. ఖేమ్ చంద్ ప్రకాశ్.

తారాగణం అశోక్ కుమార్, మధుబాల, నిజయల్ క్షి మొదలైన వారు.

ఛాయాచిత్రణం, కబ్బిగ్రహణం మైన పూర్తిగా ఆధారపడి కథను వివరించిన చిత్రం లింతవరకూ మనదేశంలో ఆట్టే నిర్మాణం కాలేదనే చెప్పాలి. పైరెండింటి లోనూ భారతదేశపు చిత్రపరిశ్రమలో కల్ల అద్వితీయమైన బొంబాయి టాకీస్ వారు ఆపూర్వక శాస్త్రపుజ్యోన్ని 'మహల్' చిత్రంలో ప్రదర్శించి, కేవలం దానివల్లనే కథకు ప్రాణం పోసి కథను నిర్వహించడానికి ప్రయత్నం చేశారు. ఛాయాచిత్రణలో గాని కబ్బిగ్రహణంలో గాని ఏపాటి తోపం వచ్చినా కథకు అర్థమేకావాలి.

అయితే 'మహల్' చిత్రంలో పెద్ద లోప మేమిటంటే, ప్రకంపనాపాత్రమైన ఈయత్నంలో ఛాయాచిత్రణ, కబ్బిగ్రహణాలలో సమానంగా కథ తూగలేక పోయింది. ఎంచిన కథావస్తువు అనుచనది కాబట్టి, కథారచన ఎంత లోపభూయిష్టంగా ఉన్నప్పటికీ చాలవరకూ కథను ఛాయాచిత్రకారుడు కబ్బిగ్రహకుడు రసవంతంగా వడగలిగారు. భ్రమమ పూర్తిగా లోబడినట్లమనను అసంభవాలు సంభవించగలవని నమ్మేస్థితిలో ఉన్నప్పుడు ఎట్టి చాతావరణంలో పరిభ్రమిస్తుంటే ఆచాతావరణం అడ్డుతంగా చిత్రించబడింది. కాని చివరికి కథారచనలోని లోపం రసభంగం కలిగించింది.

కళ ఒకపురాతనభవనానికి సంబంధించినది గంగా యమునలు కలిసేచోట ఎప్పుడో నిర్మించబడిన సంగమభవనంలో ఒక కామిని సంచరిస్తూ ఉంటుందని కల ప్రవాదం విని ఆ భవనాన్ని కొన్న ఒక భాగ్యవంతుని కుమారుడు శంకర్ (అశోక్ కుమార్) కామిని

కిటుకు తెలుసుకోవాలని భవనానికి వస్తాడు అక్కడ తోటమాలినట్లు భవననిర్మాత కథ వింటాడు పూర్వం ఒక రాజు తన ప్రియురాలు 'కామిని' కోసం నిర్మించిన ఈ భవనంలో, వివాహం జరిగినరోజున మాత్రమే కామిని చనిపోయిన తరువాత కూడా మహల్లో సంచరిస్తూ ఉంటుందనే ప్రవాదంవల్ల ఎవరూ ఆ భవనంలో నివసించడంలేదు.

శంకర్ భవనంలో ప్రవేశించిన కొంత సేపటికి భవనప్రాంగణంలోనే ఒక స్త్రీ గానం వినవడుతుంది పాటవిన వంటల వ్యామోహితుడైన శంకర్ పాట వినవస్తున్నదివట్టగా వెతుకుతాడు 'కామిని' వారి నుంచి శంకర్ ను కాపాడాలని ఆతని మిత్రుడు శ్రీనాథ్ అనేకవిధాల యత్నించి విఫలమౌతాడు మంత్రమునువినలే శంకర్ భవనోద్ధానం ప్రవేశించి అక్కడొక స్త్రీని చూస్తాడు. (మధుబాల) శంకర్ కోసం మేలమే చిరకాలంగా నిరీక్షిస్తున్నట్లు చెప్తుంది. శంకర్ శ్రీనాథ్ భవనంలోకి తిరిగి వచ్చినతరువాత ఆమె అకస్మాత్తుగా అక్కడ ప్రత్యక్షమౌతుంది. శ్రీనాథ్ విప్రాలపేర్లినా అది ఆమెకు తగలక కిటికీ అడ్డం బ్రద్రతౌతుంది. శ్రీనాథ్ నిగ్గి శంకర్ తండ్రివద్దకు వెళ్లినప్పుడు శంకర్ కామినిని చూస్తాడు. చిరకాలంగా తాను నిరీక్షిస్తున్నట్లు పూర్వపురాణే శంకర్ గా జన్మించినట్లు ఆతనికి చెప్తుంది. తరతరాలుగా నిరీక్షిస్తున్న తన ప్రేమను పొందాలంటే శంకర్ మృత్యువు అనంతరమే పాధ్యవడుతుందని అలా కానివత్తుంటే, తోటమాలి కుమారుడైన చంపిసబాయి తే ఆమె కరీతంలో తాను ప్రవేశించగలదని 'కామిని' చెప్తుంది. శంకర్ నమ్ముతాడు తోటమాలి కుమారుడైన చంపదలకున్న సమయంలో ఆతనితండ్రి శ్రీనాథ్ వస్తారు. ఇద్దరినీ తప్పించుకోవోయి శంకర్ మెట్టమెనంచి పడిపోతాడు. తండ్రి శంకర్ ను ఇంటికి తీసుకెడతాడు కొన్నాళ్లకి శంకర్ కి వివాహం జరుగుతుంది. కాని రంజన ఆతని ప్రేమను పొందలేకపోతుంది. మనశ్శాంతి కోసం కొన్నాళ్లు ఇద్దరూ

బొంబాయి టాకీస్ వారి 'మహల్' లో నానుకపాత్రధారి అశోక్ కుమార్.

సమాపంలోని కొండల్లో తిరుగుతారు. కాని శంకర్ మనస్సు మారదు అతని మనోగత విషయాన్ని గ్రహించాలని రంజన ఒక యుక్తి పన్నుతుంది తాను లోతులో పడి అత్యంత త్యాగ చేసుకుంటున్నట్లు ఉత్తరం వ్రాసి నిద్రపోతున్న శంకర్ ప్రక్కన పెట్టి చాటున చాగుతుంది. శంకర్ ఉత్తరం చూసుకొని వ్యచ్చ లభించినట్లు భావించి వెంటనే మహల్ కు వెడతాడు. అతనికి తెలియకుండా రంజన వెంటడిస్తుంది. శంకర్ మహల్ చేరి తానిక మృత్యువును సిద్ధంగా ఉన్నట్లు కామినితో చెప్తాడు ఆమె మళ్ళీ తోటమాలి చంప మన్నికేళిస్తుంది. ఇది విని రంజన నిరాశ చెంది వేళ్లపోతుంది.

ఇంతవరకూ కథ మంచినటుత్వంతో వడిచి తరవాత బోర్లవడింది రంజన అత్యంత త్యాగ చేసుకుంటున్నట్లు వదిలే గారికే ఉత్తరం వ్రాసి విషం మింగుతుంది. పోలీసు స్టేషన్ కి వెళ్లి శంకర్ మహల్ లోని ఒక ప్రామాణ్యంలో చిక్కి తనకు విషం పెట్టినట్లు ఫిర్యాదు చేసి చనిపోతుంది.

శంకర్ మళ్ళీ తోటమాలి కుమారుడైన చంపదానికి ఉద్యుక్తుడై ఉన్న సమయంలో పోలీసులు వచ్చి ఆమెను శంకర్ ను అరెస్టు చేస్తారు. అరెస్టు చేసినప్పుడు తోటమాలి కూతురెన్నిరోజులుగా తనను ప్రేమిస్తున్నా కామిని అని శంకర్ కి తెలుస్తుంది.

భార్యను మాత్రమే చిన్న నేరాలకి శంకర్ పై కోర్టులో విచారణ చేసినప్పుడు కామిని తనసంగతి తెలుపుతుంది తోటమాలి కూతురైనందువల్ల మహల్ యజమాని ప్రేమ తనకు లభించదని, అది తెలిసి ఈవిధంగా యుక్తి పన్నిందని బయట

బొంబాయి టాకీస్ వారి 'మహల్' లో

మధుబాల

పెనుతుంది. కాని పూర్వపు రాణి కామిని తోటనులికూతురుగా జన్మించిందనీ, తానే పూర్వజన్మలో భవననిర్మాతయైన రాజనీ, శంకర్ కి కలిగిన ధృఢవిశ్వాసం చలించదు. శంకర్ కి మరణదండన విధించబడుతుంది. తోటనులికుమార్తెను వివాహం చేసుకోవలసిందిగా మిత్రుడు శ్రీవాద్ ని శంకర్ బలవంత పడతాడు ఇంతలో రంజన వదిలె గారికి వ్రాసిన ఉత్తరం పోలీసులకు చేరుతుంది. శంకర్ పాంతకుడు కాడని తేల్చుంది విడుదలై మహాల్ కి వస్తాడు. కాని అప్పుటికే ఆ మెవివాహం శ్రీవాద్ తో జరిగి పోతుంది, శంకర్ ప్రాణాలు విడుస్తాడు. కామిని యమునానదిలో పడి ఆత్మహత్య చేసుకుంటుంది.

భ్రమకు లోనైన మనసు, భర్త్రేమను పొందలేక రంజన అనుభవించిన ఒంటరితనం, మహల్ నాయనా తా వరణం చిత్రంలో మరువరానివిధంగా చిత్రించబడినాయి.

'మత్స్య రేఖ'

శ్రీ సుకుమార్ ప్రొడక్షన్స్ వారితమిళ చిత్రం, దర్శకులు: పి. పుల్లయ్య.

తారాగణం : టి. ఆర్. మహలింగం, ఎస్. వరలక్ష్మి పి. శాంతకుమారి, బి. ఆర్ పంతులు మొదలైనవారు.

కుకుమార్ ప్రొడక్షన్స్ వారి 'మత్స్య రేఖ' పి. పుల్లయ్యగారు దర్శకత్వంలో ఘటితుడే ననీ, టి. ఆర్. మహలింగం నాటుక పాత్రలకంటే, దుష్టపాత్రలను బాగా నిర్వహించగలడనీ, పి. శాంతకుమారి పెద్దజిల్లాల భూమికలను బాగా అభినయించగలదనీ నిరూపించింది.

ఒక రాజాస్థానంలో సర్వాధికారిగా వుంటున్న వ్యక్తి రాజద్రోహం, సమృద్ధి ద్రోహం చేసి, తుత్తంత్రంతో రాజై భోగలాలను ప్రజలను బాధించడం, తుదకు ద్రోహానికి సురీలయిన రాజకుమారుడే తనోకవోట పెరిగి పెద్దవాడై, ప్రజల అండదండలతో గడియగా ఆతని చేతులలో పరాభూతుడు కావడము ఈ చిత్రకథలో ముఖ్యంశం.

ఈ అంశానికి, ప్రజారంజనకు అవునరు మని తోచిన మరీకొన్ని అంశాలను ముడిపెట్టి చిత్రాన్ని మొత్తంమీద రంజకంగానే తీశారు. సర్వాధికారిభూమికనూ, రాజకుమారుని పాత్రనూ కూడా మహాలింగం నిర్వహించాడు. అందులో మొదటి భూమికను చాలా ప్రశంసనీయుగా నిర్వహించాడు. కంతస్వరంలో తీరకొంచెం తక్కువగావున్నట్లుంటే ఆ భూమికానిర్వహణ మరేంత రాణించేది. సర్వాధికారిడు స్త్రోత్రంవల్ల భర్తను కోల్పోయి, దిడ్డమ ఎడబాసిన రాణి భూమికనుకాంతకుమారి బహుచక్కగా నిర్వహించింది. ఆ మెకు దుఃఖ సమయంలో పాటలు కొంచెం తగ్గించినట్లుంటే మరి బాగుండేది.

తల్లినుంచి ఎడబాటుచెంది, ఆటవికులైన తలిదండ్రుల చేతులలో చిక్కి, తన వల్ల రక్షింపబడ్డ రాకుమారుని ప్రేయసిగా ఎస్. వరలక్ష్మి చక్కగా ఆడి, పాడి ప్రేతులను అలరిస్తుంది ప్రణయఘట్టాలలో మహాలింగం చరలక్ష్మి చాలా స్వీచ్ గా, తెరకు ఏమీ లేకుండా నటించారు ఇది మన చిత్రాలలో అపరూపం కనుక విశేషమే వనవచ్చు.

చారు ఇది మన చిత్రాలలో అపరూపం కనుక విశేషమే వనవచ్చు.

వర్తమానకాలంలో జరుగుతున్న చరిత్రకు సంబంధించిన స్త్రీ జనాభావారణా బృత్కారాయ, ప్రజలు స్వదేశాన్ని విడిచి కొందికీసులు కావడాలు కథలో ఇమడ్చబోయిన ప్రయత్నం మంచిదేకాని, అదృశ్యాల ప్రేతుల మనస్సుకు పాతుకొనేట్లు చేసినట్లుంటే బాగుండేది.

అటవికజాతికారాకుమారుల బాల్య క్రిడలలో ప్రణయభావాలు చొప్పించడం ఎంతవరకూ సమంజసమో, నిర్మాత, దర్శకుడు, సెన్సార్ వారూ మరోసారి గమనించడం మంచిది.

చిత్రంలో ఫోటోగ్రఫీ, మేకప్ ప్రశంసనీయంగా వున్నాయి. మొత్తంమీద మహాలింగంపాటలలో కచేరీకత్తు లేకుండానూ, హాస్యఘట్టాలలో హీనాభీరుని లేకుండానూ, అనవసరంగా కథను పెంచకుండానూ ఉన్నట్లుంటే చిత్రం ఎంతో బాగుండేది.

సారథి టి. ఆర్. భాస్కరరావుగారు 'అగ్నిపరీక్ష' లో శంకర్, తమ్ము పాత్రధారులు సి. యస్. ఆర్., శరరావు.

బాలనందం మాలతీ మాధవులు

శ్రీమహాదర నళినీమోహనరావు

పూర్వకాలంలో — అంటే ఇంచు మించుగా రెండువేల ఏళ్ల క్రిందట “సావీర” దేశంలో “మాలతీ”, “మాధవుడు” అనే అన్నా చెల్లెలు ఉండేవారు. వాల్లిద్దరూ కలిసి మెలిసి ఉండేవారు. ఒకళ్లని విడిచి ఒకళ్లు ఒక్క నిమిష మేనా ఉండేవారు కారు.

కొన్నాళ్లకి ఆ దేశంలో గొప్ప కరువు వచ్చింది. ప్రజలందరూ తిండి గింజలు లేక మలమలా మాడిపోతున్నారు. ప్రజలు గుంపులు గుంపులుగా ఇతరదేశాలకి వలస వెళ్లిపోతున్నారు. అప్పుడు మాలతీ మాధవులు కూడా ఆ దేశాన్ని విడిచి కాలినడకని బయలుదేరేరు.

ఒక దారి తెన్నూ లేదు. కాళ్లు ఎటు తీసుకుపోతే అటు వెడుతున్నారు. కొంతదూరం వెళ్లేటప్పటికి వాళ్లొక అడవి చేరారు.

మధ్యాహ్నం అయింది. ఎండ చాలా తీక్షణంగా ఉంది. మాధవుడికి చాలా దాహం వేసింది. ఎక్కడైనా నీళ్లున్నాయేమోనని ఒక చెట్టుక్కి చూసేడు. దగ్గరలోనే ఒక సెలయేరు కనిపించింది. మాధవుడు చెట్టు దిగి చెల్లెలితో ఏరుదగ్గరికి

వెళ్లేడు. ఒక రాతిమీదనుంచి ఇంకోరాతిమీదకి దూకుతూ, చిన్న చిన్న గులకరాళ్లన్నీ దొల్లించుకుపోతూ, గలగల మని శబ్దంచేస్తూ కొండవాగు మహావేగంగా ప్రవహిస్తోంది. మాధవుడు గబగబా ఏరులో దిగి దోసిటితో నీళ్లు తీసుకున్నాడు. అప్పుడే మాలతికి ఏవో మాటలు వినిపించాయి.

“త్రాగకుము నాడు నీటిని
త్రాగదేని
మీదు కష్టాల కికమీద
మేరలేదు.

పెద్దపులి వయిపోదు వో
పిల్లవాడ!
కాన నా మాట విని యెట
కైన పొమ్ము.”

ఈ మాటలు వినేటప్పటికి తన అన్న పెద్దపులి అయిపోతాడని మాలతికి భయం వేసింది. వెంటనే మాధవుడితో “అన్నయ్యా! ఆ నీళ్లు తాగకు. పారపోసెయ్యి. తాగుతే పెద్దపులి వయిపోతావుట” అని చెప్పింది.

మాధవుడు ఆ మాటలకి ఆశ్చర్యపోయాడు. మంచినీళ్లు తాగడానికి పెద్దపులి అయిపోవడానికి

సంబంధం ఏమిటి? పోనీ చెల్లెలు ఎందుకు చెప్పిందో నని, దోసిటిలో నీళ్లు పారపోసేసి, మళ్ళీ ముందుకు బయలుదేరేడు.

ఇంకా కొంతదూరం వెళ్లేటప్పటికి ఇంకో కొండవాగు కనిపించింది. మాధవుడు నీళ్లు తాగడానికి అందులో దిగేడు. మాలతికి మళ్ళీ ఏవో మాటలు వినిపించాయి.

“త్రాగకుము నాడు నీటిని
త్రాగదేని
మీదు కష్టాల కికమీద
మేరలేదు.

తెల్లవనుగు వగుదు వో
పిల్లవాడ!
కాన నా మాట విని యెట
కైన పొమ్ము.”

వెంటనే మాలతీ తన అన్నతో “ఆ! ఆ! ఆ నీళ్లు తాగకు అన్నయ్యా! తాగితే తెల్లయేనుగు వయిపోతావుట. పారపోసెయ్యి” అని చెప్పింది. మాధవుడు విసుక్కుంటూ ఆ నీళ్లు పారపోసి, మళ్ళీ బయలుదేరేడు. ఇంకా కొంతదూరం వెళ్లేటప్పటికి ఇంకో కొండవాగు కనిపించింది. మాధవుడు గబగబా ఏరు దగ్గరికి

THIS lovely WATCH FOR

Rs.15/-

SWISS MADE GTD. 3 YEARS

CHROME CASE 15/-
GOLD GUILT CASE 17/-
CENTRE SECOND 18/-
GOLD GUILT 20/-
15 JEWELS CHROME 35/-

FREE INDIA WATCH CO.
POST BAG NO. 6724. CALCUTTA 7

పరుగెత్తేడు. మాలతికి ఈసారికూడా అవే మాటలు వినిపించాయి.

మాలతి మళ్ళీ ఆసీళ్లని తాగవద్దని అన్నని బ్రతిమాలింది. ఈమాట మాధవుడికి దాహం ఎక్కువైపోయింది. నాలిక ఎండిపోతోంది. పీక ఆర్చుకు పోతోంది. నోటి పెంట మాట రావటం లేదు. వడగొట్టి పడి పోతాడా అన్న ట్లన్నాడు. ఇంక దాహం ఆపుకోలేక గబగబా పొట్ట పట్టినన్ని నీళ్లు తాగేసేడు.

ఇప్పుడు మాలతిపక్కని మాధవుడు లేడు. మంచి అందమైన లేడి ఒక టుంది. నన్నని కాళ్ళూ, పొడుగైన మెడ, చక్కని మచ్చలూ. మెడలో ధగధగా మెరిసిపోతున్న పెద్దమణి.....! ఆ లేడి ఎంతముద్దు వస్తోందో!

కాని పాపం మాలతిమాత్రం తన అన్న అల్లాగ మారిపోయి నందుకు ఎంతో విచారిచింది. అంతకన్న ఏం చేస్తుంది? ఆ లేడిని తీసుకొని ఆ అడవిలోగుండా వెడుతోంది. అడవి అంతకంతకు దట్టమై పోతోంది. చెట్లూ తీగలూ ఒకదాని కొకటి పెనవేసుకొని పందిరివేసిన ట్లన్నాయి. అక్కడక్కడ ఒక్కొక్క సూర్యకిరణాలు ఆకుల్ని తప్పించుకుని భూమిమీద పడి, నువ్వులూ బియ్యం కలిపి నేలమీద చల్లిన ట్లన్నాయి.

వాల్లిద్దరూ అల్లా నడిచి వెళ్లగా వెళ్లగా ఒకచోట ఒక చక్కని భవనం కనపడింది. అంతా పాల గచ్చతో చేయబడి ఇంద్రభవనం లాగ ఉంది. తలుపులన్నీ తీసే ఉన్నాయి. లోపల ఎవరేనా ఉన్నారేమో నని ఒక కిటికీలోనుంచి

మాలతి తొంగిచూసింది. కాని లోపల ఎవ్వరూ లేరు. ఇద్దరూ లోపలికి వెళ్లేరు. లోపల ఎంతో చక్కగా ఉంది. లోపల రకరకాల వస్తువులు బోలె డున్నాయి.

ఇద్దరికీ చాలా ఆకలి వేస్తోంది. ఇల్లంతా వెతికారు. వంటఇంట్లోకి వెళ్లేరు. అక్కడ ఒక బంగారపు గిన్నె బోర్లించిఉంది. మాలతి ఆ స్వర్ణపాత్రను పైకి ఎత్తింది. బంగారపు కంచంలో పంచభక్ష్యపరమాన్నాలూ వడ్డించి ఉన్నాయి.

మాలతి ఆశ్చర్యానికి మేర లేదు... మొదట్లో మాలతి చాలా సంతోష పడింది. కాని తన అన్న అల్లాంటివి తినడానికి వీలులేదుకదా అని విచారించింది. "మా అన్నయ్యకు పనికి వచ్చే ఆహారంకూడా ఉంటే బాగుండును" అనుకుంటూ మళ్ళీ గిన్నె తీసింది. చక్కటి నవనవలాడే పట్టుకుచ్చులూంటి పచ్చిక అక్కడ ఉంది. అప్పుడు ఇద్దరూ సంతోషంగా ఆకలి తీర్చుకున్నారు.

ఇల్లాగే రోజూ ఆటలాడుకుంటూ

ప్రమాదరక్షణకు ప్రశస్తమైనది భీమా

ఎప్పుడే ప్రమాదం వచ్చేదీ, ఏక్షణం ఎలా ఉండేదీ తెలియని ఈదినాల్లో
అగ్ని * మోటార్ కారు * కార్మిక నష్టపరిహారం
నౌకా * ఫయిలిటీ గ్యారంటీ * మొదలైన భీమాలకు

మాతో సంప్రదించండి :

యునైటెడ్ ఇండియా ఫైర్ అండ్
జనరల్ ఇన్సూరెన్సు కంపెనీ లిమిటెడ్,

"యునైటెడ్ ఇండియా లైఫ్ బిల్డింగ్సు"

ఎన్ టె నే డ్ - మద్రాసు.

Telephone: 4241.

Telegrams: "UNIGEN"

బ్రాంచీలు :

బొంబాయి - కలకత్తా - కొలంబో - సింగపూరు.

ఆకలి వేసినప్పుడు కమ్మటి వస్తువులు తింటూ ఇక్కడ హాయిగా కొన్నాళ్లు మాలతీమాధవులు గడిపేరు.

ఇల్లా ఉండగా కొన్నాళ్లకి వేట కుక్కలనీ, గుఱ్ఱాలనీ, వేటగాళ్లనీ భటులనీతీసుకొని సారాస్త్రిపు రాజకుమారుడు వేటకి ఆ ఆడవికి వచ్చాడు. సింహాలనీ, పెద్దపులులనీ, చిలుతపులులనీ అనేకరకాల జంతువులని వేటాడేరు. అడవిలంతా చిందరవందర అయిపోయింది. చచ్చిపోయే జంతువుల గోండ్రింపులతోటి బలంతో విట్టివేగే జంతువుల బాబ్బలతోటి, ఈ ధ్వనులు విని హాడిలి పారిపోయే పక్షుల కూతలతోటి, వేట కాళ్ల బాకాధ్వనులతోటి అడవిలంతా కోలాహలంగా ఉంది.

మాలతి ఈ ధ్వని విని హాడిలి పోయింది. లేడి ఏమాత్రం భయపడలేదు. పైపెచ్చు ఆ వేట చూసి వస్తానంది. మాలతి మరీ భయపడి పోయింది. “అమ్మో! నువ్వు బయటికి వెడితే ఇంకేమీనా ఉందా? వాళ్లు బాణాలూ అవీ పుచ్చుకుని కొడతారు వెళ్లవద్దు” అంది మాలతి.

“పరవాలేదు. దుబ్బుల వెనకాల వాళ్లకి కనపడకుండా నిలుచుని చూస్తాను.” అన్నాడు మాధవుడు. మాలతి వెళ్లవద్దని ఎంత బ్రతిమాలినా లేడి వినలేదు.

“అయితే నువ్వు తిరిగి ఇంటికి వచ్చి తలుపుమీద మూడుపార్లు తట్టు. అప్పుడు నువ్వు వచ్చావని తెలుసుకుని తలుపు తీస్తాను. ఏం? జాగ్రత్తగా వెళ్లిరా” అని చెప్పి

లేడిని బయటికి పంపించింది మాలతి.

ఆ లేడి ఛంగుఛంగున గంతులు వేస్తూ, అక్కడికి వెళ్లి, ఒక దుబ్బు వెనకాల నిలుచుని వేట చూస్తోంది. రాజకుమారుడూ, ఒక వేటగాడూ ఆ లేడిని చూసేరు. దాని మెడలో ధగధగ మెరుస్తున్న మణిని చూసేటప్పటికి ఆ వేటగాడికి ఆశ పుట్టింది. ఒక గుఱ్ఱం ఎక్కి ఆ లేడిని పట్టుకుందామని అక్కడికి వచ్చేడు. ఆ లేడి ఒక్కనిమిషంలో మాయమై పోయింది. వేటకాడు నిరాశతో వెనక్కు వెళ్లిపోయాడు.

ఆమరునాడు కూడా మాధవుడు మాలతిని ఒప్పించి, వేట చూడడానికి వచ్చేడు. రాజూ, ఆ వేటకాడూ మళ్లీ ఆ లేడిని చూశారు. మెడలో మణి తళుక్కు మంది. నిన్నటిలాగ దానిని తరుముకు వెళ్లక అది ఎక్కడికి వెడుతుందో జాగ్రత్తగా చూసి రమ్మని ఆ వేటకాణ్ణి పంపించాడు రాజు.

ఆ లేడి ఇంద్రభవనానికి (మాలతీమాధవులు ఆ భవనానికి ఇంద్ర భవనం అని పేరుపెట్టుకున్నారు) వెళ్ళడం, తలుపుమీద మూడు పార్లు తట్టడం, మాలతి వచ్చి తలుపు తీయడం చూసి, ఆ వేటకాడు జరిగినదంతా చెప్పేడు.

మరునాడు లేడి మళ్లీ వచ్చింది. ఈ మాటు ఆ రాజు లేడికానికి గురి చూసి ఒక్క బాణం వేసేడు. సరిగ్గా వెళ్లి ఆ బాణం లేడికానికి గుచ్చుకుంది. ఇంక లేడిపరుగెత్తలేదు కదూ. అందుకని ఆ రాజుభటులు లేడిని ఇట్టే పట్టుకున్నారు. వెంటనే ఆ లేడిని తీసుకుని అందరూ ఇంద్ర

భవనానికి వెళ్లేరు. రాజు తలుపు మీద మూడుపార్లు తట్టేడు. తన అన్న వచ్చేడని మాలతి సంతోషంతో తలుపు తీసింది. ఎదురుగా రాజునీ, అతని పరివారానీ చూసేటప్పటికి హాడిలిపోయింది. తన అన్నకి ఏదో ప్రమాదం జరిగిందని తెలుసుకుంది. “మీ రెవరూ? మా అన్నయ్య ఏడి?” అని అడుక్తూగా అడిగింది మాలతి. “మీ అన్నయ్య ఎవరూ?” అన్నాడు రాజు. “అదే...మాలేడి ఎక్కడ దాచేరూ?” అంది మాలతి. రాజు ఆ లేడిని ఇప్పించాడు.

రాజకుమారుడు తాను సారాస్త్రిపు రాజుకొడుకు ననీ, తన తండ్రిపేరు బలవర్ధను డనీ, తన పేరు వీరవర్ధను డనీ చెప్పి మాలతికి అక్కడ ఒంటరిగా ఎందుకుందో, ఆ లేడి మాలతికి అన్న ఏలాగ అయేడో చెప్పమని అడిగేడు. మాలతి తన వృత్తాంత మంతా చెప్పింది.

“నిన్ను మా సారాస్త్రిదేశానికి తీసుకు వెడతాను వస్తావా?” అని అడిగేడు వీరవర్ధనుడు.

“మా అన్నయ్యను వదిలివెట్టిరాను” అంది మాలతి.

“మీ అన్నయ్యను చాలా జాగ్రత్తగా తీసుకు వెడదాం.” అన్నాడు రాజు. మాలతి ఒప్పుకుంది.

ఆ స్వర్ణపాత్ర వీరవర్ధనుడికి, అతని పరివారానికి పంచభక్ష్యపరమాన్నాలతో భోజనం పెట్టింది. స్వర్ణపాత్రనుకూడా తీసుకుని వాళ్లందరూ సారాస్త్రి దేశంకున్నారు. ఆ రాజకుమారుడు మాలతిని తన రాణిగా చేసుకున్నాడు.

ఆ స్వర్ణపాత్రకి ఏం వచ్చిందో

కాని సారాస్థానికి వచ్చాక ఇది ఊరులో వచ్చి, సరియైన జవాబులు వరకులాగ ఏవస్తువులూ ఇవ్వటం లేద. అల్లాగ ఎంచేత అయిందో ఎవ్వరికీ తెలియలేదు

ఒక రోజున మాలతి తన లేడికి చక్కని పచ్చిక పెడుతోంది ఉన్నట్టుండి ఆ లేడి హఠాత్తుగా మామూలు మాధవుడుగా మారిపోయింది మాలతి ఆ శ్చర్య పోయింది తన అన్నకు మామూలురూపు వచ్చినందుకు ఎంతో సంతోషించింది ఈ లేడి మనిషయిపోయిందన్న వార్త నిమిషంలో దేశం అంతా తెలిసిపోయింది

అంతకుముందే బలవర్ధనుడి మంత్రి చనిపోయాడు వెంటనే తెలివైన మంత్రి కావలసినవాడు అందుకు రాజు ఒక ఉపాయం ఆలోచించాడు

ఇంద్రభవనంనుంచి తీసుకువచ్చిన స్వర్ణపాత్ర ఇదివరకులాగ ఎస్తువుల నెందు కివ్వటం లేదో,

అప్పుడు మాధవుడు రాజుదగ్గరకు వచ్చి ఆ జవాబులు తాను చెప్తానన్నాడు రాజు ఒప్పుకున్నాడు మాధవుడు ఇల్లా చెప్పేడు

“మాలతిమాధవులు నట్టడవిలో ఉన్నప్పుడు ఈ స్వర్ణపాత్రే కనక లేకపోతే తిండిలేక మలమలా మాషి పోయిఉండేవారు అక్కడ ఆ లేడి మాధవుడుగా ఎందుకు మారిపోయిందో సరిగ్గా చెప్పిన వాళ్లకి మంత్రిపదవి నిస్తానని తన దేశం అంతటా చాటించాడు

అనేకమంది జవాబు చెప్పి మంత్రి పదవి పొందాలని ఆకతో పోయి ఈ పాత్ర అవసరం చాలా ఉంది కాని ఇక్కడ ఆ స్వర్ణపాత్ర ఉన్నా లేకపోయినా తిండికి లోటు లేదు అంటే ఆ పాత్ర ఉపయోగంలే దన్నమాట అవసరం ఉంటే కాని

ఆ పాత్ర వస్తువుల నియ్యదు అందుకనే ఆ పాత్ర ఇదివరకులాగ వస్తువుల నియ్యడం లేదు నేను చెప్పినది నిజం అవునో కాదో తెలుసుకోవాలంటే ఈ స్వర్ణపాత్రని మళ్ళీ ఇంద్రభవనంలోకి తీసుకువెళ్లి చూడండి.”

వెంటనే రాజు ఏకవర్ధనుడికి ఆ స్వర్ణపాత్ర నిచ్చి, కొంత సైన్యాన్ని సహాయంగా పంపి, ఇంద్రభవనానికి పంపించాడు పాత్రని పరీక్షించడానికి

మాధవుడు రెండో ప్రశ్నకు జవాబు ఇల్లా చెప్పేడు “ఆ లేడి పచ్చిక మేస్తున్నప్పుడు ఆ గడ్డిలో ‘హరిణమాసవమూలము’ అనే తమాషాలయిన వేరు ఒకటి ఉంది. ఏ లేడినా సరే ఆ వేరుని కొరుకుతే వెంటనే మనిషిగా మారిపోతుంది అల్లాగే ఆ లేడి ఆ వేరుని కొరకగానే మాధవుడుగా మారిపోయింది కావలస్తే ఆ గడ్డిని పెరికి చూడండి హరిణమాసవమూలము ఉంటుంది

వెంటనే రాజు గడ్డిని పెరికి చూడు అందులో మాధవుడు చెప్పినట్లుగానే ఆ వేరు ఉంది

ఇంద్రభవనంలోకి తరలించిన భటులు తిరిగివచ్చి, ఆ భవనంలోకి వెళ్లగానే ఆ స్వర్ణపాత్ర కావలసినన్ని వస్తువుల నిచ్చిందని చెప్పేరు

బలవర్ధనుడు మాధవుని ప్రజ్ఞకి ఆశ్చర్యపోయాడు తను చేసిన ప్రతిజ్ఞ ప్రకారం మాధవుని ప్రధాన మంత్రిగా చేసుకున్నాడు.

నిజం నిలకడమీద తెలుస్తుంది

మూలం :
టాల్ స్టాయ్

అనువాదం :
“శ్రీకృష్ణ”

పూర్వం వాడిగూర్ అనే పట్నంలో అసిసోవ్ అనే వర్తకుడు ఉండేవాడు. అతడు చాలా ధనవంతుడు, రూపసి, గాయకుడు. చిన్నతనంలో తన విశ్వర్యాన్ని చాలావరకు త్రాగుడుక్రింద దుర్వినియోగం చేసినా, పెండ్లయిన తరువాత పండగరోజుల్లో తప్ప, త్రాగుటం మానేశాడు.

ఒక వేసంగిలో ఓ రోజున సంతకు వెళ్లి తన సరుకును అమ్ముడా ముసకొన్నాడు అసిసోవ్. ఈ సంగతి తన భార్యకు చెప్పగా, “నా కొక చెడు కల వచ్చింది. అంచేత ఈ రోజున మీరు సంతకు వెళ్లవద్దు.” అన్న దామె.

“నేను సంతకు వెళ్లే సురాపానం చేస్తా నేమో ననుకుంటున్నావ్. మరేం ఫర్వాలేదు. నేనలా సంతలో త్రాగును”

“నాకు ఏదో చెప్పరాని భయం వేస్తోందండీ. ఏమిటో ఆ పాడు కల—మీరు పట్నంనుంచి రాగానే మీ టూపి తీసేసరికి మీ అందమైన జుట్టు తెల్లగా పండిపోయిఉండి...”

“ఇంతేనా. అదైతే మంచికేమన మన్నమాట. చూడు! ఈ సరుకంతా అమ్మి నీకు క్రొత్తరకం నగలు లేకపోతే నా మాట నమ్మకు,” అని అంటూ అసిసోవ్ గుర్రపుబండిపై సంతకు బయలుదేరాడు.

కొంతదూరం ప్రయాణం చేసేసరికి, అసిసోవ్ కి తెలిసిన వర్తకు డొకడు కలిసేడు. ఇద్దరూ ఆ రాత్రికి ఒకే సత్రంలో బసచేశారు. అసిసోవ్ తెల్లవారుజామునే లేచి. “చల్లగా ఉన్నప్పుడే ప్రయాణం సాగించాలి” అనుకుని సత్రంనుజమానికి బాడుగ ఇచ్చేసి, మళ్ళీ బయల్దేరాడు.

సుమారు 20 మైళ్ళు ప్రయాణం చేశాడు. ఇంకా చిన్నచీకటి ఉంది. గుర్రానికి దావాకోసం ఓ చిన్న సత్రందగ్గర ఆగేడు. అక్కడే కొంచెం ట్రీ తీసుకొని చల్లగాలిలో సంతోషంగా పాడుకొంటున్నాడు. ఈ సమయంలో ఒక పోలీస్

వేక వచ్చి అక్కడ ఆగింది. అందులోంచి ఒక ఇనస్పెక్టరు, ఇద్దరు పోలీసులు దిగేరు. ఇనస్పెక్టరు తిన్నగా అసిసోవ్ దగ్గర కొచ్చి, “నీ వెనరు? ఎక్కడనుంచి వస్తున్నావు? రాత్రి ఎక్కడ ఉన్నావు? ఒంటరిగానే ఆ సత్రంలో బసచేశావా? లేక ఇంకొక వర్తకునితో ఉన్నావా? ప్రాద్దున్న అతన్ని చూశావా? ఇంత వేగవశే ఎందుకా సత్రం

కాదని అసిసోవ్ ఎంతచెప్పినా వినక అతడిని హంతకునిగా భావించి, సరుకు స్వాధీనపరుచుకొని, అరెస్టు చేశాడు ఇనస్పెక్టరు. కేసునిచారణ జరిగింది— చిన్నతనంలో అసిసోవ్ ప్రవర్తన మంచిది కాదని ఇప్పడొక వర్తకుని చంపి, వాని ఆస్తి దోచుకున్నాడని— నేరం మోపి, జీవితాంతం సైబీరియాలో మిగతావాంతులు, నేరములతో గడపాలని శిక్ష విధించారనెడి.

ఈ భోగటూ తెలిసి, అసిసోవ్ భార్య తన భర్త ఏ పాపం ఎరుగడని, శిక్ష తప్పించమని అధికారకు మహజరు పంపింది. కొని లాభం లేకపోయింది. అతికష్టంపై అనుమతి తీసుకొని భర్తవద్ద కొచ్చి ఈ సంగతి ప్రి, “ఆ రోజున—నాకు చెడ్డ కల వచ్చింది— సంతకు వెళ్లవద్దన్నాను, జ్ఞాపకం ఉందా? ఆవేళ వెళ్లకపోయినట్లుంటే ఈ పాపం చుట్టుకొనేది కాదు! మీ కష్టసుఖాల్లా నాకు భాగంఉంది. అంచేత నాతోనైనా నిజం చెప్పండి. ఆ వర్తకుని చంపింది మీరేనా?” అని ప్రశ్నించింది. దీనితో తన కున్నరవంత ఆశనూ వదలుకున్నాడని నోవ్. తన భార్య కూడా

నుంచి వచ్చావు?” అని ప్రశ్నించవర్తకు మిరిపించేసరికి, అసిసోవ్ ఆశ్చర్యపోయాడు. ఇనస్పెక్టర్ ని కాంతంగా విషయ మేమిటని అడిగేడు. రాత్రి తనతో ఉన్న వర్తకుని అతనే హత్యచేశాడని ఇనస్పెక్టరు నేసరికి అతనికి (అసిసోవ్ కి) భయశృర్యాలు పెనగొన్నాయి. అసిసోవ్ నామాన్లు తనిఖీ చేయించగా రక్తపు మరక లున్న ఒకబాకు సంచిలో కనిపించింది. ఆ కత్తి తనది

తన్ను అనుమానిస్తుంటే ఇక న్యాయం ఎలా జరుగుతుంది? భార్య పిల్లలు వెళ్లిపోయినతరవాత ఒకసారి జీవితాన్నంతా తిలక్కున్నాడు. తన భార్యే తన్ని నమ్మలేదన్న సంగతి జ్ఞాపకం రాగానే, “నిజం విప్పటికైనా బయల్పడదా, ఇందులోని యధార్థం ఆసర్వేశ్వరునికే తెలుసు. ఇంక వానినే నమ్మి ప్రార్థిస్తాను.” అని సమాధానపడ్డాడు.

26 సంవత్సరా లైంది అసిసోవ్ సైబీ

రియా కొచ్చి అతని జుత్తు తెల్లగా పండి పోయింది తెల్లటి పెద్దగడ్డం తయారైంది. సంతోషహీనంగా, కళావీహీనంగా, మిత భాషిగా, మనోవ్యాధితో, దైవప్రార్థనలోనే తనకాలం చెళ్ళుబుచ్చుతున్నాడు. జోగ్గు కుట్టడం నేర్చుకొన్నాడు అనినోవ్.

జైలుఅధికారులు అసిస్టెంట్ సూపర్వైజర్లను చూసి, దయతో అడరించేవారు. మిగిలిన నేరస్థులు అతనిని 'మహావ్యూహ'ని గౌరవించి, తమలో వివాదాలను పరిష్కరించుచేసేవారు. కాని అసిస్టెంట్ ఇన్స్పెక్టర్లకు చెప్పులేదు. అతనికి ఒక్కటే చింత. వాడి మార్లో తన భార్య, పిల్లలు ఎలా ఉన్నారో, అసలు బ్రతికి ఉన్నారో లేదో? అనే.

ఇలా ఉండగా, మరొక మూతా నేరస్థులు సైబీరియా వచ్చేరు. పాట నేరస్థులు, క్రొత్త వారిని పరిచయం చేసుకుంటూ వారు ఎందుకు శిక్షింపబడ్డారో భోగట్టా చేసేవారు. అసిస్టెంట్ మాత్రం ఈ ధ్యానం ఏమీ లేకుండా, అలా అలా చిన్న కూర్చునేవాడు. ఒకనాడు క్రొత్త నేరస్థుల డొకడు భృథరిరం కల 60 సంవత్సరాల వ్యక్తి, తనకథ చెప్పటం ప్రారంభించాడు:

"నేను వాడిమార్ కాపురముణ్ణి. నా పేరు ముకీర్. ఒకరోజున ఇంటికి త్వరగా పోవలసివచ్చి, నాకు తెలిసిన బండివాని గుర్రం తీసుకొని బయల్దేరేను. వాని గుర్రం తిరిగి ఇచ్చేడా మనుకున్నాను. కాని, నేను కొంతదూరం వెళ్లేసరికి నేను గుర్రమును గొంగిలేంచే నని నన్ను అరెస్టు చేశారు. నే నా గుర్రాన్ని ఎక్కడుంచి తెచ్చానో వారికి తెలిసే తెలియదు. నేను చెప్పే డిమాండ్ వివరండా, ఈ స్వల్ప సేరానికి సైబీరియాకు పొమ్మని శిక్ష విధించేరు. అసలు నిజం చెప్పవలసినస్తే, కొన్ని సంవత్సరాల క్రితం నేను తమిళనాడు నేరం చేశాను. అప్పుడు ఈ పోలీసులు నన్ను పట్టుకోలేక పోయారు. లేకపోతే నేను అనాడే ఇక్కడికి వచ్చేవాణ్ణి."

ముకీర్ వాడిమార్ నుంచి వచ్చే డని తెలియగానే, "ముకీర్! మీ వూళ్లో అసిస్టెంట్ కమిషనరుగారిని ఏమైనా తెలుసా! వారు ఇంకా జీవించేవున్నారా?" అని అసిస్టెంట్ ప్రశ్నించాడు. "కాంచెం తెలుసు. వారు ధనవంతులే. కాని వారి కండ్రిమాత్రం సైబీరియా పంపబడ్డారు. పాపం. మనలాగే ఏదో తప్పచేసి ఉంటాడు, దాని కేం తే. నీ వెంటకు ఇక్కడి

కొచ్చావు?" అన్నాడు ముకీర్.

"ఏదో, నా వాపంకొట్టి ఇక్కడ 26 సంవత్సరాలనుంచి ఉన్నాను. ఈ శిక్ష నాకు తగినదే. ఇంతకన్న మరి చెప్పలేక పోయా డనినోవ్. అక్కడనుంచి వెళ్లి పోయాడు. పాతపైగిలు ముకీర్ కి, అసిస్టెంట్ వృత్తాంతం అంతా సమగ్రంగా చెప్పేరు. ఈ వృత్తాంతం అంతా విన్న ముకీర్ అసిస్టెంట్ ని పిలిచి "ఏమిటి! నువ్వేనా అసిస్టెంట్. ఎంత ముగలాడివైపోయావ్!" అన్నాడు. ముకీర్ ఇదివరకు అసిస్టెంట్ ని ఎగిరితూ ఉండేవాడని మిగతావైదీలు. ముకీర్ వరకుని సత్రంలో చంపి కత్తిని తన సంచిలో పెట్టాడని మిగతావైదీలు, అసిస్టెంట్.

ఆ రాత్రుల్లా అతనికి నిద్ర పట్టనే లేదు. తన వెనుకటి జీవితం అంతా కళ్ళకు కట్టింది. సంతకు వెదురున్నట్లు తన భార్య పోవడని హెచ్చరించటం—తన యిద్దరు చిన్న పిల్లలు—అనందమయమైన తన జీవితం—ఆ రెండు యే ముందు సత్రం వద్ద కూర్చుని ఖులాసాగా పాడుకోవటం—26 సంవత్సరాల ఖైదీజీవితం—వృధా వ్యయం తన ప్రస్తుత జీవితం—జ్ఞాపకం వచ్చే

సరికి తన ప్రాణాలు పోయినా సరే ముకీర్ పగ సాధించా మనుకొన్నాడు. కాని, వెంటనే "అయిందేదో" అనిపించింది. ఇప్పుడు కసి తీర్చుకోటం తప్ప" అనుకున్నాడు. పదిహేను దినాల వరకు ముకీర్ రున్నవైపే వెళ్ళటం మానేశాడు.

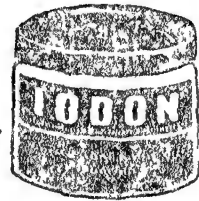
ఒకనాటి రాత్రి అసిస్టెంట్ తన గదిలో పచారు చేస్తుండగా ఒక చిన్న సారంగం గుండా వచ్చాడు ముకీర్. "ఈ సారంగం లోని మట్టిని నా బూట్సులో వేసుకొని బయటికి పనికి వెళ్ళినపుడు పారపోస్తూ. ఈ కన్నం తయారు చేసాను. అసిస్టెంట్, నీవు ఇందులో నుంచి తప్పించుకుని పారిపో. ఈ సంగతి పైకి చెప్పావా, ఇప్పుడిది నన్ను చంపేస్తా. ఏమంటావ్?" అన్నాడు ముకీర్.

"నేను తప్పించుకుపోను. నచ్చు ఇది వరకే నా జీవితాన్ని నాశనం చేశావు. నా పరువుని ప్రతిఘని మంటకలిపావు చాలామా? బ్రతికిచెడిన నన్ను ఇంకా చంపే దేముంది. ఇంక, నీమీద అధికారంతో సిర్యాదు చేయడం సంగతా, నాకు భగవానుడు ఎలా చేయమని ఆజ్ఞిస్తే అల్లా చే." ఈ వాక్యాలు ముకీర్ గుండెల్లోకి దూసుకు

కత్తిగాట్లు, గాయములు, కాల్పులు మొదలైనవాటికి.

చర్మములోని దొడ్డుకొనిపోయి రోపలి భాగములకు రావలసిన ఒకవడిని ఏర్పరచి పోయి కర్పించి భాగము నివారించును. వాపుచున్నది చర్మమునను మృదుత్వమును చేకూర్చును.

ఐయోడాన్

మరకలుపడని డెథిల్ కాల్సిఫ్టాన్ చేర్చిన ఐయోడాన్ మందు.

తయారు చేయువాడు

మౌంట్ మెట్టూర్ ఫార్మస్యూటికల్స్ లిమిటెడ్.
ముద్రాను-20.

మేనేజింగ్ ఏజెంట్లు: మౌంట్ ఫార్మసీ లిమిటెడ్, ముద్రాను-2.

పోయేయి. ఇంక అక్కడ నిలువలేక తన గది చేరుకున్నాడు.

శాన్తాక్షకు, తైల్లో సారంగం అధికారులకంటే పడింది. ఆ పని ఎవరు చేశారో మటుకు తెలుసుకోలేకపోయేరు. అధికారి ఆసిస్కోవ్తో, “నువ్వు నిజం చెప్తావని నాకు తెలుసు. చేతునిండుట నిజం చెప్పు. ఎవరు ఆ సారంగం త్రవ్వేరు?” అన్నాడు. శాంతాక్షు ఆలోచించి, ఆ సిస్కోవ్ ఈ విషయంలో నేను మీరు అడిగిన ప్రశ్నకు జవాబు ఈయలేను. నేను మీ చేతుల్లో ఉన్నాను. ఏం చేసినా సరే.” అన్నాడు. అధికారి ఇంకా ప్రయత్నించాడు, కాని ఫలితం కూన్యం.

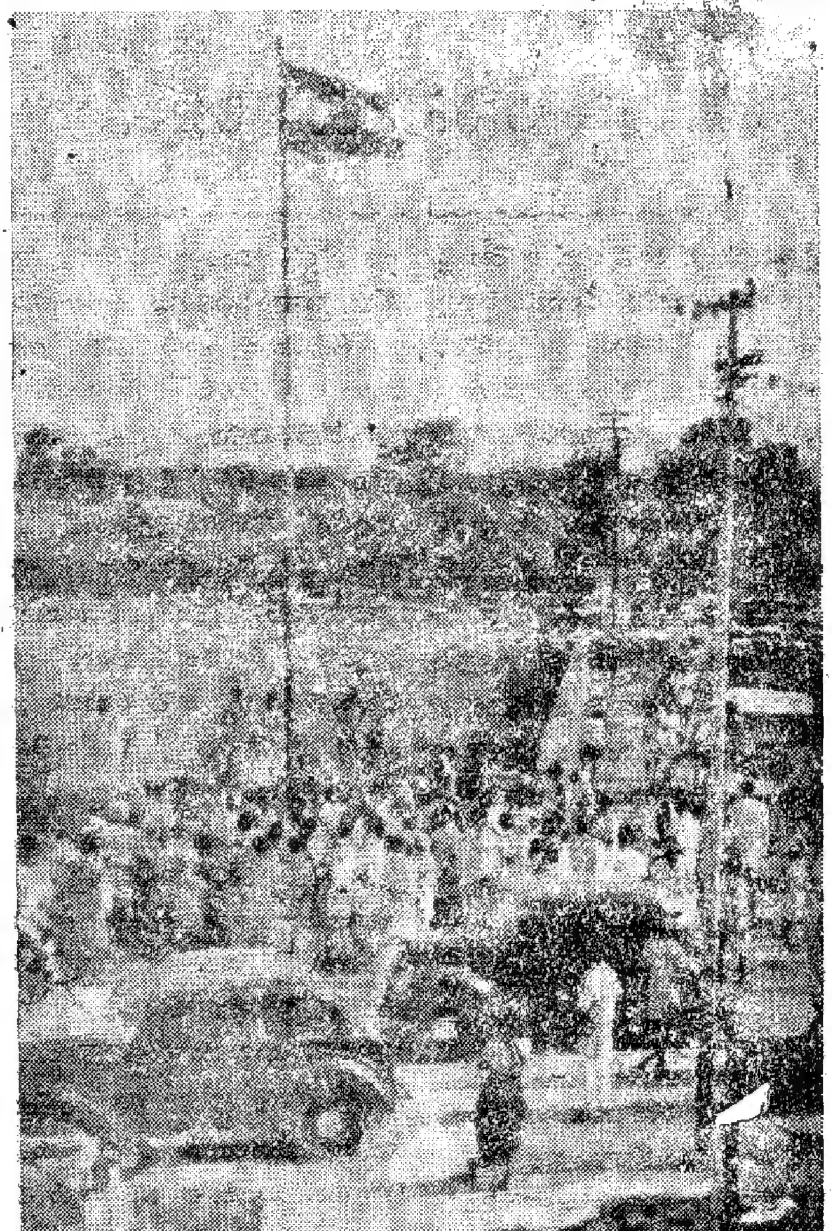
ఆ రాత్రి ఆసిస్కోవ్ పడుకొనే సమయానికి, ముకీర్ అక్కడికి వచ్చాడు. వానిని చూసి, “ఇంకా ఎందు కొచ్చావు? నీ కేం కావాలి? పోలీస్ పిలివాలా, వెళ్లిపోతావా?” అని ఉగ్రావతారం ఏర్పేడు ఆసిస్కోవ్. “అవర్తకుని నేనే చంపాను ఆసిస్కోవ్. విషం నిన్ను తోడా చంపా అనుకొన్నాను. ఇంతలో అవర్తకునిలోనుంచి అల్లికిడి విసవచ్చింది. అంచేత ఆ కత్తి నీ సంచిలో దాచేసి, కిటకి గుండా పోయిపోయాను.”

ఇది విన్నతరువాత యతికర్తవ్యతావి మూడుడైనాడు ఆసిస్కోవ్. ముకీర్ వాని తల్లై బడి బ్రతికాలాడు.

“ఆసిస్కోవ్! భగవంతుని ప్రేమకోసం నన్ను తీయించు. ఆ వర్తకుని చంపినది నేనే నని అధికార్ల ఎదుట ఒప్పుకుంటా. నువ్వు మీ యింటికి పో.”

“మాట బనటం నులుకే ముకీర్. నువ్వు చేసిన తప్పుకు నేను 28 ఏళ్లు భాగపడ్డానే. ఇప్పుడు నే నెక్కడికి పోగలను? నా భార్య చనిపోయింది. పిల్లలు నన్ను మరచిపోయారు. ఈ ప్రపంచంలో నేను వెళ్ల వలసిన చోటు లేదు.”

ముకీర్ ఆసిస్కోవ్ పాదాలు విడువలేదు. తల వే అంత శోక్తుకుంటూ, “క్షమించు ఆసిస్కోవ్. నేను పోలీసులచే తిన్న కొరడా చెబ్బం బాగున్నా నీ వాళ్లెవరూ అడిగిన మాటలు, ఇప్పుడు నిన్ను చూస్తుంటే బాధ భరింపరానిదిగా ఉంది. కాని నామీద నీకు దయ ఉంది. నన్ను పోలీసులకు ఒప్పు జెప్పలేదు. భగవంతునికొరకై నా నన్ను తీయించు. పాపాత్ముడి రక్షించు, ఆసిస్కోవ్” ముకీర్ పశ్చాత్తప్తబాన్సులతో ఆసిస్కోవ్ పాదాలి లభిపేకింపుబడ్డాన్ని, ఆసి

విజయవాడలోని దుర్గాగ్రహారం చావులో యువజనసంఘం అన్వయరాగం జరిగిన స్వాతంత్ర్యోత్సవం. శ్రీ అయ్యదేవర కాశీశ్రీరావుగారు పతాకోత్సవం చేశారు.

స్కోవ్కి దుఃఖం ఆగింది. కాదు.

“భగవంతుడు నిన్ను తీసుస్తాడు ముకీర్. నేను నీళ్లన్నా పాపాత్ముడేనా”. అంటూ ఆసిస్కోవ్ అత్రువులు తుడుచుకున్నాడు, “ఇప్పుడు ఆసిస్కోవ్కి ఇంటికి పాదానుసే ఉద్దేశ్యమే లేదు. ఇప్పుడు తరినిన్నదయం చేస్తానని. మంత్ర, వీణా తేకుండా తైల్లో భగవద్భావం చేస్తూ కాణ్ణి క్షణ బుచ్చుతున్నాడు. తనకీ, ఈ లోకానికి ఎవ్వరూ సంబంధం తెలిపాకుండా తన ఎదురుమాన్తున్నాడు.

ఆసిస్కోవ్ మాటలు విన్నందు ముకీర్ అధికార్ల ఎదుట తనే నాంతున్నాని, అసిస్కోవ్ నిర్దోషి యని ఒప్పుకున్నాడు—కాని నీ ప్రయోజనం—ఆసిస్కోవ్కి విడుదలఅరరు వచ్చేస్తానని, ఆ మహాత్ముడు సత్యాసర్వేచు చేతులని ఈ లోకంనుంచే విడుదల అయ్యారు.

“నిజం నిర్లక్ష్యమైన తేలిం” దశవంటూ సుగిల్లిన తైలీలు ఆసిస్కోవ్ పనిక్రమార్థి పుష్కలంబు సమర్పించారు.

భామిసీసామ్రాజ్యము

సుమారు ఆరువందల యేండ్ల క్రిందట కాశీనగరమున దైవజ్ఞ శేఖరుడైన గంగూ యనెడి బ్రాహ్మణు డొకడు నివసించుచుండెను. అతడు మిగుల పేదవాడు. అందుచే నాతడు ఢిల్లీనగరమున కేగి పాదుషాయొద్ద తన పాండిత్యమును ప్రదర్శించి, మంచి పలుకుబడి సంపాదించెను.

గంగూయొద్ద హసన్ అనెడి మహమ్మదీయ సేవకు డొకడుండెను. అతడు మిగుల చురుకైనవాడు. బుద్ధిమంతుడు. ఒకనాడు గంగూయొక్క పొలమును దున్నుచుండగా నొక బంగారపు బిందె కన్పడెను. హసన్ దానిని గొనివచ్చి తన యజమాని కొప్పగించెను.

హసన్ సత్రవర్తనకు గంగూ మిగుల సంతోషించి, ఆతని యభివృద్ధిని గోరుచుండెను. గంగూ, హసన్ హస్త మొకనాడు పరిశీలించి, రాజకాదగిన చిహ్నముల గుర్తించి ఆతని కా సంగతి నెరిగించెను. అతడు మిగుల సంతసించెను. గంగూ హసన్ రాజైనప్పడు తనను మరిచిపోవలదని కోరెను. మరునాని హసన్ ప్రమాణ మొనరించెను.

ఆకాలమున ఢిల్లీని రాజధానిగ జేసికొని హిందూస్థానమును మహమ్మద్ బీన్ తుగ్లక్ పరిపాలించుచుండెను. గంగూ హసన్ ను తుగ్లక్ యొద్దకు గొనిపోయి, ఆతని సద్గుణముల వర్ణించి, యాతని కేదేని

యుద్యోగ మిప్పింపవేడెను. హసన్ కు సైన్యాధిపత్యము లభించెను. అది మొదలైతే డనేక యుద్ధముల నొనరించి విజయము పొందెను. అతడు దక్కను జయింపగోరి కల్బరగి పట్టణమును స్వాధీన మొనర్చుకొనెను. పోను పోను తుగ్లక్ విపరీతచర్యలు భరింరాని వగుటచే, యెక్కడి సామంతులక్కడ స్వాతంత్ర్యమును ప్రకటించుచుండిరి. అదే సమయమున హసన్ గూడా స్వతంత్రులై రాజయెను.

విన్. మోహనరావు

హసన్ గంగూను జ్ఞప్తియందుంచుకొని తన పేరునే “హసన్ గంగూ” యని మార్చుకొనెను.

తనకు పట్టిన సిరియంతయు గంగూదయవలననే యని యతని భావము. అందుచే గంగూను తన ఖజానాకు అధికారిగా నియమించెను.

గంగూకు, సాముద్రికము, జ్యోతిషము, శకునశాస్త్రములు చక్కగా తెలియును. భూత, భవిష్యద్వర్తమానముల నాతడు చెప్పగలడు.

అందుచే హసన్ కు గంగూ యెడల గల భక్తి మితిమీరిపోయెను. తన రాజ్యము, తన వంశము, సర్వమును గంగూయొక్క దయా

ధీనము లని తలంచుచుండెను.

కాని, హసన్ రాజైనప్పటినుండి, హిందువులను బాధించుచుండెను. ఇది గంగూకిష్టము లేదు. గంగూ ఒక యాలోచన చేసెను. తానును, సుల్తాన్ హసనును, కొన్ని నిబంధనలు జేసికొనునట్లును, దీనివలన సుల్తానుగాని, వారి వంశస్థులు, కాని, హిందువులను చంపకుండునట్లును, గంగూ వంశస్థులు వంశపరంపరగా సుల్తానునకు మిత్రులుగ నుండునట్లును నిర్ణయ మొనరించుకొని, సుల్తాను నొప్పించెను. సుల్తాను వంశమువారు యీ నిబంధనల నతిక్రమించనంతవరకు, గంగూ బ్రాహ్మణుని యాత్మ ఆ సుల్తానును రక్షించుచుండు నని ఆనాడు తలచుచుండిరి. సులతాను నాటినుండియు హిందువుల హింస మానెను.

అప్పటినుండి యీ వంశమువారు బ్రాహ్మణసులతాను లయిరి. బ్రాహ్మణశబ్దము బహ్మనీగా మారి వారు బహ్మనీసులతాను లైరి. వారి సామాజ్యమునకు బహ్మనీ (భామిసీ) సామ్రాజ్య మని పేరు.

ఉత్తమ శైవమతగ్రంథము

పండితారాధ్యచరిత్ర

వెల రు 5-0-0 లు

ప్యాకింగ్ పోస్టేజి రూ. 1-4-0.

ఆంధ్ర గ్రంథ మాలి

పోస్టుబాక్సు 212, మదరాసు 1.

“కాంతాకనకాలు”

(10-వ పేజీ తరువాయి)

లంతా బామ్మగారమ్మాయిని శూర్యభాగిని లిచేవాడు.

ధర్మారావు నవ్వుతూ ‘శూర్యభాగి కులాసాగా వుందా? ఎక్కడిప్పుడు. దాని మొగుడికి వున్నోగం? నీ నసలా చాయలకు రావటమే మానేశాగా.’ అని గుక్కతిప్పగోకుండా అన్నాడు. బామ్మగారు చెప్పింది. ‘చక్రధరరావు కిచ్చాం మా అమ్మాయిని. ఈ పూకే. దానిమొగుడు కమర్షియల్ టాక్సు ఆఫీసులో...’

ధర్మారావు ‘చక్రధరరావు-వాడేనా-వాడూ నా క్షామమెటు. ఆరె గుక్కెడిని యిండాకే నేను చూచానే-వాడే నాకు చంటిపిల్లను తెచ్చి చూపించాడు. అయితే మీ అమ్మాయికి సుస్తీగా వుండటగా. మద్రాసు తీసుకెళ్తున్నా నన్నాడు. వెళ్లి పోయాశే.’

ధర్మారావు వాక్యాలను కలగాపులంగా అస్పష్టంగా వుచ్చరించాడు.

బామ్మగారు తెల్లబోయింది.

‘మద్రాసు వెళ్లాడా. ఇట్లా వెళ్తున్నానని జాబేనా! నాకాడుగాడు. చూశాగా... విన్నావులే కనకం. మీ బావ మద్రాసు తీసుకెళ్లాట్ట’ అంది, గుమ్మంలో నుంచుని ధర్మారావుకుమారుణ్ణి చంక నిరికించుకున్న కనకంకి వినిపించేట్టు.

‘అదేమిటే అమ్మా! ఉత్తరంముక్కేనా వ్రాశాడు గాడు. మన మింక అవస్తా పడి యిల్లు దొరక్క నానాయాతనలూ పడుతూ యీ వూరు చేరుకుంటే-’

ధర్మారావు కనకాన్ని గుడ్డపట్టి ‘నువ్వంతదాని వయ్యావే! అప్పుడింత దానివి.’ అంటూ నవ్వాడు.

చివరకు రాత్రి కిక్కడ గడిసి ఉదయాన్న బయల్దేరి రంగాపురమే వెళ్లిపోవటానికి నిర్ణయించుకున్నారు. కస్తూరి చకచకలాడింది వంటచేయటంలో. కాంతారావు బామ్మగారు కనకం ధర్మారావు-అంతా ఒక్కసారే ఏకపంక్తిని భోజనాలు పూర్తిచేసి దొడ్లో ప్రక్కలు వేసుకుని కబుర్లు సాగించారు. ఈలోగా కస్తూరి భోజనం పూర్తిచేసకుని దొడ్లోకి వచ్చి భర్త కెదురుగా కనకంప్రక్కన కూర్చుంది.

కాంతారావు మూల సులకమంచం పరు

చుకుని మేనత్తశేష మృగారికి కబుర్లు చెబుతున్నాడు. ధర్మారావు ఆకాశాని కేసి చూసి లేచి నిలబడాడు. మల్లీ యథాతథంగా కాళ్లు చెప్పలజ్జోళ్ళకు, చేయి ఉత్తరీయం కోసం వెతుకులాడాయి.

కస్తూరి వెనక్కాలే మెల్లగా నడుస్తూ- ‘తోజా సాగిస్తే ఎల్లాగ చెప్పండి. ఇంట్లో వుండారయే. ఈ క్రొత్తవాడేమి బాగులేదు సుమండీ!’ అంది దిగులుతో. ‘ఏమిటే వెంటిబాగులదానా? నువ్వే మనుకొంటున్నావు?’ కస్తూరి గుమ్మూ ‘మీరిల్లా రాత్రిళ్లు తిరగటం బాగులేదండీ-’ అంది. ధర్మారావు విగ్రగా నవ్వి - ‘పిప్పీ! పోయి పండుకో...’ అని చిక్కట్ల గట్టిగా బుగ్గను సాగదీసి పెన్నుమీద చరిచి వెన్నెట్లోకి అంతర్నితు డయ్యాడు.

౫

ఆడవాళ్ళకు చాలా త్వరితంగా ‘సిగరెట్లు కాఫీ కిల్లి సోడా’ యిత్యాదిబంధనాలు లేకుండా కేవలం వాడ్లవి స్త్రీకావటం వలన వాగుడుతో గట్టి పరిచయం సులువుగా నిమిషాలమీద ఏర్పడుతుంది క్రొత్త మనుష్యులతో.

కస్తూరికి కనకానికీ కొద్దిగంటల మైత్రీ- ‘అక్కా, బావగార్ని ఎక్కడి కమ్మ పంపించేశా’ వనేటంత చనువేర్పడింది.

కస్తూరి నవ్వి వూరుకుంది. కాంతారావు అదే ప్రశ్న వేశాడు. ‘పిన్నీ బాబయ్య సినిమాకా వెళ్లింది?’ అని. ‘ఏమో నాయనా.’ అనేసి ప్రక్కబట్టలు తెచ్చి దొడ్లో మంచాలమీద పరుస్తూ - ‘కనకమ్మా నువ్వెక్కడ పడుకుంటావమ్మా’ అంది యథాలాపంగా.

కనకం క్రొత్తచవుపుతో ‘బావగారొచ్చేదాకా నీ దగ్గరే పరుంటానమ్మా- నా కపట భయం ఎక్కువ.’ అనేసింది. ఇద్దరూ పగలబడి నవ్వారు. సులకమంచం మీద దొర్లుకున్న కాంతారావు చిట్టి తమ్ముణ్ణి జోకొడుతూ కనకంచుత్కారానికి నవ్వుకుండా ఆనందిస్తున్నాడు లోలోపల.

కస్తూరి బొగడచెట్టుక్రింద చాప పరుచుకునిపైకి నక్షత్రాలకేసి చూసి ఆలోచిస్తూ ధర్మారావునిగూర్చి ఎక్కడకు వెళ్లివుంటాడా అని ఊహించసాగింది. వంటయింటి గడపమీద మంచినీళ్ల మరచెబు వెన్నెట్లో ధగధగా యమానంగా వెరుస్తోంది.

అక్కడే మరో చాప పరుచుకుని బామ్మగారు గుర్రపెట్టి నిద్రపోతోంది. ఇవతల మడతమంచంమీద భర్త కోసం వేసిన ప్రక్కమీది తెల్లటి దుప్పటే తెల్లత్రాచుకు మల్లె బుసలు కొడ్తోంది. ప్రక్కవారి యింట్లో ఎరువు తెచ్చిన పట్టెమంచంమీద కనకం మేనువ్రాల్సింది. పొగడచెట్టుమీద నుంచి రాలుతూన్న పువ్వుల చప్పడు వల్లనో మనస్సులోని యోదనాతరంగాల తాకిడివల్లనో కస్తూరికి నిద్ర పట్టలేదు. అదిగాక క్రింద రాళ్లు గ్రచ్చుకోవటంవలన, చంటిపిల్లతల్లికి సుఖనిద్ర పట్టే అవకాశం మృగ్య మనిపించింది. ప్రయాణబడికప్పుట కాంతారావుకూడా నిద్రపోయిపోవే వున్నాడు. కస్తూరిమాత్రం దొంగుతూ యిటుఅటు గంటసేపు గడిచేసింది. ప్రక్కలోని చంటివాడూ మేలుకొని ఏడుపు సాగించాడు. కాంతారావు లేచి ‘పిన్నీపిన్నీ’ అని పిలిచాడు. కస్తూరి ‘ఏం కావాలి నాయనా!’ అంది.

సరిగ్గా అప్పుడే చల్లగాలి ఒక కెరటంలా వచ్చి కొద్దిగా గజగజలాడించింది. కాంతారావు మంచంమీద లేచి కూర్చుని ‘పిన్నీ- నవ్వు నేలమీద పడుకున్నావా! అని నేలకేసి చూశాడు. గతుకులు గతుకులుగా వుంది. ‘ఊ! అని కస్తూరి మూలిగింది, పిల్లవాణ్ణి జోకొడ్తూ.

సువ్వి మంచంమీద పడుకో ‘పిన్నీ. పిల్లాడు నేలమీద కాళ్లు గుచ్చుకుంటే పడుకోలేడు. నేనా చాపమీద పడుకుంటాశే-’ అన్నాడు.

‘వొద్దులే-నాయనా. నువ్వు ప్రయాణం చేసాచ్చావు.’ అంది.

‘అదేమిటి పిన్నీ. నేనేం పోయావాడా. నాకింత మర్యాదేమిటి? నువ్వసలు క్రింద పడుకోకూడదు. ఏ పురుకేనా ప్రాకిలే...అసలే-వాడు ఏడుస్తున్నాడు కూడాను’ కాంతారావు లేచి మంచినీళ్లు త్రాగి బొగడచెట్టునీడను నుంచున్నాడు. కస్తూరి లేచి వెళ్లి యిడవరకు కాంతారావుకు వేసిన పక్కమీద పిల్లవాణ్ణి పడుకో

కు ప్పు ★ బొ ల్లి

వగైరా మేహమచ్చలు, నెగ, సవాయివ్యాధులకు, గ్యారంటీచికిత్స, క్యాటలాగు ఉచితం జి. వి. రెడ్డి అండ్ కో., “భిష్ణురాశ్రమము”, గోపాలపురం, తూర్పు గోదావరిజిల్లా

బెట్టి-తలగడా అందిచ్చి 'నే నీక పడుకోనా నాయనా' అంది.

'కప్పకు నేండుకేదన్నా పల్లటికండువాయిచ్చి పోసిన్నీ. చలికూడాను. అన్నాడు కాంతారావు. కన్నూరి దొడ్లో దండన వుతికి ఆరవేసిన గ్లాస్టోవాయిలుచీర తెచ్చి యివ్వగా తలదాకా ముసుగుదన్నీ కాంతారావు పడకేశాడు.

౬

పాలన్నీ నేలమీద పారబోసినట్లుగా పరుచుకున్న వెన్నెట్లో బొగడచెట్టుక్రింద రాలిన బొగడపూలతావిలో కాంతారావు ఏ సుఖస్వప్నాలు కంటున్నాడో ఎవ్వరూహించగలరు? చలిగాలి తిరిగింది. రెండుమూడుసార్లు రివ్వుమంటూ వీచింది. బొగడపూలు టపటపా చప్పుడు చేసుకుంటూ రాలిపోయాయి. ఆ వెన్నెట్లో చూడటానికి కాంతారావు గ్లాస్టోపువ్వుల వాయిలుచీర ముసుగులో అచ్చంగా పవిట ముఖండాకా కప్పకుని నిద్రపోతున్న అందమైన అమ్మాయిలా భ్రాంతికలిగించేలా గున్నాడు.

కన్నూరికూడా నిద్రపోయింది. బామ్మగారి గుర్రు గట్టిగా వినిపిస్తోంది. కనకం మంచంమీద ఓ నిద్ర తీసి ఒడకంగా లేచి కూర్చోని మంచినీళ్లు ఎక్కడో వున్నవా అని నాలుగుమూలలూ చూసి మరచెంబు దగ్గరకు వెళ్లి గ్రుక్కాడు నీళ్లు త్రాగి జోగుతూ మంచంమీద వారింది. కాని అప్పటికే చలిగాలి తిరగటావలన పక్కదుప్పటి లాగి కప్పకుండా మనకుంది కాని అది వట్టి బొంతికావలంవలన దుప్పటి చిక్కలేదు. 'అక్కయ్యా నిద్ర పట్టించేవిటి? అని బొగడచెట్టునీడను వాయిలుచీర చుట్టుకున్న మానవాకారాన్ని ప్రశ్నించింది. సమాధానం రాలేదు, 'నిద్రా' అంటూ లేచి వెళ్లి చాపమీద యిడివరకు కన్నూరి పడుకున్న చోట కూర్చుని చెట్టుమండి రాలిన బొగడపూల నీటితో నెట్టితో ఎత్తి- 'ఎంత మంచినీటిటూ చూసుకున్నావక్కా- యింత కమ్మటి వాస కేస్తూంటే హాయిగా వొత్తిగలి నిద్రపోతున్నావా?' అంటూ వాయిలుచీర కిట్టుకున్నట్లు కనపడుతున్న మానవాకారాన్ని చేతితో పొడుస్తూ 'కొంచెం ప్రక్కకు పొత్తిగిం. నా కక్కడ చలిగా వుంది.' అంటూ కాంతారావు నానుకుని ఆ చాపమీద ప్రక్కనే పడుకుని ఒకచేయి కాంతారావుమీద వాలిన బొగడపూ లేచుతూ కళ్ళు మూసుకుంది. మరో అరగంట సాగేసరికి కాంతారావు తనప్రక్క నెలరో వచ్చి పడుకున్నట్లు అనుమానం తలెత్తింది. బాబయ్యమోనని ప్రక్కకు పొత్తిగలి తన తలక్రింద నున్నదిండు ఎత్తి కనకం తలక్రింద దువ్వుంచబోయాడు. కాంతారావు బొటనవేలు కనకం జడపాయలో యిరుక్కుపోగా ముఖంమీద ముసుగొత్తిగించుకొని చూచాడు. అతనిగుండె గబగబా కొట్టుకోసాగింది. బాబయ్యా కాదు. వలకాదూ కాదు. ఇదేమిటి కనక మిట్లా వచ్చి పడుకుంది! కాంతారావు లేపుడా మనుకున్నాడు. కనకం అని వుచ్చరించబోలే నాలుక పిడచగట్టుకుని నోట మాట పెలిరి రాలేదు. వెంటనే తలమీదకు వాయిలుచీర ముసుగు బాగాలా క్కుని ఆ అమ్మాయిని మట్టగోకుండా ప్రక్కకు వొత్తిగలి ముడిచిపెట్టుకుని భయపడుతూ పరున్నాడు. తిరిగి చలిగాలి రివ్వుమంటూ వీచింది. కాంతారావు బొగడపూలు మీది మీదికి రాలిపోయాయి. వాయిలుచీర వుల్లి పారముసుగులోంచి ఆకాశాన్ని పరికించాడు. అంతా చాందినీ పూసినట్లు గులాయిలు పొదరసపు బుడ్లు కట్టినట్టుగా నక్షత్రాలు చంద్రుడూ మిలమిల లాడుతున్నాయి. గట్టిగా పదిమం కొరుక్కుని భయాన్ని సిగ్గుని దూరంగా నెట్టి ముసుగు లోలిగించి తల పసక్కుత్తిపి కనకంముఖం కేసి చూశాడు. గట్టిగా రెండుకళ్ళూ మూసుకుని తెరిచి మరీ చూశాడు కలేమో అన్న భ్రాంతితో.

౭

"కాదునుమా కల కాదునుమా" అనిపించింది వెంటనే. పెదిమలు నిగబట్టి అట్లా ఆమెముఖంలోకి చూస్తూ ఆమెకేసే తిరిగి పడుకున్నాడు.

దూరాన నల్లటిమబ్బుతెరలో చిక్కుకు పోయాడు చందమామ. పావుగంట పదినిమిషాలదాకా ఆ నల్లటి మబ్బులోనుంచి రేరాజారాడు-రేయిండా కాదును. కాంతారావు తనచేతో మృదువుగా కనకంకిలో జాల్మీ తాకాడు.

పాప మాకిల్లి నిద్రపోతూనేవున్నది. కాని కాంతారావున నిద్రపట్టలేదు. చిన్నకెల్లవాడిచేతిలో రూపాయి వుంచగా

ఎట్లా ఖర్చుచెయ్యాలో తెలిక తికమకలు పడట్లు-యింక ఆ అమ్మాయిని లేపి 'ఇదే మిటే కనకం-వెళ్లి నీ పక్కమీద పడుకో- అని చెప్పాలో మెదలకుండా వూరుకోవాలా లేక తను లేచి అన్నగారి మంచంమీదకు వెళ్ళి పడుకోవాలో ఏది చెయ్యాలో బోధ పడలేదు.

కొక్కలు ముసుగు క వస్తున్నాయి. కనకంముఖంలోకి చూశాడు. ఆమెనిద్రలో ఏ స్వప్నంలో విహరిస్తున్నదో ఏమోపెదవులు మెదల్తున్నాయి. చిరునవ్వురేఖ ఉదయిస్తున్నది.

ఆమెముఖాశలోకనంలో మగ్నమైన అతని కళ్ళమీదకు కునుకు వాగురల్లే వస్తోంది. ఆమె కొద్దిగా కదిలింది. చందమామవెలుగు పూర్తిగా ఇవ్వకుండా ఆమెముఖంమీద ప్రసారిత మాతోంది. నువ్వు పిలో ఆమెకే సందేశ మందిందో ఇంతలోకే ఆమె హటాత్తుగా కళ్ళు విచ్చింది. ఎవరో ఆమెప్రక్కనున్నట్లు ఆమెకు తోచింది. నిజంగా ఆమె కనకం కాబట్టి భయపడి అమ్మ బాబాయ్ అని గెంతకుండా పెల్లగా లేచి కూచోని పరికించింది.

కాంతారావుని గుర్తుపట్టలేదు. కాంతారావు నవ్వుతూ 'నువ్వు నాదగ్గర కెందుకొచ్చావు.' ఇంత దొంగవేషమా- 'సన్నగా ససససల భాషలో అన్నాడు.

కనకం- 'ఎవరూ?' అంది పెదిమలను వంకరదీస్తూ.

'నేను కాంతారావుని- నువ్వు నా దగ్గర కొచ్చా వెండుకు?' కనకం ఆమాంతం లేచి నిలబడింది. నెమ్మగిగానే, ఇదేమిటి ఇక్కడ కన్నూరికదా ప్రక్క వేసుకున్నది? అంది నమ్మలేకుండా. 'కామూ పిన్ని నా మంచంమీద పడుకోమని నేను స్వార్థత్వగం చేశాను.'

'మరి నువ్వీ చీర ఎందుకు కప్పకున్నావు?'

'ఈ చీరా- నాకు చలి వేస్తే చూపిన్నీ యిచ్చింది.'

మరి వాల్లిదరూ మాట్లాడలేదు. కనకం

గవోక్యే
అన్ని సినిమా గంటలలో గురుము
ఈ శిల సాగు సాగుచున్నది

అక్కడే కూలబడింది. బోట బోటా కన్నీరు కార్చేస్తోంది. కాంతారావు వెళ్లి పడుకో నీ ప్రక్కమీద' అని చావమీద పొరిలిలాడు. కనకం బాతిగా అడిగింది. "కాంతరి మరీ నవ్వు నన్ను లేపి నా ప్రక్కమీదకు పొమ్మనకపోయావా? ఇంత వరకూ..." మత్తాలకుమలే కళ్ళ వెంట నీళ్ళు బోటబోటా కారుతున్నాయి. 'నోట్లు. కనకం - యిది నేను అజన్మాంతం ఎవరికీ చెప్పడం అన్నాడు కాంతారావు ఆమె చేతిలో చేయి వేస్తూ.

అంతే - కనకం వెళ్లిపోయింది. ఆ రాత్రి కాంతారావు నిద్రపోలేదు కనకమా నిద్రపోలేదు.

బంటిగంటన్నర చాటాక ధర్మారావు వచ్చి కస్తూరి అంటూ తిలుపు తట్టాడు. మేలుకున్నవా లిద్దరూ ఎక్కడ దొంగ తనం బయటపడుతుందో అని మాట్లాడ లేదు. కస్తూరి కొంతనేపటికి లేచి వెళ్లి తిలుపు తీసింది. ధర్మారావు వచ్చి మంచం మీద వ్రాలాడు. కస్తూరి మంచినీళ్ళు యిచ్చుక త్రాగాడు. కస్తూరి పడుకోలేదు. కాళ్ళకాటి దిక్కున కూర్చుని పాదాలమీద తలకాయ మెసి పడుస్తూ కూర్చుంది.

కాంతారావు నడుకున్నాడుగదా 'పిన్నికి ఏదో పీడకల వచ్చి భయపడివుంటుంది. బాబాయి రాగానే పొక్కదాన్నిచేసి యింత రాత్రివేళ నీనీమాకు వెళ్ళకపోతే ఏమని కోపం కొద్దీ ఉడుకుమోతుతనం వచ్చిందేమో' అని. అప్పుడే కళ్ళనీళ్ళు తుడుచుకుని ప్రక్క కొత్తగిరి మేలుకుని ఉన్న కనకం మనస్సులో యిట్లా వూహించింది.

'బహుశా యాయన యీవిడ తగ్గూలాడు కున్నాడు కాబోలు. పగలు భార్యా భర్తల్లా వుండి రాత్రి వైరాలు సాగించు తుంటున్నారు.' అని.

ఆసలు కస్తూరి మనస్సులో యిట్లా వూహించింది.

'నేను పదహారేళ్ళకే వదిలిపోయాను. అదీ గాక ఆయన్ను ఏ రంధ్ర వలిచిందో... బాబ్బి వదిలి రా లేకపోతున్నారు. వా సంసారంలో నిష్పలు పోస్తూన్న ఆరాటాని ఎవరా? అని. అట్లా మళ్ళనపడి చివరకు చారుణాస్త్రప్రయోగం చేసింది.

ధర్మారావు లేచి కూర్చుని కాళ్ళు విడవ్కు లాక్కుంటూ - 'కస్తూరి! అని తీక్షణంగా పిలిచి-

'నన్ను నిద్రపోనియ్యవూ?' అని ఆమె కళ్ళలోకి మాటిగా చూశాడు.

కస్తూరి కళ్ళనీళ్ళు - 'చెండుతో తుడుచు తుంటూ మడకమంచంమీదనుంచి లేచ బోయింది.

ధర్మారావు 'రక్క పుచ్చుకుని లాగి కస్తూరిని ప్రక్కన కూర్చోబెట్టుకుని 'ఏడు స్తున్నావా? ఎందుకు? అన్నాడు.

'ఏదోచ్చినా యింతే' అని ఆగి 'రాత్రిల్లు మీరు ఎక్కడికి వెళ్ళకండి' అని అతని వికారపక్షిధ్వనికేసి చూసి తలవంచించింది.

'వెళ్ళకపోతే - ఎట్లా - వెళ్లాలి కస్తూరికి? ఇంకా రహస్యమేనా?'

ధర్మారావు కొద్దిగా నవ్వి - చూడు కొట్టలో నేను రాత్రిల్లు కడ్డలు వ్రాస్తున్నాను. చూడు ముప్పైలు తొంత్తై-అదనపు రాబడి. ఇహ అప్పులన్నా కొంతనుట్టుకు తీగుతాయ్. వాళ్ళం పూర్తి గాకుండాకే కస్తూరి ఆతనిమీద పూర్తిగావాలిపోయింది.

చాలా సహజంగా తల వారింది. అందరికన్నా ముసలమ్మగారు మందు లేచారు.

కాంతారావు లేచిలేవటంతోపే నీధి లో! పోయాడు. మళ్ళీ ఎనిమిదిగంటలకు కాపి వేళకు వచ్చి వ్రాలాడు.

'నామ్మగారిసీ. కనకాన్నీ బండి ఎక్కించి రారా చంటి! అని పురమా యించాడు ధర్మారావు.

కనకం ఏమోజరగనట్లా అన్నీ మర్చి పోయినట్లా లేచింది. కుద్రంగా తలబిడిర కట్టుకుని కస్తూరి బలవంతాన తురిమిన మలె చెండు తలలో తాదస్యపువోభలు విర

జిమ్ముతూండగా రైలుపెట్టెలో కిక్కిరిగ్గర మాన్యుని దూరాన గ్రుడ్లలో నీరు గ్రుమ్మ తుంటూ నిలబడ కాంతారావు నుద్దేశించి చేయి వూపింది. కాంతారావు "నన్ను మర్చి పోవుగదా!" అని అడుగుదా మనుకొన్నాడు అడగలేదు.

హరిద్వారములోని ఈశ్వరుడు

కాల్పనిక జగత్తు

(19-వ పేజీ తరువాయి)

అమల యిలానే ఆలోచిస్తూ వుంటుంది. తన భర్త తిండి తిప్పలు చూసే యంత్రంగానీ, సాధనంగానీ కారాదు. అతని గౌరవానికి తమ అభిమానపదాతి. ప్రజలకి భర్తని దీక్షయం చేసేటప్పుడు, తన మోము ఉబ్బడం కావాలి!

వానావిషయంలో ఎక్కడ బోల్తా పడతందో ననే భయంతో ఎప్పుడూ చుట్ట పక్కలతో బాగా కలిసిపోలిసి తిరుగుతూ, వాళ్ళ మనస్సులూని విషయాన్ని గ్రహించటానికి ప్రయత్నిస్తూవుంది. తరచు పేము గొడుగు చేత పట్టుకుని, యెవరి యింటి కయినా వెళ్తుంటుంది. అక్కడ చర్చ సాగించి, వారి అంతర్యం గ్రహించడానికి యత్నిస్తుంది. కాని చిత్ర మేమిటంటే, యెవరి భర్తా ఆమెకి వచ్చలేదు. వాళ్ళందరి కంటే తన భర్త అన్ని విధాలా గొప్పగా ఉండాలి!

ఒకరోజు అమల తల్లి వచ్చి- "అమలా, అత్తాయిబాగుడు ఆడివిడ్డ మరీది సంబంధం వొకటి వచ్చింది. అతను పుస్తకాలు రాస్తాడట. అందంగానూడా వుంటాడట. అతని పేరు వింటేనే, నువ్వు పొప్పకుంటావని చెబుతుంది అత్తాయి....నువ్వు సోమ నాథరాయ్ పుస్తకా లేమీ చదవలూ అమలా?" అన్నది.

సోమనాథరాయ్! పాతాత్తుగా అమల హృదయం దడదడ మన్నది. వారితో పెళ్ళా! ఇది జరుగుతుందా? వారి నవలల్లాని కొన్ని పేజీలు తనకి కంకోపాతం! క్లాసులో పాఠ్యగ్రంథాల మధ్య దాచి వారి నవలలు యెన్ని సార్లు చదవలేదు? ఆధునిక రచయితల్లో వారి రచనలంటేనే, ఆమెకి యిష్టం! వారికి స్త్రీలమీద తీవ్రమయిన ద్వేష ముంది. కాని వారి రచనలు యెంత రసవత్తరంగా వుంటవి! వారి పుస్తకాలు యెన్ని సార్లు చదివినా మళ్ళీ చదవాలని విస్తుంది.

వారురచనల్లో స్త్రీలను యింతకటుపుగా విమర్శిస్తారే! అది యెలా సహించడం? స్త్రీల మీద తీవ్రమయిన ద్వేష మున్న వ్యక్తి, వివాహం చేసికి చేసుకుంటున్నట్టుకి ఒకతే ఇదంతా భేషజమేమో-అభ్యంతాని వస్తువుకోసం తనప్పేమో! అయితే దీన్ని వికోధభక్తి అని చెప్పవచ్చు!

'వాణి' లో అమల వారి ఫోటో చూసింది. వారి విస్ఫూరిత శైత్యల్లో యెంత బౌద్ధత్యం వుంది. ఇవారే ఆ శైత్యాలే ఆమెకి గుర్తు కొస్తున్నవి.

ఆమె లోలోపల అనుకునేది- తేజస్సు, బౌద్ధత్యము లేని వ్యక్తి పురుషు డెలా అవు అవుతాడు? తేజోవిహీన మయిన పురుషుని వంక, తను కన్నెత్తికూడా చూడదు.

మరుచటిరోజు బాద్లున్నే తేచి, తల్లి వద్దకు వెళ్లి వివాహానికి తన సమ్మతి తెలియ పరిచింది.

అమల పెళ్ళివాడు చుట్టపక్కాల్ని, స్నేహితుల్ని అందర్నీ పిలిచింది. తన యింత గొప్ప పండితుణ్ణి పెళ్ళాడుతున్నానని చూపించటమే ఆమె ముఖ్యోద్దేశం! సంతోషంతో, మందహాసంతో ఆమె మోము ప్రకాశిస్తూవుంది. అందరూ వచ్చారో లేదో నని ఒకసారి వీరగా చూసింది. పెళ్ళికి వచ్చినవారిలో కొంతమంది సోమనాథ్ అటోగ్రాఫ్ తీసు కోవటం చూసి, ఆమె హృదయం ఆనందంతో పుప్పొంగుతూ వుంది.

వివాహం కాగానే పూరి వెళ్ళారు. ముందుగానే అక్కడ మంచి హోటల్లో గది వొకటి కుదుర్చుకొన్నారు. భర్తతో కలిసి ప్రయాణం చేయటంలో యెంత ఆనందం వుంది! ఇంత గొప్పరచయితభార్య అయినందుకు, ప్రజలు తనను ఆదరంగా చూస్తారు. వారు తనను వెంటపెట్టుకుని పభిలకు, విందులకు వెళ్ళినప్పుడు, మనస్సు యెలా సంతోషంతో తేలియాడుతుందో నని పూహించుకుంటూ వుంటే, అమల గగుర్పాటు చెందుతూవుంది.

కాని పూరి వెళ్ళి వాక, అమల పాతాళు రాలయింది. పరిగా ఆసమయంలో పూరిలో ఉత్సవం జరుగుతుంది. జనం కిటకిటలాడు తున్నారు. పిరిసి పలకరించినవాళ్ళు గాని, మర్యాద చేసినవాళ్ళు గాని యెవరూ లేరు. ఇక్కడ సోమనాథ్ పుస్తకాలు చదివిన వాళ్ళు యెవరూ లేరా? కనీసం వారిపేరే నా యెవరూ వినివుండలేదా?

ఇద్దరూ సముద్రంవొడ్డున నిలబడి వున్నప్పుడు, ప్రజలు వారివంక చూస్తుంటే, అమలహృదయం దడదడ కొట్టుకునేది. వారు సోమనాథ్ ని గుర్తుపట్టి, నమస్కరించి, తమవద్దకి వస్తున్నారనుకునేది. దారిని పోతూ పక్కవాళ్ళు తమని గురించే,

బెంగాల్ సహాయనిధి కనూక్ష-అధ్యక్షులు రాజేంద్రప్రసాద్ గారి వద్ద విరాళం కనూలు చేసేముందు ఆయన షేర్వాణీమీద జాతీయపతాకాన్ని గ్రుచ్చుతున్న శ్రమతి కె. పి. యస్. మిసెస్.

గుసగుసలాడుతున్నారని పూహించుకునేది. ఎవరో సోమనాథ్ ని గుర్తించి, పక్కవాడితో చాలా నెమ్మదిగా 'అడుగో, ప్రసిద్ధ రచయిత సోమనాథ్, అతని భార్య! అని చెబుతున్నట్టుగా వుండేది. కాని, ఇదంతా పుద్ధకల్పనే! వారితో మాట్లాడటానికి యెవరూ రాలేదు. కనీసం మాట్లాడటానికికూడా రాలేదు!

ఒక వారం యిలానే గడిచిపోయింది. అప్పుడు అమల తనే అందర్నీ పలకరించ సాగింది; భర్తని గురించి పరిచయ వాక్యాలు చెప్పి- "వారు వ్రాసిన 'గవ్విత ధాత్రి'మీద చదవలేదా? నందత్పరంలో మూడు ఎడిషన్లు వచ్చినయ్యే!" అనేది. కాని అమల యెవరివద్దకి వెళ్ళిందంతా చెప్పేకో, వారు లజ్జాభావంతో నవ్వి- "లేదండీ...మంచి దీమిరు యిక్కడ యింకా యెన్నాళ్ళు వుంటారు? భువనే క్వరం వెళ్ళరా?" అనేవాళ్ళు. అమల కాసేపు పూరుకుని, ముఖం తిప్పి- "వెళ్ళము" అని జవాబిచ్చేది!

ఇంత అనాగరికులగద్ద ఇంక ఆశించ తగ్గది యేముంటుంది? అమలకి తనమీద అంతలేని జాలి అభిమానం కలిగినాయి.

“అవాళే అమల సోమలనా వద్దకు వెళ్లి - “వదండి, రేపే యిక్కడినించి వెళ్లి పోదాము” అంది.

సోమనా ఆమెమనస్సులోని విషయాన్ని గ్రహించలేదు. “ఇటువంటి అందమయిన ప్రదేశం వదిలి, వెళ్ళాలంటున్నావేం? నాకు ఇప్పుడప్పుడే వెళ్ళాలని లేదు. రాత్రింబవళ్లు యీ అనంతజలధి వంక మాస్తూ కూచోవా లనిపిస్తుంది.”

అమల కొంచెం ఆలోచించి—నాకూ యీ ప్రదేశం బాగానే వుంది. కాని యింకా యితరస్థలాలకి కూడా వెళ్ళాలిగా?” అంది.

రాత్రికి వారిద్దరూ హోటలుకు తిరిగి వచ్చేటప్పటికీ, ఇద్దరు యువకులు యెదుగు చూస్తూవున్నారు. మర్నాడు సాయం కాలం గ్రంథాలయంలో సాహిత్యసభ యేర్పాటుచేశారు. దానికి అగ్ర్యక్షత వహించవలసినదని సోమనాని కోరారు. అమల సేత్రాలు ఆనందంతో తళతళ మెరుస్తున్నవి. ఆయువకులు వెళ్ళేటప్పుడు, ఆమెని కూడా ఆహ్వానించారు.

మరుసటిరోజు సరిగ్గా యేడుగంటలకి సభ ప్రారంభమవుతుంది. అమల అయిదు గంటలనించే టాయ్లెట్ చేసుకోవటం మొదలెట్టింది. సభకి బాగానే జనం వస్తారు. ఘనానా వారి భార్య అని తెలుసుకుని, అందరూ తనవంక చూస్తారు. అందువల్ల చక్కగా అలంకరించుకునే వెళ్ళాలి. అదీ గాక ఇప్పుడు తనకి వొక ప్లాయి వీర్చింది! వారిని తీసుకెళ్ళటానికి యథాసమయానికి కారు వచ్చింది.

అమల అక్కడికి వెళ్ళినాక, చాలా ఆశ్చర్యపోయింది. వారు లోపలికి వెళ్ళటానికి యెటు చూసినా సందు లేదు. చివరికి వెనకవాకిలినుండా పోయి వేదికమీద కూచున్నారు. హాల్లో ఖాళీలేక కిటికీ చువ్వలుకూడా పట్టుకు నిలబడ్డారు జనం. ఒక రచయితని సన్మానించటానికి ఇంత ప్రజాసేవ వచ్చినందుకు, అమలహృదయం అహంకారపూరిత మయింది.

సరిగ్గా యేడింటికి సభాకార్యక్రమం ప్రారంభిస్తా మనుకుని, ఆర్గనైజరుతో— “ఇంకా ఆలస్యం చేసికి?” అన్నాడు సోమనా.

అతను సవినయంగా—“ప్రార్థన చేయటానికి సుప్రసిద్ధసినిమానటుడు మజుమ్ దారుకోసం సునిషి వెళ్ళాడు. వారు రాగానే

ప్రారంభించుదాము” అన్నాడు.

పది పదిహేనునిమిషాలకి కారువారకా వినపడింది. వెంటనే జనంలో కలవరం బయలుదేరింది. నవీనమజుమ్దారు భార్య సమేతంగా హాల్లో అడుగు పెట్టగానే కరతాళధ్వనులతో హాలు ప్రతిధ్వనించి పోయింది.

అమల దీనికి యేదోవొకవిధంగా ఫీలయింది. తనూ, భర్తతో కలిసి హాల్లో ప్రవేశించినప్పుడు, చప్పట్లు చరిచారుకాని ఇలా గట్టిగా, వుత్సాహంగా యెవరూ చప్పట్లు కొట్టలేదు. కరతాళధ్వనులు శాంతించగానే అమల వారగా తన పక్కన కూచున్న మజుమ్దారుభార్య కట్టుకున్న జాజ్ బోచీరెవంక చూసింది.

సభ ప్రారంభమయింది. నవీన మజుమ్దారు ప్రార్థన చేయసాగాడు. జనప్రితిని పొందిన తన సినీమాపాటలు కూడా కొన్ని పాడాడు. జనం మళ్ళీ చప్పట్లు చరిచారు.

బహుజనుల కోరికమీద యింకా రెండు పాటలు పాడాడు. చివరికి ఆయన లేచి నిలబడి నమస్కరించి—“నాకు యిక టైము లేదు. సినిమాలో వొక యెంకేజిమెంటు వుంది. ఇందుకు మీరందరూ నన్ను మన్నించమని కోరుతున్నా”నని చెప్పి భార్యసమేతంగా సెలవు తీసుకోగానే, సభలో పిద్ద కలకలం బయలుదేరింది.

“దయయ్యండి, మీరందరూ శాంతంగా వుండవలసింది.” అని ఆర్గనైజరు విజ్ఞప్తి చేశాడు. కాని అతనిమాట ఎవ రాలకిస్తారు? అయిదు నిమిషాల్లో హలంతా ఖాళీ అయి పోయింది. అంతా నెట్టుకుంటూ పోయి, మజుమ్దారు కారుచుట్టూ చేరారు.

చివరకి మిగిలిన శ్రోతలతోనే సభాకార్యక్రమం సాగించారు. సోమనా అధ్యక్షిపన్యాసం చేసి కూచునేప్పటికీ, యెదురుగా తెంచీలమీద పిల్లకాయలు వృద్ధులు మాత్రం మిగిలివున్నారు.

సభాంతాన ఆర్గనైజరు, సోమనాకి వారిభార్యకి ధన్యవాదాలర్పిస్తుంటే, అమల స్థలుగా కూచునివుంది. ఆమె యెట్లా కన్నెత్తి చూడలేదు. వొంట్లో బాగాలేదని చెప్పింది.

“అయితే కొంచెం టీ అయినా తీసుకోండి” అని వొకతను టీ తీసుకొచ్చి ముందు పెట్టాడు.

అమలకు టీ కూడా అరుచిగానేవుంది.

రెండు గుక్కలు తాగి టీ కిందపెట్టి జేబురు చూచుతో మూతి తుడుచుకుంది.

కారులో హోటల్కి తిరిగివచ్చేటప్పటికి బాగా పొద్దుపోయింది. రోడ్డుమీద జన సంచారం లేదు. రోడ్డుకి రెండువైపులా వున్న పెద్ద పెద్ద చెట్లు రాక్షసుల మాదిరి తలలు వంచుకుని నిలబడివున్నవి. దూరంగా సముద్రగర్జన వినిపిస్తూవుంది. ఆ భయంకర వాతావరణంలో కారు వేగంగా పోతూ వుంది.

అమల నిశ్శబ్దంగా కూచునివుంది. ఆమె ముఖాన కళారత కాన్పిస్తూవుంది.

సోమనా మాట్లాడించటానికి ప్రయత్నించాడు. కాని లాభం లేకపోయింది. అమల ధ్యానమగ్నవలె, స్థలుగా నిశ్చలంగా వుంది.

కారుదిగి, హోటల్లోకి వెళ్ళినాక— “ఫలహారం యేమీ తీసుకోలే దేం?” అన్నాడు సోమనా.

అమల యేమీ జవాబివ్వలేదు. మానంగా వుంది.

సోమనా కొంచెం ఆగి, మళ్ళీ— “ఫలహారం ఫస్టుగా వుంది. ఇక్కడి తీసి - చప్ చప్ - మంచి ప్రసాది!” అన్నాడు.

అమల అప్పటికి మానంగా వుండటం చూసి— “ఏమిటి అలా వున్నావు అమలా?” అన్నాడు సోమనా.

“ఏమో”

“కాదు చెప్ప! యెందుకు నవ్వింత గంభీరంగా వుంటున్నావు?”

అమలకట్టెడుట, అప్పుడు హాసోజ్వలమయిన నవీనమజుమ్దారుభార్య ముఖం ప్రత్యక్షమయింది. ఇవాళ తనకంటే అచ్చవ, వంతురాలు యెవరూ లేనట్టు, గర్వంతో, అహంకారంతో అమెకి కాళ్లు నేలమీద ఆనటం లేదు.

సోమనా మళ్ళీ అడిగాడు— “ఏమి జరిగిందో చెప్పు రాణీ!”

ఈసారి అమల విసుక్కుని— “నాకు తెలియదు. గయయ్యంచి నన్ను పంకరించ మాకండి” అంది.

సోమనాకి యేమీ ఆర్థంకాక, మెదలకుండా పూకున్నాడు. అమల దీర్ఘంగా నిట్టూర్చింది. అమల ఆ సమయాన కూడా నవీనమజుమ్దారుభార్య అప్పటాన్ని గురించి యోచిస్తూవుంది.

పట్టువాసపు మర్యాద

(15 వ పేజీ తరువాయి)

యజ: పంటయిల్లుకొక మరొకగది నీళ్ళ గది ఉన్నాయి. ముప్పయి రూపాయలకు ఇచ్చివేసినాను.

కేశ: మా స్నేహితుడు యింకొక అయిదు రూపాయలు ఎక్కువ ఇస్తాడు. మీరు ఏ విధంగా నన్ను మార్చగలరా. చాలా ఇబ్బందిపడుతున్నాడు.

యజ: (బిగింపుగా) చూడండి. అట్లాంటి పనులు మావల్ల కావు. అద్దెకచ్చితంగా తీసుకోవటమేగాని, మాటతప్పటమూ-అతి ఆశకు పోయి అబద్ధాలు అడటము నావల్ల కాదు. చూశారూ! డబ్బు పొప్పిడి. అయినా సేసు దానికి లొంగేవాడిని కాను.

కేశ: మా స్నేహితుడి ముఖము చూసి మీరేదయినా మార్గము చూడాలి. మీరు ఏ విధంగా నన్ను సహాయము చేయకపోతే కఠినకఠినమైనది లేదు. కోండి.

యజ: ఏమంటున్నారు మీరు? నాకు ఎటు పోయాండీ? వార్ల కిచ్చినంత మొత్తానికే మీకు యిస్తే-చూడటానికి బాగుండదు. వాళ్లు విన్నా బాగుండదు. ఇంతకూ చూశారో లేదో-మీరిస్తానన్న అయిదురూపాయలకూ మాట పోగొట్టుకోవటము నా కిష్టము లేదు సుమండీ.

కేశ: మీ మనసులో ఉన్నమాట స్పేలి చెప్పండి.

యజ: మీరింతగా అడగుతున్నారు కనక అంటున్నాను. మరో పదిహేను రూపాయలయినా ఇస్తేనేగాని...

కేశ: మరి అంత అన్యాయమా? మాకై మేము వచ్చి అడిగినందుకూ ఇంత మోర్పు అద్ది? ఇంత నిర్గాడిణ్య మయితే ఎట్లాగండి.

యజ: (సవ్యతూ) ఇంటివిలువ ఎట్లా ఉన్నదో చూస్తున్నారుగా! ఇందులో దూకు ఏమిటి, దాక్షిణ్య మేమిటి?

కేశ: ప్రతి ఒక్కరు ఇంటిని ఖాళీచేసి నవ్వడంతా అద్దెను యెక్కువచేస్తున్నా ఉన్నారు అసలే ఖాళీచేయకపోతే ఏం చేస్తారు?

యజ: చూడండి! నేను ఇంటి మజమానుని కడుక ఇల్లు ఇస్తా సెనక పోయినా. మీరే యింటి కొరకు నాదగ్గరకి వచ్చారు. మనము మాటలు పెంచు కొని ఘర్షణపడితే వ్యవహారము పెడుసుంది గాని మరెలాభయమేను, ఇది ఒక వ్యాపార

మనుకోండి. మేము ఉన్నదంతా ఇళ్ళ మీద పెట్టి, న్యాయాన్ని సమస్యకుంటే బాగుపడ్డట్లే! వ్యాపారరహస్యాలు బోలెడున్నాయి ఇందులో. ఎవరినయినా ఇంట్లో నుంచి లేవగొట్టదలచుకుంటే న్యాయశాస్త్రరీత్యా మాకు సలహాలను ఇచ్చే వక్తకు చాలామంది ఉన్నారు. కొన్నాళ్లు అద్దె తీసుకోకపోవటమూ, అద్దె సరిగా యివ్వటములేదని ఫిర్యాదుచేయటమూ ఇట్లాంటివి చాలా ఉన్నాయి కనక ఆ మాటలన్నీ యిప్పుడు అనవసరము. మొక్కకు తల సుంచుకున్న కొద్దీ చిగురు యెక్కువగా వస్తుంది చూశారూ! అట్లాగే ననుకోండి. ప్రభుత్వము ఇళ్ల అద్దెల నిర్బంధకానను మెట్టారుగాని మేమూ అందులో బ్రతుకు లేరువు చూసుకోవాలిగాండీ!

కేశ: మాధవరామ్! వింటున్నావా? ఏం చేయమంటావో చెప్ప. ఆవసరము కొద్దీ ఇప్పుడు మనము మాట్లాడాలి.

మాధ: నా కేమీ తోచటము లేదు. మీ రంతా ఎట్లా చెప్పే అట్లా నడుచుకుంటారు. కేశవ: సరే. మా స్నేహితుడు అంగీక

రించాడండీ! ఎద్యన్న అద్దె తీసుకొని రసీదు యివ్వండి.

యజ: అలాగే తీసుకోండి. గనీదు ఇవ్వటాని కేమి అభ్యంతరము? ఆ భాగము కాస్త శుభ్రము చేయించి ఉంచుతాను. కేసే రండి ఎల్లుండే రండి మీ యిష్టమది అంతా. అయినా మీరు కాస్త మంచి రోజు చూసేవాళ్లేకదా!

4 వ రంగము

మాధ: కేశవరామ్. చూశావా? ఎంత పని జరిగిందో!

కేశ: ఏమి తేలికటి? ఇంటి మాతేనా నీవు చెప్పేవా?

మాధ: ఆ ఇంటిమాతే. మెన్న మనము నిశ్చయించిన ఇంట్లో ప్రవేశించాలని వెళ్లాను. ఆ ఇంట్లో ఎవరో తిరుగు తున్నారు. లోపలికి వెళ్లి అడిగితే అందరూ 'మాకు తెలియదంటే - మాకు తెలియ' దంటున్నారు. నీవు కాస్త వచ్చి మాట్లాడి పర్తావా?

శ్రీ అంబాళ్

అభిసరన సస్యము

1 కులము టిన్నులలో అన్ని పోట్ల దొరకును.
శ్రీ అంబాళ్ అందుకంటే,
 తపాలు పెట్టే నం. 8, మదరాసు.

కేశవ : నల్లాయ పద.

(అయిదు నిమిషముల తరువాత)

కేశ : యజమాని ఉన్నారా యింట్లో? అబ్బాయీ! కాస్త లోపలికి వెళ్లి చెప్పమన్నా?

యజ : ఎవరు? ... ఓహో! మీరా? రండి.

కేశ : మేమేనండి. మొన్న యింటికొరకు వచ్చి అద్దె ఎడ్వాన్సు యిచ్చినది మేమే. మా స్నేహితుడు యీ ఉదయమే ఇంట్లో ప్రవేశించాలనుకుంటున్నాడు.

యజ : చూడండి. మొన్న మీతో యింత మాటయిచ్చి ఎడ్వాన్సు తీసుకున్నావా? ఆ సాయంకాలమే మా పెద్ద బ్యాంకు డిల్లలతో వచ్చి రెండు నెలలపాటు ఉంటానని ఉత్తరము వ్రాశాడు. నాకు చాలా విచారంగా ఉంది. పెద్దమనుష్యులకు మాట యిచ్చానుగదా అని కించగా ఉంది. ఏం చెయ్యను?

కేశవ : మీరు పెద్దమనుష్యులు ఇల్లు ఇస్తామంటే నమ్మము. ఎడ్వాన్సు తీసుకొని కూడా మాట తప్పితే మేము ఏమనగలము? మాట తప్పకుండా ఉండటము కొరకే ఈ అడ్వాన్సులూ-రసీదులూను. ఈ కాలములో వాటి నమ్మకమూ లేనట్లున్నది.

యజ : ఆ మాటలన్నీ ఎందుకు? అప్పుడు వీలు వున్నది. కనుక ఇల్లు ఇస్తానన్నాను. ఇవాళ వీలులేకపోయింది. మీ అడ్వాన్సు రూపాయలు తీసుకొని వెళ్లిండి. ఇందులో పెద్ద మీ నమ్మక మేమున్నది-నా అపనమ్మక మేమున్నది? ఇంతలోకే నేను పెద్దమనిషిని కాకపోయినా? వ్యవహారము మోపు తగ్గులయినా మర్యాదగా మాట్లాడాలి.

కేశ : అవునులేండి. వ్యవహారము బాగా తెలిసినవాళ్లు కనుక ఏకపక్షప్రయోగము లేకుండా తియ్యటి మాటలతో మర్యాదగా మాట్లాడుతూనే ఉంటారు. ఇంతకూ మేమే వెర్రివాళ్లవలె మోసపోయినాము. మాకంటే ముందు ఎడ్వాన్సు యిచ్చిన వాళ్లను-మేము రాగానే కాదన్నారు. అట్లాగే ఇంకెవరి దగ్గరో ఎక్కువ చెబ్బు తీసుకొని ముమ్మల్ని లేదంటున్నారు. ఇది పట్టువాంపు న్యాయముగా ఉండే! సరే. అడ్వాన్సు అతనికి యిచ్చేయండి. వెళ్లిపోతాము. ఇంకెందుకు?

యజ : ఊరి. తీసుకోండి. నేను ఈ విషయాలలో చాలా సా... నీదా మనిషిని.

కేశ : రావోయి పోదాము.

మాధ : (విచారముతో) ఈ యిల్లు కుదురుతుందని ఎంతో ఆశపడ్డాను. వాసుదేవ రావుగారింటి అడవాళ్లు తమ యింట్లో వీలులేదని చెప్పేశారు. ఇన్నాళ్లు అభిమానము చింపుకొని వాళ్ల నూటి పోటీ మాటలు లెక్కచేయకుండా ఉన్నాను. ఇప్పుడు ఆ కాస్తా వీలులేకుండా పోయింది. ఊళ్లో నా పిల్లలు నాకొరకు దినులుపడ్డారట. ఇక్కడ నేను వాల్లింట్లో అగచాట్లు పడ్డట్లే, నా భార్య అక్కడ నానాబాధలూ పడుతున్నదట. ఆ మొకు జ్వరముకూడా వస్తున్నదట! ఇల్లు దొరికిందన్న సంతోషములో నా భార్యపిల్లలను రమ్మని వ్రాశాను. నా కొక్కడికే నిలువనీడ లేదు. వాళ్లు ఎక్కడుంటారు? ఈ పట్న వాసాలలో తండ్రికి కొడుకు లేడు. కొడుకుకు తండ్రి లేడు. ఇక్కడ నిజాయతీ - ముఖమాటము - స్నేహమూ - ఏరీ లేదు. పైపై మెరుగులు. నాకిప్పుడే దారి చూపిస్తావోయి కేశవ రావు?

కేశవ : చూడాలే. నేను ఆఫీసుకి వెళ్తాలి. రేపటివరకూ ఏనో మార్గము చూద్దాలే.

5 వ రంగము

జవాను : అయ్యో! వాసుదేవరావు గారూ!

వాసు : ఎవరు?

జవాను : నేను క్రినివాసరావుఇంజనీరు గారి జవాన్నండి. మా అయ్యగారు కారులలో వస్తుంటే మాధవరావుగా రటండి... అయన కారుక్రింద పడ్డాడండి. బాగా చెబ్బలు తగిలాయండి. ఎవరయినా మీ వాళ్లున్నారా అంటే మీపేరు చెప్పారటండి. మా అయ్యగారు మీదగ్గరికి వెళ్లి చెప్పిరమ్మన్నారండి. పాపము పెద్దచెట్టే తగిలించండి చెంప మీద.

వాసు : ఎప్పుడు తగిలింది చెబ్బ? మాట్లాడుతున్నాడా? ఆ యోగ పాపము సుందరి! విన్నావా? మన యింట్లో ఉన్న మాధవరావు కారుక్రింద పడ్డాడట. పెద్ద చెబ్బ తగిలిందట. ఏం చేద్దాము? నేను వెళ్లివస్తాను.

సుందరి : మీరు వెళ్లి ఏం చేస్తారు? చెబ్బ రుగించిన ఇంజనీరే చూస్తాడటండి.

వాసు : పాపం, ఈ కొత్తవాళ్లో అతని కేవల రున్నారు? నా పేరు చెప్పాడట. వెళ్లి చూసి వస్తాను.

సుందరి : అంతదూరము వెళ్లి ఆయన్ను మీరు చూసి ఊరికే రాగలరా? మళ్ళీ మన యింటికే తీసుకొని వస్తారు, కళ్ళలో మోసే మరీ ముఖమాటము. మీ కెందుకు ఇదంతా! ఆ ఇంజనీరే అంతా కుక్కురి ధర్మము పత్రిలో చేరుస్తాడు లేండి. ఎవరి కేవలం ఈ మహాపట్టుములో?

[వైదరాబాదు ఆలింపియా రేడియో వారి సౌజన్యంతో]

JEWEL FITTED WATCHES FOR 2 WEEKS ONLY AT LESS THAN HALF PRICES

EACH GTD. 10 YEARS

ALARM TIMEPIECE

PRICE - 25/- 12/- SUPERIOR - 35/- 16/8/-

5 JEWELS NO. 108, CHROME CASE - 26/- 29/- 11 ROLLED GOLD - 30/- 34/-

4 JEWELS NO. 109, FLAT SHAPE - 28/- 13/- 11 CENTRE SECOND - 32/- 15/-

4 JEWELS NO. 110, SUPERIOR - 46/- 19/- 11 ROLLED GOLD - 50/- 24/-

Postage extra. Free on order for any two Watches at a time.

H. DAVID & CO. POST BOX NO. 11422 CALCUTTA

నాసిక్ కాంగ్రెస్ సమావేశ కర్తవ్యం

(16-వ పేజీ తరువాయి)

తేళ ప్రతినిధులపై భార మైన కర్తవ్యం పడింది. వాస్తవసితిగతులు చూసి జంకి, సావధానంగా నడవడమే వివేకమనీ అదే ప్రజలకు హితమనీ తలచి కేంద్రప్రభుత్వంలోనూ రాష్ట్ర ప్రభుత్వాలలోనూ మంత్రులు ఎటూ అడుగు వెయ్యలేకున్నారు. ప్రజలతో నిత్యం సన్నిహితంగా వారి భావాలను ఆవసరాలను ఆశలను గ్రహించగల సిద్ధి లో ఉండే కాంగ్రెస్ ప్రతినిధులు, ప్రజల కష్టాలను నివారించునట్లు కాంగ్రెస్ నాయకులు పరిపాలన సాగించేవిధంగా ఒత్తిడి తేవాలి. మహాత్మా గాంధీలను సాధించలేక పోయినప్పటికీ, తాము చేస్తున్న కార్యాలు అన్నీ ప్రజల భవిష్యదభ్యుదయానికే ననే విషయాన్ని నాయకులు ప్రజలకు నిరూపించనట్లయితే కాంగ్రెస్ పతనమై అంతరితం కాగలదని ప్రతినిధులు ప్రభుత్వంలో ఉన్న వారికి తెలియపరచాలి.

తక్షణావసరాలు *

సామాన్య ప్రజానీకం ఏ ఆర్థికరాజకీయభారాలక్రింద పడి నలుగుతున్నారో ఆ భారాల్ని తొలగించడానికి మార్గాన్ని నాసిక్ కాంగ్రెస్ అన్వేషించాలి. రాజకీయ, ఆర్థిక, పారిశ్రామిక సాంఘిక సమస్యల్లో తక్షణపరిష్కారవశ్యకతలైన వానిని విధిగా పరిష్కరించితీరగలదని కాంగ్రెస్ దీక్షపూరితపడతే ప్రజలు ముందుకు వచ్చి అనేక ఇడుములు పడి స్వాతంత్ర్యాన్ని సాధించుకొన్నారు. అందువల్ల ఈనాడు మంత్రులు అధిగమించవలసిన రాజకీయ, పరిపాలనాసమస్యల్ని గురించి ప్రజలూపై పట్టించుకోరు. ప్రజాస్వామ్యంలో ఆనభవం, సాంప్రదాయం తెలియని మంత్రులు స్వాతంత్ర్యవ్యవస్థ ఆరంభదశలో పరిష్కరించవలసిన సమస్యలతో నిమిత్తం చేకనే ప్రజలు తాము కోరిన తక్షణావసరాలు తీరనందున వారి సహనశక్తి హద్దుమీరుతుంది. రాజకీయాల పంకిలానికి మారంగా ఉన్న సామాన్యప్రజలకి స్వాతంత్ర్యవ్యవస్థ, అంతర్జాతీయప్రతిపత్తి మొద

లైన గౌరవాలు కనిపించవు. వారికి స్వరాజ్యమంటే జీవనసదుపాయాల వృద్ధిలో కనిపించాలి. చెరువులు మరమ్మతు చెయ్యడానికి నూతులు తవ్వించడానికి కాలునలు వెయ్యడానికి ధనంలేదని ప్రభుత్వం చెప్తున్నంతకాలం ప్రజలకి వ్యవసాయి కోత్నల్నివృద్ధి కార్యక్రమాలు, పారిశ్రామికాభివృద్ధి, విజ్ఞానపరిశోధనాది విషయాల ప్రసక్తి నిరుపయోగం. కమిటీలు, కమిషన్లు, తీర్మానాలు, ప్రకాశికలు, ప్రచారాలపైన ధనం దుర్వినియోగంచేసేబదులు ప్రభుత్వం స్వయంసమృద్ధత సాధించడానికి పల్లెవాసులకు తోడ్పడి పెద్ద ప్రాజెక్టులకినూడా అటంకం లేకుండా కొనసాగించవచ్చును. పలుకష్టాలు పడుతున్న ప్రజాకోటిని ఆర్థికంగా ఉద్ధరించి ప్రభుత్వాలపట్ల ప్రజల విశ్వాసం ఉద్ధరించడానికి ఇదే మార్గం.

కమ్యూనిస్టు అరాచకం *

దేశంలో రాజకీయపరిస్థితినికూడా కాంగ్రెస్ జాగ్రత్తగా గమనించవలసిన అవసరం ఉంది. ప్రజాస్వామ్యనీతి ననుసరించి పరిపాలనాధికారాన్ని కాంగ్రెస్ వారి హస్తాలనుంచి లాక్కోగల రాజకీయ పక్షమేదీ ఈనాడు దేశంలో లేదు. కాని ఈనాడు కమ్యూనిస్టుముప్పు దేశంలో అత్యధికంగా ఉంది. దేశంలో కొన్ని ప్రాంతాల ప్రజలకు ప్రాణభయం అధికంగా ఉంది. ప్రయాణీకులు రైల్వే స్టేషనులకు గమ్యస్థానానికి ఏప్రమాదం సంభవించకుండా తేమంగా చేరుకోడానికి ప్రార్థనలు చేస్తున్నారు. ఈనాటి ప్రాణభయం వ్యాప్తిచేయకుంటే ప్రభుత్వంలో ప్రజల విశ్వాసం చురించకమానదు.

శాసనసభ్యుల్ని, మంత్రుల్ని, పరిపాలకుల్ని మార్పుగల అధికారం తమ కున్నదని భారతీయులు గ్రహించారు. కాబట్టి ఈనాడు రాజకీయంలో ప్రత్యర్థుల్ని గెలవడం ప్రధానం కాదనీ, ప్రజల్లో విశ్వాసం పురిగొల్పడం కర్తవ్యమనీ కాంగ్రెస్ గ్రహించాలి. పరిపాలనావిధిద్యారా, శాంతిస్థాపనద్యారా ప్రభుత్వం ఈ విశ్వాసాన్ని పురిగొల్పగలగాలి. దేశంలో అశాంతికి ప్రాణభయానికి కల హేతువుల్ని నివారించడమే కాకుండా, అధోగతిలో ఉన్న పల్లెవాసులు కమ్యూనిజంపై పుకు ఎందుకు మొగ్గుతున్నారో గ్రహించాలి.

ప్రజాస్వామ్యహిత్యం *

ప్రజాస్వామ్యవ్యవస్థకి కమ్యూనిస్టు వ్యవస్థకి ఏ అభ్యుదయకాంక్షలూ విరోధులు కారు. కాని కమ్యూనిస్టుదేశాల్లో చెలరేగే దౌర్జన్యాన్ని నూతనసామ్రాజ్యవాదాన్ని ప్రతిఘటించి నాశనం చేయాలి. కమ్యూనిస్టుపార్టీని నిషేధిస్తే ఉచ్చు కాంగ్రెస్ కే పడుతుంది. కమ్యూనిస్టుల్ని నిషేధానికి గురిచేసినట్లయితే వారు ప్రజలకు వీరుతాతారు. వివిధ కార్యక సంఘాల్లోకి ప్రచ్ఛన్నంగా ప్రవేశించి లోలోన తొల్చివేస్తారు. కాబట్టి ప్రభుత్వం ప్రజల్ని ఆర్థికంగా ఉద్ధరించడమే కాకుండా కమ్యూనిస్టుల చర్యలవల్ల ఒనగూడుతున్న అపకారాన్ని ప్రచారంచేస్తూ బహిరంగపరచాలి. ఈపనికి దేశమంతా వ్యాపించిఉన్న కాంగ్రెస్ వారులే తగినవారు. ప్రజల్లో విద్యావ్యాప్తికి, ప్రచారానికి, నాసిక్ సమావేశం మార్గాన్వేషణ చెయ్యవలసి ఉంటుంది. నాసిక్ సమావేశం అనేక క్లిష్టసమస్యల పరిష్కారానికి యత్నించవలసి ఉంటుంది. మాడుకోట్ల సభ్యత్వబలం కల కాంగ్రెస్ కి ఇది కష్టంకారు. పదిలక్షల అర్హతాసభ్యులు నడుముబిగించి స్వాతంత్ర్య సమరంలోవలె ప్రజల సన్నిధికి జల్లినట్లయితే కాంగ్రెస్ సాధించజాలని కార్యం ఉండదు. నేనాసక్తితో దేశంలో నుండి నిశ్చితుల్ని నెలకొల్పడమో, తేక ప్రస్తుత వల్ల చివరికి ఛిన్నాభిన్నం కావడమో కాంగ్రెస్ నాసిక్ లో నిర్ణయించుకోవాలి. ప్రజలకు వాస్తవప్రతినిధులైన కాంగ్రెస్ ప్రతినిధులు కర్తవ్యాన్ని గ్రహించి కాంగ్రెస్ సంస్థని కాపాడగలగో లేదో నాసిక్ సమావేశంలో చూడవలసిఉంది.

[నేషనల్ ప్రెస్ సిండికేట్]

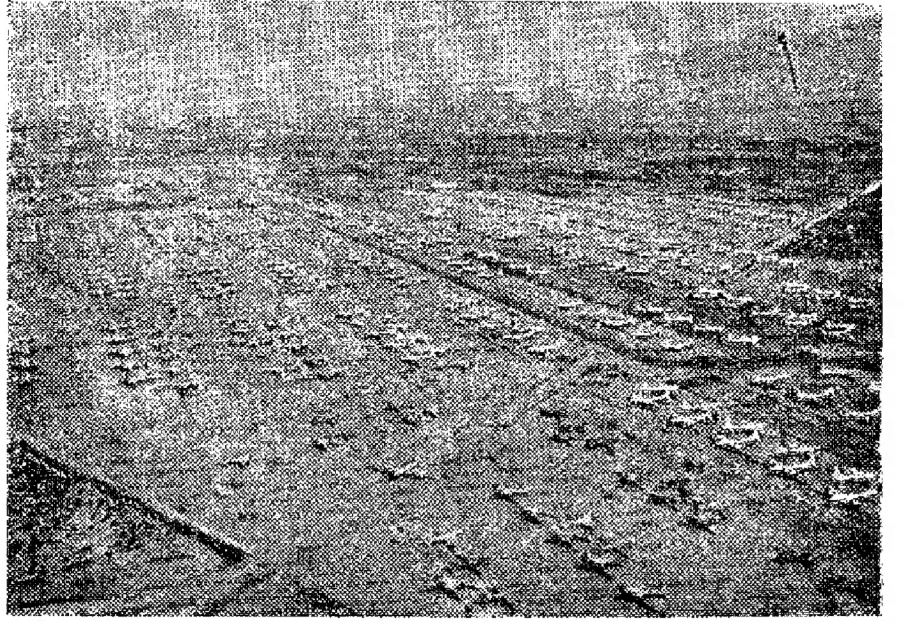
వెయ్యిరూపాయిలు పొందండి

సునాయాసముగా ఆరించినట్లే మీరు రూపాయిలు పొందగలుగుతారు. నేడే ఈ విలాసానికి వ్రాయండి. Calico Silk Co. Post Box 106, Calcutta 1.

★

కొరియా యుద్ధం

★

సముద్రాంతరయుద్ధరంగాలకు
పంపడానికి త్వరితగతినీ సిద్ధపరచ
బడుతున్న అమెరికన్ యుద్ధ
విమానాలు

కొరియారణక్షేత్రంలో అమె
రికన్ ట్యాంకులు

పౌహంగ్ లో అమెరికన్ సేన
లకు దక్షిణకొరియా ప్రజల స్వాగ
తము

శ్రీమద్భగవద్గీత

వాఖ్యాత: శ్రీ కాశీనాథుని నాగేశ్వరరావుగారు

ఐ ద వ ము ద్రణ ము

సంస్కృతమూలము, తెలుగున టీకాతాత్పర్య విశేషార్థ
వివరణములు గల 400 పుటల గ్రంథము శీతాధ్యయన
పరులకు మిక్కిలి ఉపయుక్తమైనది

ఖద్దరు బైండు

వెల రు 4-0-0 లా.

తపాలాఖర్చు రు 0-9-0

గాంధీమహాత్మని

ఆత్మకథ

ప్రథమ, ద్వితీయ సంపుటములు
[చతుర్థముద్రణము]

శతావధాని వేలూరి శివరావు శాస్త్రిగారి అనువాదము

ఖద్దరు బైండు

ప్రతి సంపుటము పోస్టేజితో సహా వెల రూ. 5-9-0

ఒకేసారి 2 సంపుటములు పోస్టేజితో రు 10-12-0

ఆంధ్రగ్రంథమాల, పోస్టుబాక్సు 212, మదరాసు 1

